N.p.3.VII.

Dosłowny tekst części przemówienia Papieża Piusa XII, wygłoszonego w dniu 2 czerwca 43r. w odpowiedzi na życzenie imieninowe Kolegium Kardynalskiego /" Osservatoro Romano"z dn.3 czerwca 1943"/.

W tym momencie zwracamy waszą uwagę w szczególny sposób na tragiczny los ludu polskiego, który położony między potężnymi narodami podlega zmianom i obrotom tragicznego cyklonu wojny.Nasze wynurzenia i deklaracje tylekrotnie powtarzane nie pozwalają wątpić o rodzaju zasad, przy pomocy których sumienie chrześcijańskie powinno osądzać podobne akty, ktokolwiek odpowiedzialny je układa. Nikt, kto pamięta historię chrześcijańskiej Europy, nie może nieznać, lub zapomnieć, jaki udział w dziedzictwie duchowym Europy i świata wzięli święci i bohaterowie polscy, jej uczeni i myśliciele, a także do jakiego stopnia prosty a wierny lud polski ze swym milczącym heroizmem w swych cierpieniach przez wieki przyczynił się do rozwoju i zachowania chrześcijańskiej Europy. I my błagamy Niebios Królowę, aby dlatego ludu, tak ciężko doświadczonego i dla innych, którzy z nim razem piją gorzki kielich tej wojny została zachowana przyszłość, która wyrówna słuszność ich aspiracyj i wielkość ich poświęcenia, w Europie, odnowionej na podstawach chrześcijańskich i w układzie państw, wolnym od błędów i zboczeń przeszłości.-

M.p.3.VII.43r.

Londyn, dnia 28.VI.43r. : Z cyklu " wywiady tygod." Jacques Duchayne, sytuacja w Afryce Płn.

Podzielone dztwo nad siłami franc. w Afryce jest etapem tylko prowizorycznym, nie oznaczającym nic więcej, jak uznanie istniejących różnic. Nie ulega wątpliwości, iż jest to zawód dla wszystkich pragnących jedności dztwa. Między generałami Giraud i de Gaulle różnice zapatrywań na sprawy organizacji armii mają charakter raczej fachowy. Niezależnie od tego jednak reprezentują oni różne kierunki. Gen. Giraud jest konserwatystą pod względem politycznym. Zapatrywania gen. de Gaulle opierają się również na podobnych podstawach, z drugiej strony jednak korzysta on od początku swej działalności z poparcia ruchu walczącej Francji, pokrywającego się w głównych punktach z tendencjami oporu wewnętrznego w samej Francji i odznaczającego się nastawieniem lewicowym. Gen. Giraud przejął główną część swych sił zbrojnych z kontygentów, stacjonowanych w Afryce Płn. Obejmują one m.in. 9 dywizji piech., 3 dywizje pancer., poszczególne formacje, przeznaczone do spec. służby garnizonowej w Afryce Płn., oraz oddz. strzelców alpejskich. Ogółem biorąc, wszystkie podlegające mu oddz. lądowe liczą ponad 400.000 ludzi. Do tego należy dodać flotę wojenną i lotnictwo. Przeważna część tych oddz. została odkomenderowana przez rząd w Vichy do Płn. Afryki. Część brała udział w walkach z Anglikami w Syrii. W dodatku trzeba pamiętać, że od upadku Francji oddz. te były odcięte od kontaktu z ruchem de Gaulle'a i pozostawały ustawicznie pod wpływem niem. propagandy. Wszystko to wytworzyło przedział między wojskami gen. Giraud a gen. de Gaulle, którego usunięcie będzie wymagało jeszcze wielkich wysiłków. Nie brak jednak również wpływów, działających w kier. odwrotnym,

t.zn. unifikacji. Wszyscy Francuzi obu obozów są patrjotami w równej mierze nienawidzą Niemców, w czasie kampanii afryk. walczyli ramię przy ramieniu, wykazując wspaniałego ducha bojowego. Ich straty wyniosły 9.500 zabitych. W początkowym okresie ich uzbrojenie pozostawiało dużo do życzenia, ale obecnie otrzymują coraz obfitsze dostawy nowoczesnego sprzętu z Ameryki. Na szczególne podkreślenie zasługuje serdeczny stosunek do armii bryt. Jest on w dużej mierze następstwem szacunku, wynikającego z wysokiego stopnia zawod. sprawności armii ang., którą nauczyli się cenić.-

Coraz więcej konsoliduje się stanowisko franc. władz cywil. W Narod. Komitecie wyswobodzenia Francji zasiada szereg ludzi, którzy mogą oddać dziełu zjednoczenia wielkie usługi. Należą do nich przedewszystkiem Monnet, komisarz dla spraw dostaw, który przedewszystkiem sprawuje nadzór nad organizacją dostaw ameryk. w ramach ustawy o pomocy demokracjom, komisarz spraw zagranicz. Massigli, oraz gubernator general. Algieru gen. Catroux. Wielki postęp został dokonany na polu usuwania zwolenników współpracy z Niemcami. Nie należy jednak przypuszczać, by wszyscy ludzie, którzy podlegali rządowi w Vichy, należeli do tej kategorii. Wielu z pośród nich działało potajemnie przeciw Niemcom. Zwrotu w kier. demokratycznym dowodzi szereg aktów ustawodawczych, przywracających swobody obywatelskie, m.in. usuwających ograniczenia rasowe w stosunku do żydów.-

Doniesienia z Francji stwierdzają, że nigdy jeszcze duch oporu nie był tam silniejszy, mimo szerzącego się głodu. Wszyscy oczekują z niecierpliwością desantu sojuszników.-

Londyn, wtorek, dnia 6.VII.43r. Kom. ang. wieczorny.
Serwis krajowy.

Rosja : Ofenzywa niem. przebiega jak dotąd nader kosztownie dla strony atakującej. Wg. wstępnych obliczeń ros. 580 czołgów zostało dotychczas zniszczonych bądź unieruchomionych, 200 samolotów uszkodzonych. Niemcy rozpoczęli natarcie kleszczowe, przyczym płn. ramię natarcia było zwrócone na odcinek między Orłem a Kurskiem, płd. zaś na Biełgorod. Atak rozpoczął się na północy w poniedziałek o godz. 4,30 gwałtownym zapor. ogniem artylerii i bombardowaniem lotniczym. Następnie przystąpiła do ataku piechota z pewną ilością czołgów, a później dopiero po 20 min. rozpoczęło się prawdziwe natarcie. Do jakiego stopnia czołgi były skupione, tego dowodzi, że na jednym małym odcinku Niemcy rzucili 100 czołgów, z pośród których 50 zostało zniszczonych przez ros. art.p.pancer., w tym 10 największych typu xxxxxxx "Tiger Nr.6". Na innym odcinku zniszczono ponad 100. Straty piech. w zabitych liczą się na tysiące. Na jednym odcinku zginęło 4000 Niemców, na drugim 3000. Brak jeszcze dotychczas bliższych danych. W niektórych punktach Niemcy poczynili nieznaczne postępy, wbijając się klinami przy pomocy swoich formacyj pancernych. Przez całą ub.noc walki trwały nadal. Wydany ostatnio kom. niem. jest sformułowany b.ostrożnie, nie wspomina bynajmniej o ofenzywie, lecz mówi jedynie o gwałtownych walkach, które nastąpiły po pomyślnych atakach lokalnych.-

Front Środz. : Wczoraj rozegrała się nad Sycylią jedna z najgwałtowniejszych bitew powietrz. 40 ameryk. "latających fortec", które wykonały nalot na lotniska w Gerbini, oraz na wsch. Sycylii, zostało zaatakowanych przez 100 npl. myśliwców. Była to najsilniejsza formacja, jaką kiedykolwiek nieprzyjaciel skupił do walki na jednym odcinku. W ciągu 15-stu min. "latające fortece", które działały zupełnie bez myśliwskiej osłony, zestrzeliły 35 npl. samolotów.-

We wszystkich wczorajszych walkach dziennych nieprzyjaciel stracił 45 samolotów, w tym 3, zestrzelone przez lotnictwo Bliskiego Wschodu nad Messyną, podczas gdy straty sojusznicze wyniosły 12 samolotów.-

Ocean Spokojny : brak jeszcze szczegółów w sprawie przebiegu bitwy morskiej, toczącej się w zatoce Kula u wybrzeży Nowej Georgii. Wiadomo jedynie, że flota japon. poniosła znaczne straty, a pewne straty poniosła również ameryk.-

Chiny : Z dniem jutrzejszym rozpoczyna się siódmy rok wojny z Japonią. W związku z tym marszałek Czjang-Kai-Szek oświadczył, że w ciągu najbliższeg roku rozpoczną się w licznych punktach natarcie na Japonię, a w ciągu 2-ch lat wojna zostanie doprowadzona do zwycięskiego zakończenia.-

Front zach. : Wczoraj w ciągu dnia patrole ofensywne nad Francją. [illegible] 2 samoloty npl. zniszczono.

USA : Kier. produkcji wojennej Nelson oznajmił w swym sprawozdaniu miesięcznym, że produkcja materiału wojennego, w szczególności dział i amunicji w miesiącu maju wykazała znaczny ubytek w porównaniu z kwietniem. Jedynie w dziedzinie urządzeń samolotowych, oraz wyposażenia statków produkcja nieznacznie wzrosła. Nelson podkreślił z całym naciskiem konieczność zdobycia się na maksymalny wysiłek ze względu na wielkie zadanie, które czekają sojuszników.-

Sprawy polskie : Prem. Churchill wygłosił w Izbie Gmin przemówienie ku czci gen. Sikorskiego. Śmierć generała jest jednym z najcięższych ciosów, jakie spotkały narody zjednoczone. Od początku walki o wyswobodzenie Polski aż do śmierci gen. Sikorski był symbolem boju Polski o wolność. Premier poświęcił również wspomnienie oficerowi łącznikowi między dztwem ang. a polskim, płk. Cazalet, który był posłem konserwatywnym w Izbie Gmin.- W Gibraltarze odbyła się za spokój duszy zmarłego premiera specjalna msza pontyfikalna, podobnie w kościele polskim w Londynie.-

Londyn, środa, dnia 7.VII.43 r. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Ocean Spokojny: Z Waszyngtonu komunikują, że w czasie bitwy morskiej w Zatoce Kula 6 japon. okręt. woj. zostało przypuszczalnie zatopionych, a 4 uszkodzone. Wg. wstępnych [illegible] były to wszystko krążowniki bądź kontrtorpedowce. Po stronie ameryk. został zatopiony jeden krążownik. Bitwa rozpoczęła się w poniedziałek w nocy, gdy okręty sojusz. zaatakowały formację japon.- W czasie innego starcia między lotnictwami obu stron samoloty ameryk. zmusiły do osadzenia się na wybrzeżu japon. kontrtorpedowiec, po stronie ameryk. natomiast został zatopiony kontrtorpedowiec "Strong".- Lotnictwo sojusz. zrzuciło ponad 30 ton bomb na wyspę w pobliżu Nowej Georgii, oraz na drugą w pobliżu Nowej Gwinei, ponadto zaś atakowało bazy japon. na wyspie Timor, oraz na holend. części Nowej Gwinei.- 48 samolot. japon. wykonało nalot na port Darwin. 7 zostało zestrzelonych przez myśliwce sojusz. Straty własne również 7 samolotów.-

Rosja: W drugim dniu ofensywy niem. walki jeszcze gwałtowniejsze. Niemcy w dalszym ciągu atakują u obu końców odcinka Orzeł-Białgorod. Na płn. wszystkie ataki niem. zostały powstrzymane, przyczym straty npl. były ciężkie. Na połud. w pobliżu Białgorodu Niemcy zdobyli nieco terenu na poszczególnych izolowanych odcinkach. Nigdzie jednak nie udało im się dokonać przełomu. W dniu wczorajszym Niemcy stracili 460 czołgów i 100 samolotów. W ten sposób w ciągu pierwszych dwóch dni ofensywy ich straty wyniosły ogółem 1000 czołgów i 300 samolotów. W poniedziałek stracili ponadto przeszło 10.000 zabitych. Wczoraj również straty ich liczą się na tysiące.- Wg. doniesień ros. Niemcy posiadają na atakowanym odcinku przewagę liczebną.- W nocy z poniedziałku na wtorek lotnictwo ros. bombardowało niem. kolumny, oraz zapasy amunicji poza linjami frontowymi na odcinkach Orła i Białgorodu.-

Komentator radia ang.zaznacza, że na odcinku atakowanym Niemcy zastosowali największą koncentrację czołgów, jaka kiedykolwiek miała miejsce w toku obecnej wojny. Nasuwa się pytanie, jaki jest tego cel,- czy zdobycie Moskwy, czy jedynie wyprzedzenie i udaremnienie ofenzywy ros., czy wreszcie tylko efekt polityczny przez zysk na prestiżu.
Miałem sposobność odbycia rozmowy z gen.Sikorskim w maju. Ten bardzo wybitny wojskowy oświadczył mi wówczas, że jego zdaniem Niemcy nie mogą pozostać na defenzywie już chociażby z powodów natury czysto wojskowej. Wg. przewidywań generała, początek ofenzywy przypadłby na pierwsze dni lipca i objąłby odcinek na połud. od Moskwy, w szczególności Kursk. Jak widzimy, przewidywania te były trafne. Generał zaznaczył dalej, że Niemcy przypuszczalnie zwrócą uderzenie na szereg punktów na długim odcinku. Jeśli nie osiągną sukcesu, w takim razie zadowolnią się udaremnieniem ofenzywy ros. Jeśli natomiast uderzenie zostanie uwieńczone powodzeniem, w takim razie rzucą wszystkie rozporządzalne rezerwy do natarcia, aby osiągnąć ostateczne zwycięstwo.-
Obecnie wyglądałoby nadto, że Niemcy rachuby swe opierali na najcięższych czołgach typu "Tiger". Powracają oni do pierwotnej, klasycznej taktyki wojny błyskawicznej, grupując ogromne ilości czołgów i rzucając je do pierwszego natarcia, a dopiero w ślad za nimi wysuwając piechotę. W ub.roku Niemcy zarzucili tę taktykę, polecając piechocie torować drogę dla czołgów. Było to następstwem spustoszeń, jakie wśród czołgów średnich, używanych wówczas przez Niemców, szerzyła p.pancerna artyleria ros. Jak dotąd wydaje się, że rachuby niem. na czołgi "Tiger" nie spełniają się. Czołgi te, wielkie i nieruchawe, stanowią łatwy cel dla ros. artylerii p.pancer., której zarówno działa, jak i obsługa stoją na wysokim poziomie. Niepodobna oczywiście wdawać się w przewidywania przyszłości. Jedno w każdym razie jest pewne, mianowicie, że obrona ros. jest w tym roku znacznie silniejsza,

niż była w roku ub., a to w znacznej mierze dzięki zwiększonym dostawom amerykł. i ang.-

Chiny : Prem. Churchill w depeszy, wysłanej do marszałka Cziang-Kai-Czeka z okazji siódmej rocznicy wybuchu wojny z Japonią oświadczył, że wprawdzie ani Anglia ani Chiny nie lekceważą sobie trudności, jakie mają jeszcze do pokonania i zdają sobie sprawę z tego, że czeka ich jeszcze nie jedno niepowodzenie, ale obecnie, gdy inicjatywa została wydarta z rąk nieprzyjaciela, możemy spoglądać z ufnością w okres, gdy po zwycięstwie narody zjednoczone będą pracować nad odbudową świata, a współpraca ang.-chińska, wypróbowana w czasie wojny odegra właściwą rolę w rozwiązywaniu problemów pokojowych.-

Indje : Następca gen. Wavella na stanowisku głównodowodzącego armii indyjskiej, gen. Auchenletzek oświadczył wobec przedstawicieli prasy, że armia indyjska przygotowuje się do poparcia Chin w ich walce z Japonią i że współpraca między poszczególnymi działami hinduskich sił zbroj. daleko postąpiła. Od mojego ostat. pobytu w Indjach nastąpiła jedna ogromna zmiana, mianowicie przybycie olbrzymich sił lotn. USA.-

USA.: Kier. produkcji woj. Nelson oświadczył, iż jest objawem nader poważnym, że produkcja sprzętu wojennego nie wzrosła w ciągu [illegible]. Ogółem biorąc produkcja stoi na tym samym poziomie, co w maju. Nieznaczne powiększenie w jednych działach zostało wyrównane ze zmniejszeniem w innych.-

Walcząca Francja : Radio Algier ponownie wezwało wszystkich Francuzów do krytycznego traktowania pogłosek na temat inwazji sojusz., które są celowo wysuwane przez Niemców, by Francuzów sprowokować do przedwczesnych wystąpień i móc w ten sposób zawczasu unieruchomić co najczynniejsze elementy.-
Komisarz dla spraw wewnętrz. Andre Philiph wyraził swe wielkie uznanie dla sojuszników, w szczególności oświadczył, iż Francja nigdy nie zapomni tego W. Brytanii, że ani na chwilę nie zrezygnowała z wal-

ki nawet w najtrudniejszych warunkach. Rosja walczy niezłomnie od dwóch lat, a żołnierz ameryk. wykazał już w czasie kampanii w Tunisie swą wielką wartość.-

Front środz.: Uzupełniane wciąż relacje z kampanii w Tunisie przynoszą dalsze szczegóły. Zajęcie miasta Tunisu do tego stopnia było dla Niemców nieoczekiwane, iż oddz. sojusz. zastały ich, najspokojniej spacerujących po ulicach miasta. Niemcy tak gorliwie zgłaszali się do niewoli ang. na całym froncie tunetańskim, iż sprytni Arabowie zorganizowali specjalną obsługę, przewożąc na koniach za opłatą 50 franków od głowy poszczególnych Niemców, którzy nie chcieli ryzykować przemoczenia odzieży w czasie przeprawy przez strumienie.-

Afryka Płd.: Dziś odbywają się wybory, w których kraj ma rozstrzygnąć, czy stanie po stronie 73-letniego premiera gen. Smutsa, opowiadającego się za bezwzględnym kontynuowaniem wojny, czy też po stronie przywódcy opozycji Mallona, żądającego natychmiastowego zaprzestania czynnego udziału w wojnie i wycofania z frontów wszystkich sił zbrojnych. Gen. Smuts rozporządzał ostatnio w parlamencie większością 21 głosów.-

M. p. 22. VII 43.

Londyn, dnia 8.VII.43r. Mac Whinnie / kores. morski socjalistycz. "Daily Herald"/. Z przeglądu morskiego.

Gdy min. mar. USA. Knox wspominał ostatnio o dalszych trzech - czterech latach wojny miał niewątpliwie na myśli nietyle Europę, co rej. Pacyfiku. Olbrzymie odległości, charakteryzujące tamt. teatr wojenny, decydują o długotrwałym przebiegu operacyj wojennych. Cały Pacyfik jest zasiany wyspami. Każda z nich musi być zdobywana bombardowaniem z powietrza i z morza. Cel naszej akcji, to wpierw pozbawienie przeciwnika baz wypad. przeciw Australii, a następnie opanowanie przez nas baz przeciw Japonii. Gdy raz skończymy kampanię europ., tym więcej energii włożymy w ofenzywę na Pacyfiku.- Znana to rzecz, że posiadamy umysłowość wyspiarską. Okazało się, że z tego punktu widzenia traktując przebieg wojny mieliśmy więcej racji, niż Hitler, który w r.1940 stanął na stanowisku, że w obecnej wojnie niema już więcej wysp.- Hitler zorientował się w końcu, że tylko okręty mogą łączyć między sobą wyspy, a zwłaszcza wyspy bryt. z resztą narodów zjedn. Obmyślił on wielki plan strategiczny, pięknie prezentujący się na papierze, mający radykalnie przeciąć wszystkie arterie, łączące ze sobą narody sprzymierzone. Okręty japon., opanowawszy Ocean Indyjski miały wysadzić armię Japon. pod Zatoką Perską, bądź też współdziałać w inwazji na Indje, podczas gdy armia niem. zdobywszy Egipt miała przemaszerować przez Syrię, Irak i Persję, by z Japończykami się spotkać. Te światoburcze plany unicestwiło zwycięstwo w Egipcie, odniesione w pierwszym rzędzie dzięki temu właśnie czynnikowi, który Hitler zlekceważył : dzięki bryt. potędze morskiej, spojonej z potęgą lotniczą i lądową w jeden oręż. Dziś Bliski Wschód jest klinem, wbitym między państwa osi. Mogłyby one doskonale się uzupełniać. Niemcy potrzebują naturalneg

go kauczuku w ilości około 180.000 ton rocznie, Japonia potrzebuje niem. maszyn i obrabiarek. Wszelkie próby wymiany między obu krajami nie mogą jednak dać żadnych rezultatów konkretnych. Poszczególne statki, wykorzystując wielkość przestrzeni na Oceanie Spokojnym, próbowały przemykać się i przemycać dostawy. Nawet na przestworzach Pacyfiku zostały jednak przez sojuszników wytropione. W ostat. miesiącach przechwycono 8 takich statków z kontrabandą, co oznacza dla Hitlera utratę około 30.000 ton kauczuku. Obecnie czynione są próby przemycania kauczuku na łodziach podwodnych. Największa łódź podwodna nie pomieści nawet 200 ton. Niemcy musieliby zatym mieć conajmniej 900 łodzi podwod., by te swoje potrzeby zaspakajać, czyli dwa razy więcej łodzi, niż obecnie posiadają, przyczym zresztą są one im potrzebne do działalności wojennej ani do transportów.- Nie wolno na chwilę zapominać o łączności wszystkich teatrów wojennych. Pacyfik, Morze Środz., Atlantyk, przemysłowe ośrodki Europy - to wszystkie poszczególne odcinki jednego frontu. Japonia jest zagrożona produkcją naszych stoczni, gdyż jest to zapowiedź wzrastającej presji aljantów na Pacyfiku. Z tej przyczyny chętnie by widziała jaknajsilniejsze zaangażowanie sojuszników w Europie, połączone z odpowiednimi stratami, zwłaszcza lotnictwa i floty. Pod tym względem między partnerami osi brak jednak porozumienia, gdyż zarówno Niemcy, dręczone nalotami, jak Włochy, żyjące pod zmorą inwazji myślą przedewszystkiem o własnej skórze. My natomiast wiemy o jednym : sojusznicy posiadają skonkretyzowany plan inwazji na wszystkich frontach, którego realizacja rozpocznie się jeszcze tego lata.-

Londyn, dnia 9.VII.43r. Wickham Steed. Z przeglądu tygodniowego.

Wielka bitwa na froncie ros. wysuwa się na pierwsze miejsce w obec. sytuacji. Wiemy o tym, iż jest to najgwałtowniejsza walka na wschodzie, odkąd zeszłą wiosną zakończyły się walki pod Charkowem. O tym jeszcze później, pragnąłbym bowiem zacząć od złożenia mego osobistego hołdu pamięci gen. Sikorskiego, Naczelnego Wodza Wojsk Polskich i Premiera, który poniósł śmierć w wypadku lotniczym wraz ze swą córką, oficerami sztabowymi i dwoma ang. posłami do Izby Gmin. Miałem zawsze przekonanie, że gen. Sikorski dobrze się nadawał do zespołu przywódców narodów zjednoczonych - a znałem ich wszystkich, z wyjątkiem marszałka Stalina i Czang-Kai-Czeka. Prem. Churchill we wzruszającym wspomnieniu, poświęconym gen. Sikorskiemu, użył w stosunku do nieboszczyków " ten wyróżniający się wybitnie wojskowy i mąż stanu". Prem. Churchill nie jest skłonnym do szafowania pochwałami i w jego ustach tego rodzaju określenie ma tym większą wymowę. Ze swej strony pragnę dodać - a sąd mój opieram na ważkich powodach - iż gen. Sikorskiego podziwiali, a co więcej, darzyli go zaufaniem narówni prem. Churchill, prez. Roosevelt i Stalin.

Uczucie to było wpełni odwzajemniane - po temu również mam ważkie powody, by tak twierdzić. Uważałem zawsze, iż tym, co odróżnia prawdziwego męża stanu od zręcznego polityka, są pewne określone właściwości, a mianowicie wielkie zasoby sił intelektualnych i moralnych, większe niż u innych zdolność przewidywania, oraz wnikania w istotę rzeczy, wielka stanowczość i umiejętność zachowania miary. Jeśli te właściwości dodamy do talentów wojsk., wówczas otrzymamy różnicę między dobrym wojskowym a wielkim wodzem. Gdyby było inaczej, gen. Sikorski nie byłby potrafił zorganizować 100.000 armii po przegranej we wrześniu 1939r. Przykład gen. Sikorskiego natchnął wspaniałych polskich lotników,

których tysiące w walce o W.Brytanię uczestniczyli i zginęli. Był on wcieleniem ducha Polski. Możemy tylko ufać, iż znajdzie on następcę, który wzniesie się do tego samego wysokiego poziomu zdrowego patrjotyzmu i wierności sprawie sojuszniczej. Jeśli chodzi o wicepremiera Mikołajczyka, który odbył we czwartek długą konferencję z prem. Churchillem, to jest to rolnik poznański, naturalny przywódca rolników polskich, człowiek posiadający stanowczość i umiarkowanie i napewno niepozbawiony siły moralnej.-

Na wszystkich frontach wypadki szybko postępują. Nadchodzą znowu wiadomości z różnych stolic neutralnych o dalszych krokach ze strony wasali niem., zmierzających do wycofania się naczas z całej afery. Odpowiedź może być tylko jedna : bezwarunkowa kapitulacja. Jest to jednak objaw, wskazujący na kierunek wiatru. Wśród wasali widocznie wzrasta przekonanie, że Niemcy i Włosi przegrywają. Jeśli chodzi o ofenzywę niem., to niewątpliwie grały tu rolę przyczyny natury wojskowej, a niezależnie od nich także i inne momenty. Chodziło o podjęcie jakiejkolwiek inicjatywy, aby przeciwdziałać gangrenie wśród sojuszników niem., dopóki nie będzie zapóźno. Nie twierdzę, by gangrena już wystąpiła, ale zarodki niewątpliwie istnieją. Nie brak jednak i innych momentów : mogą to być obawa przed powtórzeniem się doświadczenia w Tunisie z nieoczekiwanym załamaniem się niem. ducha bojowego, naloty sojuszników na Zagłębie Ruhry; obawa przed inwazją. Hitler - czy też ktokolwiek inny, kto obecnie sprawuje dowództwo nad armią niem. mógł sobie powiedzieć, że teraz, lub nigdy trzeba się zdecydować na próbę wyprzedzenia ofenzywy sojuszniczej.-

Nikt nie wątpi, że armja ros. natarcie wytrzyma. W czasie zimy miała ona sposobność odnowić się i uzupełnić. Klęska ofenzywy niem. może mieć niebywałe następstwa, zwłaszcza, jeśliby inwazja sojusz. miała się urzeczywistnić w bliskiej przyszłości.-

Mussolini niejednokrotnie zaznaczył, że dla Włoch rozstrzygająca godzina jest blisko. W obecnej wojnie jednak nanic nie można liczyć napewno i być może, że cios spadnie na nieprzyjaciela właśnie nie na tym odcinku, na którym najbardziej się go spodziewa. W ciągu ub.2-ch miesięcy produkcja statkó sojusz. wyprzedziła o 2.000.000 ton przewidywane rozmiary.- Opozycja w stosunku do osi stale wzrasta w Europie okup. W Grecji władze okup.wprowadziły stan wyjątkowy. Zarówno tam, jak i w Jugosławii wzrasta działalność powstańców. W Belgii i Francji organizacje podziemne zapowiedziały, że za każdy mord na ludności zostaną zgładzeni dwaj Niemcy. Ta zasada została już wprowadzona w życie. Wszyscy stwierdzają, że we Włoszech opozycja wobec Mussoliniego jest silniejsza, niż była kiedykolwiek podczas 20-tu lat reżimu faszystowskiego.-

Na zakończenie autentyczna rozmowa, jaka po zakończeniu kampanii afryk. odbył generał ang. ze swym jeńcem, gen.niem., którego zaprosił na obiad. Przez cały czas unikał poruszania drażliwych tematów, pod koniec jednak zadał Niemcowi jedno pytanie : czy zastanawiał się chwilę nad powtórzeniem experymentu z Dunkierką, tym razem ze strony Niemców i nad wycofaniem z Półwyspu Bon sił niem. ? Odpowiedź brzmiała : nigdy. Otrzymaliśmy rozkaz walczenia do ostat. żołnierza i do ostat. naboju.- Generał pomyślał sobie przytym, że jednak pozostało jeszcze 200.000 jeńców, którzy na półwyspie mieli d dyspozycji miljony naboi. Jeśli mimo tego rozkazu nie bronili-się, to z tej przyczyny, że przejrzeli całą beznadziejność sytuacji. Nasuwa się pytanie, co będzie, jeśli teraz Niemcy dojdą do tego samego przekonania w Eurpie ? Oto przyczyna, dla której tegoroczna kampania ros. przedstawia tak niezmierne znaczenie.-

Mussolini [illegible] Ludzie wierzą, że dni jego
rządów [illegible] reżymu jest dzisiaj w obecnej woj-
nie [illegible] nie wcześniej [illegible]
mie, że [illegible] ściśle [illegible]
[illegible] na [illegible] się
[illegible] 24 [illegible]
[illegible] o 2.000.000 [illegible]
[illegible] w stosunku do osi [illegible]
[illegible] w Norwegii [illegible]
[illegible] w Jugosławii
[illegible] W Belgii i Francji
organizacje podziemne [illegible] każdy
[illegible] swej klęski.
We Włoszech [illegible] już [illegible] życie. [illegible]
[illegible] opozycja [illegible]
[illegible] jest [illegible]
[illegible] 20-tu lat [illegible] totalitarnego.

Na zakończenie tych sygnałów [illegible]
[illegible] ze [illegible]
[illegible] którego [illegible] na obiad.
[illegible]
[illegible] pod [illegible] jako [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Otrzymaliśmy [illegible]
[illegible]
[illegible] że [illegible]
[illegible] którzy na [illegible]
[illegible] tego [illegible]
[illegible]
[illegible] sytuacji. [illegible]
[illegible] Niemcy [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sobota, dnia 10.VII.43r. Kom. ang. wieczorny. Serwis kraj

Front wschodni: Gen. Eisenhover oznajmiając o desancie na Sycylię oświadczył, że jest to wstępna faza oswobodzenia Europy.- Brak dotychczas szczegółów w sprawie rozwoju akcji. W czasie rozpoczęcia desantu morskiego o godz. 3 rano w sobotę pogoda była dobra, morze spokojne. Opór na morzu ze strony nieprzyjaciela słaby. Desant był ochraniany przez ang. i ameryk. pancerniki i krążowniki. Jeden z pilotów donosi, że wskutek ~~poprzednich~~ nalotów w chwili desantu na przestrzeni 10-ciu mil ang. wgłąb wyspy płonęły pożary i kłębił się dym. ~~xxxxxxxxxxx100xxxxxx~~. W ciągu dnia poprzedniego, t. zn. w piątek 100 ciężkich bombowców "Liberator" wykonało szczególnie skuteczny nalot na płn. wsch. cypel wyspy w Taormina. Hotel w San Domenico, w którym mieściła się niem. kwatera główna, oraz urząd poczt. zostały kompletnie zniszczone. 11 bombowców nie powróciło.- Włosi donoszą o walkach na płd. wsch. wyspy. Żadna ze stron nie podaje nazw miejscowości.- Prez. Roosevelt wysłał bezpośrednio przed wylądowaniem oddz. sojusz. depeszę do Ojca Św. Piusa XII. W depeszy tej prezydent oświadczył: w chwili, gdy depesza ta zostanie przekazana rozpocznie się desant sojusz. na włoskie terytorium. Celem sojuszników jest oswobodzenie włoskiej ziemi od faszyzmu i zarazy hitlerowskiej. Kościoły i wszelka własność kościelna będą szanowane, jak tylko warunki w granicach możliwości na to zezwolą. Sojusznicy uszanują również integralność państwa watykańskiego. ~~xxxxxxxxx~~ Wyczekuję wielkiego dnia, gdy pokój Boga zapanuje w Europie i Azji. Celem naszym będzie zbudowanie sprawiedliwego i trwałego pokoju na ziemi.-

Rosja: Nic nie wskazuje na to, by wysiłki niem. zmierzające ku posuwaniu się naprzód zostały uwieńczone powodzeniem. Niemcy nie wymieniają dotychczas żadnych nazw miejscowości.- Do dnia wczorajszego Niemcy stracili ponad 2000 czołgów.-

Front zach.: W czasie ub.nocy formacja RAF., która bombardowała największy ośrodek przemysłu hendl. Zagłębia Ruhry, mianowicie Gelsenkirchen / mieszczą się tam również fabryki benzyny syntetycznej oraz stalownie /, natknęła się na ogień zapor. artylerii p.lotn., który gwałtownością przewyższył wszystkie dotychczasowe doświadczenia.- Dziś w ciągu dnie " latające forteca" atakowały lotniska w Caen i Abbeville, podczas gdy lekkie bombowce ang. atakowały Abbeville, Maupertus, St.Omer i lotnisko w pobliżu Le Havre. Trzy "latające forteca" nie powróciły. W ataku uczestniczyło naogół około kilkuset samolotów sojusz.-

Ocean Spokojny : Gwałtowny nalot sojusz., wykonany w dniu wczorajszym na Munda.-

Birma : Udany wypad oddz. ang. na półwysep Mayu, które poburzywszy tam urządzenia, powróciły prawie bez strat.-

Indochiny : W nocy z czwartku na piątek port Haifong został zaatakowany przez najsilniejsza ze wszystkich formacyj samolotów "Liberator" które kiedykolwiek wykonały nalot na ten port. Został zatopiony jeden transportowiec 8000 ton, jeden mniejszy statek, urządzenia portowe silnie uszkodzone.-

Sprawy polskie : Gen. Sosnkowski został mianowany wodzem naczelnym polskich sił zbrojnych. Liczy on lat 58. Ostatnio był zastępca gen. Sikorskiego. We wrześniu 1939 r. odegrał wybitną rolę przy zadaniu Niemcom klęski pod Przemyślem. Prezydent Raczkiewicz powierzył wicepremierowi Mikołajczykowi utworzenie nowego gabinetu. Liczy on lat 42, przed wojną był przywódcą stronnictwa ludowego, uczestniczył w kampanii wrześniowej, a następnie powiodło mu się wyratować się przed niewolą niem.-

Londyn,niedziela dnia 11.VII.43r.Kom.ang.poranny.
Serwis zamorski.

Front śródz.: Brak dalszych urzęd. wiadomości co do postępu operacyj na Sycylii. Dziś rano radio Algier doniosło jedynie, że operacje postępują zadawalająco i że wylądowały posiłki niem., które niewątpliwie wzmocnią obronę wyspy, już obecnie przedstawiającą się b.groźnie. W czasie samego desantu, ani jedna jednostka morska nie została zatopiona. W sobotę o godz.3 rano, t.zn. w trzy godz. po rozpoczęciu desantu, pierwsza faza lądowania została pomyślnie zakończona. O godz.6,30 rozpoczął się pochód wgłąb wyspy, oraz wysadzanie na brzeg artylerii. Na całej przestrzeni 100 mil na wsch. i połud. płd. wsch. cyplu wyspy w dalszym ciągu są wysadzane na ląd oddz. wojsk, działa i czołgi. Oprócz mar. ang. i ameryk. uczestniczą w operacjach jednostki mar. Indyjskiej, holend., polskiej i greckiej. Wg. dalszych doniesień opór npl. wzdłuż wybrzeży został szybko przełamany.- Koresp. radia bryt. podkreśla, że przewaga powietrz. została zapewniona w niebywałej skali. Lotniska npl. na płd. wsch. wyspy Gerbini atakowane szósty dzień z rzędu. W czasie samego lądowania nie było oporu npl. lotnictwa. Jedyny samolot "Ju88", który się tu znajdował, został natychmiast zlikwidowany. Jeden z pilotów opisuje, że w życiu swoim nie widział tak olbrzymiej ilości statków i okrętów. Morze było niemi dosłownie zasiane na przestrzeni 400 mil ang.- Nalot lotnictwa sojusz. na lotnisko Malemma na Krecie. Silny opór npl. myśliwców. 5 zniszczono, 5 uszkodzono.-

Rosja : W dniu wczorajszym Rosjanie zniszczyli 273 czołgi i 83 samoloty. W ten sposób Niemcy stracili w ciągu pierwszych 6-ciu dni ofenzywy 2300 czołgów i ponad 1000 samolotów.- Wczoraj rano Niemcy wznowili ataki z pod Orła. Wszystkie pozycje trzymane przez Rosjan. Na połud. Niemcy próbowali rozszerzyć klin. Radio Moskwa donosi jednak, że Rosjanie wszystkie niem. próby w tym kierunku zlikwidowali.-

W ciągu nocy lotnictwo sowiec. zniszczyło wiele samolot. niem. za linją frontową.-

Ocean Spokojny : Lotnictwo sojusz. zaatakowało formację japon., złożoną z wielkich krążowników i kontrtorpedowców w Zatoce Kula przy wybrzeżach Nowej Georgii. Stwierdzono dwa trafienia bombami 500-funtowymi.- Na Nowej Georgii ostatnia droga, którą Japończycy przesyłali dostawy i posiłki do swej bazy w Munda została przez oddz. sojusz. zablokowana skałami.-

Chiny : Z Czung-Kingu donoszą, że w zach. części prowincji Junnan walki rozgorzały nanowo.-
Małżonka marszałka Cziang-Kai-Szeka o mało się nie dostała do niewoli japon. w drodze powrotnej przez Birmę. W czasie lotu nad terytorium npl. zaszła potrzeba przymusowego lądowania i tylko szczęśliwym zbiegiem okoliczności udało się pilotowi tak manewrować, że dotarł do najbliższego lotniska ameryk. W chwili lądowania nie było już w zbiorniku ani kropli benzyny.-

USA. : Szef produkcji woj. Nelson oznajmił, że w pierwszym półroczu 1943 stocznie wyprodukowały o 230% więcej jednostek morskich wszelkiego typu, niż w pierwszym półroczu 1942. W pierwszym półroczu 1943 wyprodukowano również ponad 9000 samolotów morskich, t.zn. tyle, co w ciągu całego roku 1942. Produkcja bombowców nurkowych w tym samym okresie wzrosła sześć i pół razy w porównaniu z analogicznym okresem r.ub.-

Sprawy polskie : Wczoraj zostały przewiezione do W.Brytanii na kontrtorpedowcu zwłoki gen.Sikorskiego witane z honorami wojskowymi.-

Londyn,niedziela,dnia 11.VII.43r.Kom.ang.wieczorny. Serwis kraj. i zamorski."

Front Śródz. : W dniu dzisiejszym kwatera gł. gen. Eisenhovera wydała dwa komunikaty, z których pierws[zy] dotyczy operacyj morskich i lądowych, drugi zaś powietrznych. Pierwszy komunikat donosi, że wszys[tk]

kie pozycje na wybrzeżu są silnie opanowane przez sojuszników, którzy postępują wgłąb wyspy. Dalsze posiłki w ludziach i materiale są wysadzane wzdłuż wybrzeży. Operacje postępują zadawalająco, mimo, że w niektórych punktach morze wzburzone i mgła. Artylerie przybrzeżne zmuszone do milczenia. W pobliżu Gela artylerią morska zmusiła do ustąpienia npl. czołgi. Straty własne nieznaczne.- Drugi kom. donosi, że w dniu wczorajszym lotnictwo Afryki Płn. Zach. pełniło służbę patrolową, atakowało lotnictwo npl. jeszcze czynne, oraz przygodne cele. W ciągu całego dnia sojusznicy stracili 28 samolotów, nieprzyjaciel 22.-

Korespondenci donoszą, że wszystkie objekty bezpośrednie zostały zajęte, jednakowóż narazie nawiązano kontakt jedynie z włoską obroną wybrzeży, a nie doszło jeszcze do zetknięcia z trzonem wojsk npl., ani z oddz. niem. Walki toczą się wzdłuż przestrzeni około 100 mil od Syrakuz aż po Licato. Amerykanie zajęli xxxxx pod Gella dwa lotniska, jedno położone przy wybrzeżu, drugie bardziej w głębi. Ponadto zajęły lotnisko przy miejscowości Pachino obok Przylądka Passero na samym połud.wsch krańcu Sycylii. Miejscowość Pachino, licząca 20.000 mieszkańców znajduje się w odległ. 3 mil od wybrzeża przy linii kolej., prowadzącej wzdłuż wybrzeża przez Avala do Syrakuz. Opór npl. nie był znaczny.- Koresp. ang.radia stwierdza, że nieprzyjaciel został na wybrzeżu niewątpliwie faktycznie zaskoczony i temu należy przypisać pierwsze powodzenia.- W czasie lądowania pod Gella Włosi dwukrotnie atakowali przy użyciu czołgów, ale oba ataki zostały odparte przez artylerię morską.- Jeden z pilotów donosi, że szereg najlepszych lotnisk wewnątrz wyspy uległ zupełnemu zniszczeniu wskutek nalotów sojusz. Przy jednym tylko z lotnisk stwierdził on 30-40 samolotów zniszczonych.- Wg. urzędowych doniesień w operacjach desantowych uczestniczyło ogółem ponad 2000 jednostek morskich. Około 100 z pośród nich pochodzi

z miejscowości, dosłownie położonych we wszystkich częściach świata.- Jednym z najciekawszych momentów było użycie oddz., przerzuconych na szybowcach, bądź też spadochronowych. Zostały one użyte na kilka godzin przed rozpoczęciem właściwego desantu. W piątek o godz.22,10 wylądowały pierwsze oddz.na szybowcach. Pożary wzdłuż wybrzeża, wzniecone poprzednimi nalotami sojusz.służyły za wskazówkę orientacyjną. Szybowce leciały tak nisko, że ogień artylerii p.lotn. był zupełnie nieskuteczny. Pierwsze oddz. spadochroniarzy wylądowały o godz.23,20. Zaatakowały one, podobnie, jak i poprzednie, nieprzyjaciela od tyłu i szybko przezwyciężyły opór w szeregu punktach. Opór ten nie był jednolity, na jednych odcinkach dość zacięty, na innych słaby. W ciągu dnia wzięto do niewoli znaczne ilości Włochów. Żołnierze kanadyjscy odstawiali ich w grupach po 50-100.- Jeden z koresp. opisuje, jak po wylądowaniu o godz. 2,45 rano na jednym z punktów wybrzeża przełamano opór dwóch kompanii npl. w ciągu 15 minut. Straty w jednostkach morskich dotychczas b.nieznaczne, znaczna ilość obsady została wyratowana. Włoskich jednostek nawodnych wogóle nie spotkano.-
W depeszy do adm. Cunninghama gen.Eisenhover stwierdza, że powodzenie operacyj było następstwem nader precyzyjnego wykonania ich w terminie.-

Rosja : Rosjanie przyznają, że Niemcy wbili klin na 20 mil ang. na płn. od Biełgorodu wzdłuż linii kolej. do Kurska. Klin ten jest jednak tak wąski, że wszystkie pozycje wewnętrznego znajdują się w zasięgu artylerii ros.-

Ocean Spokojny : Formacja floty japon., zaatakowana przez lotnictwo sojusz. wiozła przypuszczalnie posiłki do wioski Villa na połud. wyspy Kolombangara, położonej niedaleko od Nowej Georgii.-
Baza japon. w Munda została już kompletnie odcięta od wszelkiej łączności lądowej z siłami japon.

Front zach.: Dziś w ciągu dnia naloty RAF. na elektrownie w Francji płn., dostarczające prądu zakład. przemysł. w okręgu Bethune.-

Lekkie jednostki mar.norweskiej i ang.zaatakowały wczoraj Kanale La Manche trzy niem. torpedowce i trzy poławiacze min. Jeden torpedowiec i jeden poławiacz zostały przypuszczalnie zatopione. Wszystkie jednostki sojusz.powróciły.- W czasie nalotu niem.na kinomatograf w miejscowości na połud. wsch. Anglii zginęło, jak dotąd stwierdzono, około 30-tu dzieci. Identyfikowanie dalszych ofiar w toku.- W czasie jednego z poprzednich nalotów zginęło 40 dzieci szkolnych w przedmieściu Londynu Lewisham. Obecnie w kaplicy została wmurowana staraniem rządu meksykańskiego tablica pamiątkowa z napisem: Dzieci meksykańskie dzieciom ang.-

~~xxxxxxxx~~ USA.: Min.wojny Stimson przybył do Anglii w celu odbycia ważnych konferencji.-

Londyn, poniedziałek, dnia 12.VII.43r.Kom.ang. poranny. Serwis zamorski i europ.

Front Śródz.: Żadnych ważniejszych zmian w przebiegu walk dotychczas nie zakomunikowano. Punkt ciężkości spoczywa na walkach o lotniska na płd. wsch. krańcu Sycylii. Zdjęcia aparatów wywiad. wykazują, że oprócz trzech lotnisk, zajętych przez Amerykanów, nieprzyjaciel stracił również inne ze względu na szkody, wyrządzone bombardowaniem z powietrza.- W sobotę wieczorem przybył na wyspę adm. Cuninngham.- Koresp. radia ang. donosi, że w kołach wojsk. oczekują, iż nieprzyjaciel stawi poważny opór dopiero w głębi wyspy. Liczy on na to, że będzie mógł zadać sojusznikom większe straty, gdy zaangażują się na wielką skalę w walkach. Nieulega wątpliwości, że najcięższe walki dopiero nastąpią i że będą przewlekłe.- Radio Paryż donosi jakoby oddz. osi zaczęły kontratakować.-
W ciągu ostat. 24-ch godz. wylądowały w Afryce Płn tysiące żołnierzy kanad.- Koresp. radia ang. opisuje ostat. chwile, spędzone z oddz. powietrz.piechoty sojuszników. Nastrój był podniecony i wesoły,

jak gdyby chodziło o emocjonującą wycieczkę.-
Wg. wiadomości, nadchodzących do Londynu, we Włoszech wzrasta coraz bardziej opozycja przeciw reżimowi ze strony kół wszelkiego rodzaju : związków zawod., socjalistów, komunistów, liberałów i katolików.- W czasie kongresu prawa międzynarodowego, odbywającego się w Londynie z udziałem 60-ciu delegatów różnych krajów, przedstawiciel Belgii, senator Rollin oświadczył, że pokój będzie można zawrzeć tylko z takimi rządami Włoch i Niemiec, które zostaną wyłonione w drodze swobodnego i tajnego głosowania.-
Rosja : Wczoraj Rosjanie zniszczyli 136 nieprz. czołgów i 31 samolotów. Nieustannie gwałtowne walki pod Orłem. W niektórych atakach uczestniczyło po 400 czołgów. Niemcy stracili tam wczoraj 2000 zabitych. Na połud. natarcie niem. postępuje w dwóch kier., mianowicie wzdłuż linii kolej. do Kurska, drugie zaś bardziej na płn. wsch.- W nocy z soboty na niedzielę lotnictwo sowiec. zaatakowało urządzenia kolej. w Biełgorodzie. Szereg pożarów i eksploz. Wszystkie samoloty powróciły.- W pierwszym półroczu 1943 ros. produkcja woj. wzrosła o 50% w porównaniu z okresem poprzednim.- Wzdłuż frontu Rosjanie nadają z głośników dla żołnierzy niem. wiadomości o walkach na Sycylii.- Kongres ang. uczonych, poświęcony sprawie wzmożenia wysiłku wojennego, zaproponował uczonym ros. wymianę doświadczeń i informacyj.-
Ocean Spokojny : W czasie nalotu na Munda zrzucono 52 tony bomb. Taką samą ilość zrzucono na Rabaul, gdzie wywołano pięć wielkich pożarów.-
Chiny : Przemawiając na masowym wiecu w Czungkingu małżonka marszałka Czang-Kai-Szeka podkreśliła wielki szacunek, jaki Chińczykom okazywano wszędzie w U.S.A. Oświadczyła również, że ze względów zdrowotnych nie mogła odwiedzić Londynu, ale ma nadzieję, że będzie mogła tam się udać w bliskim czasie.-

1.2.3.4.5.6.7.8.9.10.11.12

Front zach.: Jak się obecnie okazuje, w czasie nalotu dziennego w sobotę na Caen w płn.Francji "latające fortece" spowodowały poważne szkody w niem. zabud.wojsk. i administrac., oraz składach broni. Ilość samolotów npl., wówczas zestrzelonych, nie została jeszcze ustalona. Wiadomo już jednak, że jedna z "latających fortec", która została zaatakowana przez 25 myśliwców "Foke-Vulf" w półgodzinnej walce 9 z pośród nich zestrzeliła. Po wylądowaniu stwierdzono ślady z 500 kul.-
Anglia : Do dnia dzisiejszego zginęło 16.000 członków ang. mar.handl.- Jedno z czasopism fachowych marynarskich donosi, że obecnie najnowsze łodzie podwod. niem. posiadają tylko pojedyńczy pancerze w miejsce podwójnego, jak dotychczas. Dzięki temu uległ skróceniu czas fabrykacji, ale równocześnie łodzie podwodne są bardziej narażone na uszkodzenia z powodu pocisków głębinowych.-

Nr.13.VII.43.

Londyn, dnia 9.VII.43r. Kpt.Cyrill Falls : Przegląd wojsk.

Niemcy rozpoczęli natarcie w Rosji na ten odcinek, co do którego zawsze spodziewano się, że natarcie tego rodzaju będzie nieuniknione. Rosjanie oczekiwali uderzenia w kier. kurską jeszcze w maju. Na opóźnienie złożyły się przypuszczalnie dwa powody : 1/ nieoczekiwane dla Niemców nagłe zakończenie kampanii w Tunisie i w związku z tym konieczność reorganizacji i odpowiedniego przystosowania rezerw na kontynencie, 2/ potrzeba zużycia dłuższego okresu czasu na przeszkolenie nowego rekruta, w coraz większej mierze składającego się ze starszych roczników.- W rezultacie Niemcy stracili conajmniej 6 tygodni stosunkowo krótkiego okresu, nadającego się w Rosji do operacyj wojsk. Rosjanie, których linje łączności i urządzenia komunikac. wymagały reorganizacji po okresie zimowym niewątpliwie tę pauzę wykorzystali.- Broniłem zawsze przekonania, że Niemcy podejmą w tym roku ofenzywę w bardziej ograniczonych rozmiarach, niż w roku 1942. Jestem pewien, że zamiary niem. streszczają się w jednym : zadać Rosji możliwie najcięższy cios, na jaknajmniejszej przestrzeni, ~~[illegible]~~ tak, by skrócić front i zniszczyć trzon ros. armii. Oczywiście skrócenie frontu będzie miało cel tylko wówczas, jeśli równocześnie zostanie zadany Rosji śmiertelny cios. Jeśliby w wyniku tej operacji stosunek obopólnych sił nie miał ulec zmianie, w takim razie samo skrócenie frontu niewiele się przyda, gdyż i przeciwnik z niego skorzysta.- Jak przedstawiają się bezpośrednie, konkretne cele niem. dowództwa? Moim zdaniem są one następujące : 1/ zlikwidować klin pod Kurskiem, 2/ w razie osiągnięcia tego celu uderzyć w kier. Moskwy. Niemcy nie są obecnie w tym stopniu zainteresowani w opanowaniu źródeł nafty kaukaskiej, jak dawniej, gdyż naogół biorąc z powodzeniem stosują metodę ekstrakcji benzyny z węgla.-

Natarcie niem. rozwija się metodą kleszczową, mianowicie jedno ramię na płn. wsch. od Białgorodu, drugie zaś na połud. zach. od Orła, przyczym oba te ramiona mają się zacisnąć poza Kurskiem.
Jak dotąd, na płn. Orła Rosjanie Niemców wstrzymują, natomiast na płd., pod Białgorodem Niemcy uzyskali pewne sukcesy terytorialne, ale żadna ze stron nie podaje wskazówek co do tego, jak daleko te sukcesy sięgają. W sprawie dotychczasowego przebiegu swej ofenzywy Niemcy złożyli wyjaśnienie bardzo kręte i prawie bezsensowne. Wg. tej tezy Rosjanie rozpoczęli między Białgorodem a Orłem masowe ataki, w których rezultacie jednak inicjatywa przeszła do rąk niem. Wyjaśnienie jest tak sformułowane, iż raczej nasuwa przypuszczenie, niż wyraźnie stwierdza, iż Rosjanie zamierzali uprzedzić ofenzywę niem., by ze swej strony zapobiec uprzedzeniu przez Niemców zamierzonej ofenzywie ros. na Ukrainie. Niemcy twierdzą, że nietylko powstrzymali ataki ros., ale sami z kolei przeszedłszy do kontrataku opanowali szereg pozycji kluczowych. W Środę Niemcy oświadczyli, iż nie użyli wcale swych rezerw czołgów i nie stosowali czołgów na większą skalę. Wg. następnej relacji natomiast już w czwartek zastosowanie czołgów po obu stronach przybrało rozmiary rekordowe. Wydaje się wogóle, gdy się czyta to dziwne sprawozdanie, iż jego autor był w większym stopniu politykiem, niż wojskowym. Użył on porównania " iskra na beczkę prochu" – pragnąc podkreślić nieoczekiwany wybuch walk – coś, jak gdyby w ciemnym pokoju jeden człowiek uderzył drugiego [illegible] i niespodziewanie zowąd wywiązała się ogólna bójka. Najprawdopodobniej Niemcy zaczęli uderzenie w nadziei, iż uda im się przeciwnika taktycznie zaskoczyć, ponieważ tego celu nie osiągnęli wobec tego sfabrykowali naprędce historyjkę w celu usprawiedliwienia się przed niem. publicznością na wypadek, gdyby ofenzywa miała się szybko zakończyć, nie osiągnąwszy celu.-

W czwartek Rosjanie donieśli, że w płn. części odcinka zidentyfikowali po stronie niem. 6 dywizyj pancer., jedną zmotoryzowaną i 7 dywizyj piech., pod Białgorodem zaś 9 dyw.pancer./ w tym 4 SS / i 7 dyw. piech. Uderzającym jest wysoki udział broni pancer. Szale bitw się chwieją. Na płn. Niemców zatrzymano, na połud. uzyskali ograniczone sukcesy.- Nie twierdzę bynajmniej,by nie zagrażało Rosjanom niebezpieczeństwo. Nieprzyjaciel zgrupował potężne siły i jest rzeczą prawie pewną, że osiągnie w pewnej mierze powodzenie. Jest do tego zmuszony względami natury, chociażby tylko moralnej. Gdyby spotkało go zupełne niepowodzenie, to efekt moralny w stosunku do armii i narodu niem. byłby tak fatalny, że kierownictwo Rzeszy zostałoby zmuszone próbować powodzenia gdzieindziej. Nawet w okresie t.zw. pokoju, poprzedzającym wybuch obecnej wojny Hitler musiał co parę miesięcy wykazać się jakimś nowym sukcesem przed własnym narodem, by mu wciąż przypominać jak niezmiernie dynamicznym i żywotnym jest hitleryzm. Teraz, gdy Niemcy są coraz bardziej zmuszani do przechodzenia w defenzywę, ta potrzeba periodycznych sukcesów bynajmniej nie zniknęła.- Można jednak żywić uzasadnioną nadzieję, iż rezultatem ofenzywy niem. nie będzie żadna szkoda, któraby się okazała zgubna dla naszych ros. sojuszników.-

Londyn, dnia 13.III.43r. <u>Ernest K.Lindley : tygodniowy przegląd ameryk. :</u>

Uwagę opinii ameryk. pochłania obecnie w pierwszym rzędzie wizyta min. Edena. W kołach ofic. oczekiwano jej już od dłuższego czasu, jako sposobności do dokonania przeglądu ogólnej sytuacji, a zarazem przygotowania dalszych konferencyj wewnątrz narodów sprzymierzonych. Zarówno koła urzędowe, jak i szeroka publiczność przyjęły wizytę ministra b. serdecznie. Ostatni raz był w Ameryce 4 lata temu i pozostawił wtedy po sobie jaknajlepsze wrażenie. Jest on najlepiej znanym u nas ang. mężem stanu po prem. Churchillu. Tak się złożyło, że przybył właśnie w okresie przedłużenia ustawy o pomocy na następny rok. W Kongresie głosowało jak wiadomo przeciw ustawie tylko kilku reprezentantów, którzy pragnęli wprowadzenia poprawki, iż każde rozciągnięcie działania ustawy na okres powojenny będzie wymagało oddzielnej aprobaty Kongresu. W Senacie ustawa przeszła jednogłośnie, jednakowoż 6 senatorów były izolacjonistów, chociaż głosowało za ustawą, przypomniało swe ostrzeżenia z przed wojny, iż ustawa musi doprowadzić do przystąpienia USA. do wojny.-

W związku z przyjęciem, wydynam z okazji przedłużenia ustawy, kilka słów o kierowniku jej wykonania. Jest nim Stetinius, poprzednio kierownik największego przedsiębiorstwa stalowego w USA. Został on powołany w r.1940 do rządu, by kierować działem dostawy surowców. Po powołaniu go na obecne stanowisko można było sądzić, iż zajmie tylko drugie z rzędu miejsce po Harry Hopkins, sprawującym naczelny nadzór nad ustawą z ramienia prez. Roosevelta, którego jest najbliższym zaufanym. Okazało się jednak, że jest on rzeczywistym kierownikiem wykonania ustawy, odznaczającym się zdecydowaniem i energią oraz darem jasnego formułowania. Liczy on dopiero 42 lat. Jego jednego spotkało wyróżnienie, iż republikanie poparli wniosek demokratów, zalecający go na obecne stanowisko.-

Specjalny komitet, powołany przez prezydenta Roosevelta jeszcze w 1939 r. przedłożył obecnie sprawozdanie na temat dotychczasowej polityki socjalnej USA. i jej programu na przyszłość. Nie jest to wprawdzie organ rządowy, ale w każdym razie zespół doradczy, przez rząd powołany. Jego raport nazwano ameryk. planem

Beveridge. Nazwa o tyle nie jest ścisła, że z jednej strony jest on mniej szczegółowy, nie podając dokładnych obliczeń podatków, oraz świadczeń społecz., z drugiej zaś obejmuje więcej zagadnień, gdyż zajmuje się m.in. sprawą robót publicznych w celu wyeliminowania masowego bezrobocia. Szereg grup, nie objętych dotychczas świadczeniami społecznymi, jak rolnicy i osoby niepracujące, ma wmyśl projektu korzystać ze świadczeń społecz. Omawiając program na przyszłość raport wychodzi z założenia, że celem jest zapewnienie każdej jednostce jaknapełniejszego rozwoju osobistości i służenia tą drogą dobru publicznemu. Wszystkie możliwości produkcyjne w kraju winny być wpełni wykorzystane i tym samym zabezpieczyć stan pełnego zatrudnienia. Nikt nie może być pozbawiony możliwości kształcenia się, nie wyłączając najwyższych zakładów naukowych jedynie tylko z powodów finansowych.
Przechodząc do spraw międzynarodowych raport zaznacza, że wojna obecna nie toczy się o nowe zdobycze czy nowe terytoria, pobudką USA. nie jest imperializm lecz chęć czynnego udziału w dziele zapewnienia ludzkości lepszej przyszłości. Na uwagę zasługuje zwrot, iż rząd w myśl projektu, omówione w nim zdobycze socjalne gwarantuje i zobowiązuje wprowadzić w życie. O ile chodzi o program gospodarczy, to raport podkreśla, że nie da się osiągnąć wyższego poziomu życia bez dynamizmu gospodarczego. Raport nie stanowi kroków w kierunku państwa socjalistycznego. Opiera się on w dalszym ciągu na prywatnej inicjatywie, rządowi natomiast przyznaje szerokie kompetencje w dziedzinie gospodarczej, mające służyć do pobudzenia postępu gospodarczego. Przewidziane są jednak możliwości interwencji w stosunku do interesów prywatnych tam, gdzie mogłyby one kolidować ze społecznymi. Dotyczy to w szczególności monopoli zarówno naturalnych, polegających na wykorzystywaniu bogactw przyrodzonych, jak i monopoli ustawowych i gospodarczych tego rodzaju jak naprzykład patenty / chodzi w szczególności o uniemożliwienie ich wykorzystywania dla przeszkadzania realizacji wynalazków z powodów konkurencyjnych/.

oraz przedsiębiorstwa transportowe. W tych przypadkach raport zaleca formę przedsiębiorstw o mieszanej administracji z udziałem zarówno przedstawicieli interesów prywat., jak i rządu. Mimo szerokiego rozmiaru świadczeń raport bynajmniej nie jest nierealny. W r. 1929 obliczano dochód narod. USA. na osiemnaście miljardów funtów ster., w r. 1932 na dziewięć, w roku ub. na dwadzieścia dwa. Przy dochodzie narod. w granicach od dwudziestu do dwudziestu pięciu miljardów kraj z łatwością będzie mógł podołać wszelkim obowiązkom, wynikającym z raportu.-

W międzyczasie bombardowanie Niemiec przybiera rozmiary tego rodzaju, iż powszechnie jest uważane za zapowiedź ważnych wydarzeń w przyszłości. Jest to niewątpliwie przygotowanie do inwazji lądowej, aczkolwiek nie należy się spodziewać, by była to kwestia już najbliższych tygodni. Pod tym względem panuje tu nastawienie bardzo realistyczne, nacechowane gotowością do konsekwentnego podążania w kierunku maxymalnego zwiększenia wysiłku wojennego bez oglądania się ani na sukcesy, ani na powodzenia.-

Londyn, środa, dnia 14.VII.43r. Kom. ang. wieczorny. Serwis kraj.

Front środz.: Na Sycylii oddz. sojusz. posuwają się naprzód na wszystkich odcinkach. Postępy wgłąb wyspy doprowadziły do wysunięcia przednich pozycyj na 25-30 mil ang. od wybrzeża. Kom. popoł. potwierdza zdobycie Augusty i Ragusy, oraz miejscowości Naro, położonej na pół drogi między Licatą i Agrygento. Ameryk. okręty wojenne otwarły ogień przeciw ugrupowaniom npl. pod Porto Empedocle i Gela.- Koresp. radia ang. donosi, że po bombardowaniu lotniska przez ameryk. okręty woj. oddz. ameryk. zdobyły to lotnisko. Pod Gela rozgrywa się jedna z najbardziej zaciętych walk.- Port w Auguście został zdobyty nietknięty. Do portu weszły, jako pierwsze jednostki floty sojusz. dwa kontrtorpedowce, bryt. i grecki. Catania xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx ostrzeliwana z morza, później zaś bombardowana przez ameryk. "latające fortece". Jak zdjęcia fotograficzne wykazały 90% bomb trafiło w cele.- Z kwatery głównej donoszą, że VIII-ma armia stoi obecnie u podnóży wzgórz pod Catanią.- Jeńcy włoscy bardzo zadowoleni ze swojego losu, zwłaszcza ze względu na dobre wyżywienie. Jeńcy niemieccy zuchwali i aroganccy.- Do wybrzeży Sycylii przybijają bez przerwy statki sojusz. z dostawami pod eskortą floty woj. Mimo nalotów npl. wyładowywanie statków postępuje gładko. Przeciwko wzmożonej działalności npl. łodzi podwod. podjęto odpowiednie kroki. Wczoraj w ciągu dnia, oraz poprzedniej nocy naloty dywersyjne myśliwców na lotniska npl. Sycylii i Włoszech połud., przyczym w ciągu dnia atakowały również npl. kolumny transport., niszcząc 150 pojazdów i uszkadzając znaczną ilość dalszych, oraz atakując węzły kolej. w głębi wyspy.- Dwa npl. statki handl. zatopiono, dwa włoskie kontrtorped. uszkodzono. Straty npl. 42 samoloty, straty własne 7.- W czasie nalotu na połud. Włochy zrzucono 200 ton bomb.-

Front zach.: Dziś w święto narod. Francji silne formacje bombowców bryt. i ameryk. atakowały objekty we Francji. Ameryk. "latające fortece" zaatakowały lotnisko Le Bourget pod Paryżem i Amiens, ponadto zakłady reperacyjne myśliwców "Foke-Vulf" w jednej z miejscowości. Lekkie bombowce RAF. "Boston" atakowały lotnisko w pobliżu Le Havre, oraz Abbeville przy udziale samolotów franc. Niemcy wysłali na spotkanie "latających fortec" około 100 myśliwców. 51 zostało zestrzelonych, w tej liczbie 45 przez "latające fortece", a 6 przez myśliwce. Obliczenia co do "latających fortec" nie zostały jeszcze doprowadzone do końca. Straty własne 8 bombowców i 4 myśliwce.- Ub.nocy gwałtowny nalot RAF. na Akwizgran. Zrzucono wielki ładunek bomb kruszących, w tej liczbie liczne 4-tonowe. Kłęby dymu sięgały wysok. 4 mil ang. Akwizgran przedstawia wielkie znaczenie, jako ośrodek kolej., a ponadto przemysłowy i węglowy. 20 bombowców nie powróciło.- Tej samej nocy lekkie bombowce "Moskito" atakowały Francję.- W ciągu czerwca zginęło w Anglii wskutek nalotów 201 osób, w tym 82 kobiety i dzieci. Rannych zostało 284 osób. Liczba ofiar wykazuje znaczny spadek w porównaniu z majem, kiedy ilość zabitych i rannych wynosiła 1300 osób.-

Rosja: W dniu wczorajszym intensywność walk na płn. od Orła zesłabła. Nie było większych ataków, jedynie wymiana ognia moździerzy. Pod Biełgorodem w dalszym ciągu gwałtowne walki, jednakowoż Niemcy nie uzyskali żadnych sukcesów.-

Ocean Spokojny: Amerykanie znajdują się w odległ. 1 mili ang. od bazy japon. Munda na Nowej Georgii. U połud. wybrzeża wyspy zatopiono trzy barki ze 150 żołnierzami japon.-

Irlandia: Po powrocie z Irlandii płn. min. spraw wewn. Morrison złożył hołd wspaniałemu patrjotyzmowi jej mieszkańców. Przeciwstawił go postawie Irlandii połud., niewytłumaczalnej dla wszystkich, którzy pamiętają, że ta sama Irlandia, która złoży-

ła takie ofiary dla zdobycia wolności dla swego kraju, stoi obecnie na uboczu od walki, która toczy o wolność całego świata.-
Walcząca Francja : W drodze powrotnej z USA gen. Giraud odwiedzi Anglię.- Dziś, jako w dzień święta franc. radio ang. nadało w swym serwisie kraj. jednogodzinną audycję ku uczczeniu Francji.
Sprawy polskie : Prez. Raczkiewicz złożył na trumnie gen. Sikorskiego najwyższe polskie odznaczenie Białego Orła. ~~Skład rządu~~ Dziś zostało ukończone formowanie polskiego nowego rządu. Premierem jest Stanisław Mikołajczyk, jego zastępcą, oraz ministrem przemysłu i handlu- Kwapiński, min. spraw zagranicz. b. amb. polski w Rosji Romer, minister obrony narodowej gen. Kukiel. Jedną z najbardziej ciekawych nominacji jest powołanie Seydy na ministra, kierującego pracami przygotowawczymi na konferencję pokojową.-
Anglia : W Izbie Gmin odbyła się debata na temat zagadnień powojennej żeglugi. Rozpoczął ją poseł socjalistyczny ~~xxxxx~~ Shinwell. Oświadczył on, że po obecnej wojnie nie można pozwolić na powrót do depresji, jaki miał miejsce po wojnie ub. W przeszłości byliśmy narodem, posiadającym największą na świecie żeglugę. Rozpoczęliśmy wojnę z 20.000.000 ton żeglugi handl., natomiast zakończymy ją ze stanem, nieprzekraczającym 9.000.000 ton. Z drugiej strony USA., które nigdy nie uchodziły za naród żeglarzy, rozpoczęły wojnę z ~~xxxx~~ 7.000.000 ton, natomiast stan ich żeglugi będzie wynosił z chwilą ukończenia wojny od 15.000.000-30.000.000 ton. Ci, którzy prawią mętnie na temat międzynarodowej współpracy w okresie powojennym winni sprecyzować swe myśli i wskazać dokładnie, o co im chodzi. Pierwszy, najważniejszy warunek, to możność dostępu do wszystkich portów świata. Jeśliby rozwiązanie problemu w drodze międzynarodowego porozumienia nie miało szans, w takim razie musimy sobie zapewnić możliwie silną pozycję, by mieć z czym na międzynarodowym forum

wystąpić. Jest rzeczą jasną, że z naszymi [illegible] ton nie będziemy mogli konkurować z flotą handl. ameryk., liczącą 20.000.000 ton statków i to szybkich. O ile chodzi o kwestję własności prywatnej, to kontrola ze strony państwa niewątpliwie musi być kontynuowana. Mimo wszystko nie jestem pesymistą. Posiadamy najlepiej na świecie przeszkolone załogi marynarskie i wszelkie podstawy do utrzymania naszej pozycji. Będziemy kroczyli naprzód nawet, gdyby indywidualne interesy jednostek prywatnych miały przeważyć nad interesami publicznymi.- W odpowiedzi podsekretarz stanu w min. transport. Backer podkreślił na wstępie wielkie zasługi wszystkich marynarzy pracujących na statkach handl., którzy umożliwili stały dopływ dostaw i zdobyli sobie tym zasługi, które nigdy nie ulegną zapomnieniu. Rząd stoi na stanowisku konieczności posiadania potężnej floty handl., doskonale wyposażonej i zapewnienia możliwie najlepszych warunków marynarzom. Jest to zarazem program rządowy i jego zobowiązanie. Rząd [illegible] skorzystać z doświadczeń przeszłości, kiedy to wzrastające stawki transport. i ubezpiecz. doprowadziły do ograniczenia budowy statków. Tym, którzy potracili statki w obecnej wojnie należy zapewnić możność do kontynuowania przedsiębiorczości w tej samej dziedzinie.- W odpowiedzi na zapytanie posła Shinwella, czy rząd ma zamiar zatrzymać własność nowo wybudowanych statków podsekretarz odpowiedział, że byłoby to równoznaczne z upaństwowieniem tych statków i nie dałoby się przeprowadzić bez odpowiedniej uchwały parlamentu. Odnośnej inicjatywy rząd jeszcze nie opracował.- Drugi podsekretarz stanu sir Arthur Salter podkreślił, że sprawa żeglugi będzie stanowić przedmiot międzynarodowych układów i dlatego nie może on obecnie złożyć bardziej szczegółowego oświadczenia. Tym, którzy mówią o konkurencji ameryk. należy przypomnieć, że dwukrotnie tylko dzięki USA udało

[illegible]

się uniknąć katastrofy tonażowej. Na wiosnę 41 r. Nasze straty szereg razy przewyższały nasze możliwości produkcyjne. Zagrażało nam bezpośrednio niebezpieczeństwo wygłodzenia bądź też konieczność pozamykania fabryk z braku surowców. Wówczas to USA. nas wyratowały. Drugi raz po przystąpieniu Japonii do wojny nasze straty również kilkakrotnie przewyższały naszą produkcję. Wówczas USA. powiększyły swoją produkcję statków handl. z 8.000.000 na 14.000.000 ton rocznie, a obecnie do 20.000.000 ton. Cały ten zasób będzie dostępny wszystkim narodom zjednoczonym. Obecnie możemy mieć, że z końcem każdego miesiąca stan naszej żeglugi będzie większy, niż z jego początku.. W przyszłości niewątpliwie będzie nas czekało jeszcze wiele trudności, ale dotychczasowe doświadczenia uczą nas, że możemy nasze przewidywania na przyszłość oprzeć na zasadzie współpracy.-

Londyn, czwartek, dnia 15.VII.43r. kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Front śródz.: Oddz. ang. znajdują się w odległ. 15 mil ang. od Catanii, oddz. ameryk. zaś w odległ. 12 mil od Agrygento. W środkowej części Sycylii oddz. kanad. zajęły Modica. VIII-ma armia postępuje na płn. od Raguzy, kryjąc w ten sposób skrzydło przedniej formacji sojusz., postępującej naprzód. W walkach uczestniczą również oddz. franc.- Dotychczas wzięto 12.000 jeńców, z czego 8.000 przypada na VII-mą armię ameryk. Lotnictwo działa nad całą wyspą, atakując w skoncentrowanych nalotach poszczególne garnizony. Metoda okazuje się skuteczna, gdyż Włosi pod gwałtownym bombradowaniem szybko się poddają. Mar. sojusz. ostrzeliwuje miejscowości Lentini i Calentini u wybrzeża wschod. W nocy z wtorku

na środę wylądowały oddz. spadochronowe na płn. od obu tych miast.-

Rosja: Bez zmian.- "Czerwona Gwiazda" nawiązując do rozpoczęcia przez Niemców gwałtownych ataków na Białgorod w piątek, oświadcza, że po 5-ciu dniach Niemcy bitwę przegrali.- W Zatoce Fińlandzkiej zatopiony npl. transportowiec, na Morzu Barentsa zatopiony transportowiec i statek cysterna.- W nocy z wtorku na środę gwałtowny nalot na Orzeł - wszystkie samoloty powróciły.-

Ocean Spokojny : Przy wybrzeżach Nowej Georgii zatopiono dwa wielkie statki japon.- Głównodowodzący floty sojusz. na Pacyfiku oświadczył, że dostawy statków, samolotów i wojsk są obecnie dość wielkie na to, by zapewnić sojusznikom w dalszym ciągu inicjatywę. B. amb. USA. w Japonii Grew oświadczył, że militaryści japon. liczą obecnie na amerykańską skłonność do wygody i optymizmu. Pod tym względem oddawna oni nas studjują i wiedzą o tym, że byliśmy pewni siebie, podczas, gdy ich nie doceniliśmy. Wiedzą o tym, że Ameryka znajduje się zdala od frontu walki. Wzorowanie na partii hitlerowskiej stemmaxzyzenia popieranie tronu niewątpliwie zdobędzie sobie pełne poparcie opinii.-

Sprawy polskie : Nowy premier polski Mikołajczyk oznajmił, że nowy rząd będzie oparty na podstawach szczerze demokratycznych i będzie postępował w myśl zasad ustalonych przez prem. Sikorskiego.-

M.p.dn.21.VII.43r.

Londyn, dnia 14.VII.43r. : Frederic Coo / koresp. londyński " Chicago Sun " - z przeglądu tygod. bież. wydarzeń.

Mimo radości, jaką wszyscy odczuwamy wskutek powodzeń na Sycylii, wszyscy sobie zdajemy z tego sprawę, że o prawdziwym drugim froncie będzie można mówić dopiero wtedy, gdy Niemcy zostaną zmuszeni do przerzucenia z Rosji conajmniej 40-50 dywizyj.
Z drugiej strony jednak nasze powodzenia na Pacyfiku niewątpliwie odciążają Rosję na Dalekim Wschodzie. Różne wiadomości wskazują na to, iż Hitler wywiera nacisk na Japonię, by przez akcję przeciwko Rosji odciążyła front niem. na wschodzie. Konsolidowanie ang. pozycji obronnej w Indjach w równym stopniu niepokoi Niemców, jak i Japończyków.
Sukcesy w Sycylii wywarły też wielkie wrażenie w krajach neutralnych, jak w Turcji i Hiszpanii.
W Turcji podkreślają, że desant na Sycylii stanowił jedną z najbardziej doniosłych operacji wojsk. w toku obecnej wojny. W Hiszpanii wielu ludzi, którzy ulegli pozorom klęski sojusz. po upadku Francji zaczyna poddawać rewizji swoje poglądy. Wielu rozsądniejszych Hiszpanów już oddawna orientuje się w sytuacji.- W stosunku do Włoch panuje tu dokładne rozróżnienie między reżimem faszystowskim a narodem i podkreśla się wprost, że antyfaszyści są naszymi przyjaciółmi. Nie wolno zresztą zapominać o przyrzeczeniu prem. Churchilla, że zwycięskie narody sojusz. nie splamią swych sztandarów okrucieństwem ani lubowaniem się w zemście.-

Londyn, dnia 14.VII.43r. środa. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Front Śródz. Wg. wiadomości od korespondentów sytuacja do północy przedstawiała się następująco: pod Syrakuzami, których port, jak się okazuje, nadaje się dla statków do 10.000 ton pojemn., teren, będący w posiadaniu sprzymierzonych, uległ w ciągu ostat. 36-ciu godz. podwojeniu. Wzdłuż całego frontu oddz. sojusz. posuwają się naprzód i w niektórych punktach dotarły na 20 mil ang. wgłąb lądu. Wg. nieoficjalnych wiadomości sojusznicy opanowali Augusta, zyskując w ten sposób dobry port, przyczym straty własne były nieznaczne, dalej Floridia i Raguza, będąca najważniejszym miastem na połud. wsch. krańcu Sycylii. Jeśli chodzi o Augustę, to wiadomość wydaje się pewna, gdyż sami Niemcy donieśli, że przez Augustę sojusznicy postępują w kier. Catanii.- Ze źródeł ofic. donoszą, że rozpoczęto już wyładowywanie dostaw dla ludności cywilnej, której wśród wielu artykułów ostatnio brakowało przedewszystkiem cukru, papierosów i mięsa.- Radio Algier donosi, że w zach. części odcinka oddz. ameryk. posuwają się od Licata w kier. Agrygento. Kontrataki npl. na tym odcinku zostały odparte. Gwałtowne walki toczą się na wsch. od Gella, gdzie biorą udział w walkach oddz. niem. Oddz. bryt., które opanowały Augustę i oddz. kanad., które wkroczyły do Raguzy spotkały się z wojskami ameryk., nadciągającymi z zachodu. Wśród czołgów npl. stwierdzono wiele franc., będących nie nowej konstrukcji. Wydaje się, że obrona npl. nie jest, jak dotąd dość spoista.- Wg. radia Algier Amerykanie wzięli dotychczas 7.000 jeńców, Kanadyjczycy zaś 1000, między nimi włoskiego generała ze sztabem.- Operacjami lądowymi na Sycylii dowodzi gen. Alexander, któremu podlegają gen. Pattern, dowodzący siłami ameryk., oraz generał Montgommery stojący na czele VIII-ej armii.-

Tuż przed samym rozpoczęciem inwazji na Sycylię, gen. Montgomery wydał rozkaz do VIII-ej armii, w którym oświadczył : nadeszła pora, by przerzucić wojnę na kontynent europ. Nam przypadł w udziale wielki zaszczyt reprezentowania Imperium Brytyjskiego. Zwracając się do żołnierzy kanad., generał oświadczył : znam ich dobrze, są to wspaniali żołnierze, ich długie i staranne przeszkolenie będzie wykorzystane. Nasze zadanie nie jest łatwe, ale i nie tak trudne, jak te, które już wykonaliśmy.- Urzędowo donoszą o zajęciu miejscowości Palazzolo.-

W ciągu całej doby przedwczorajszej na wszystkich wybrzeżach, opanowanych przez sojuszników trwała bez przerwy akcja mar. sojusz., która mimo ostrej fali w dalszym ciągu wyładowywała posiłki w ludziach i materiale. Ogółem było czynnych ponad 3000 jednostek. Lotnictwo npl. atakowało je ostro, ale bez powodzenia.-

Przedwczoraj gwałtowne naloty myśliwców sojusz. które wielką ilość pojazdów mechan., poruszających z kolumnami motorowymi zniszczyło bądź uszkodziło. Ożywione ruchy oddz. npl. wzdłuż dróg. Straty npl. 38 samolot., straty własne 11.- Dwa statki npl. zostały zatopione i jeden uszkodzony, dwa zaś kontrtorped. pozostawione w płomieniach od rufy aż po dziób. Na drodze między Korsyką a Sardynią zostały przypuszczalnie trafione torpedami dwa wielkie transportowce z wojskiem.- Ponad 100 ciężkich bombowców "Liberator" zrzuciło 300 ton bomb na porty łącznikowe między Sycylią a połud. Włochami. Jeden bombowiec nie powrócił.-

Pierwszy Lord Admiralicji Alexander oświadczył, że desant na Sycylię stanowił największą operację amfibijną, jaką znają dzieje. Podkreślił niezwykłą sprawność mar. bryt. i ameryk., które dostarczyły licznych dostaw mimo niekorzystnych warunków atmosferycznych.-

Mar. ang. jeszcze przed inwazją na Sycylię miała
jedną sposobność więcej do wykazania swej spraw-
ności, przewożąc w ciągu 9-ciu tygodni do Afryki
Płd. 1.000.000 ton dostaw.- W ciągu doby, która
upłynęła wczoraj rano, zniszczono napewno 34 sa-
moloty npl., przypuszczalnie 11, a dalsze 22
uszkodzono.- W nocy z poniedziałku na wtorek
RAF. wykonała z Anglii nalot na Turyn. Był to naj-
większy ze wszystkich nalotów, wykonanych dotych-
czas z Anglii na jakikolwiek objekt we Włoszech.
Turyn posiada wielkie znaczenie nietylko ze wzglę-
du na znajdujące się tam wytwórnie zbrojeniowe,
ale również jako stacja węzłowa, przez którą
przebiegają połączenia między Włochami, Niemcami
i Francją. Od pewnego czasu przesyłano przez
Turyn znaczne posiłki w kier. połud. Część drogi
powrotnej musiały bombowce ang. odbyć już w po-
rze dziennej, wskutek czego zostały rozdzielone
na różne trasy.-

Ocean Spokojny :- Dalszy postęp odd. sojusz.
na Nowej Georgii w kier. Munda. Intensywne popar-
cie lotnictwa, które na wspomnianą bazę zrzuci-
ło liczne tony bomb. W czasie starć lądowych po-
legło ostatnio 150 Japończyków.- Doniesienia
urzędowe z Waszyngtonu potwierdzają wiadomość,
iż w czasie bitwy morskiej u Zatoki Kula zosta-
ły zatopione 1 japon. krążownik i 3 kontrtorped.
Wspomniana formacja próbowała dostarczyć posił-
ków załodze Mundy, jednak została zmuszona do
odwrotu.- Na Salamaua zrzucono 50 ton bomb na
lotniska i pozycje artyler.- Na Pacyfiku płn.
samoloty USA. wykonały w ciągu jednego dnia
trzy naloty na wyspę Kiska. W ciągu dwóch po-
przednich dni wyspa była ostrzeliwana przez okrę-
ty USA.-

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy, szcze-
gółów jeszcze brak.- Ub.nocy ostry atak npl.
na miasto w Anglii, ofiary w ludziach i szkody.
Dwa samoloty npl. zestrzelono.-

Rosja : Pod Biełgorodem Niemcy wciąż usiłują rozszerzyć swój klin, jednak bez rezultatu. W niektórych punktach Niemcy nawet się wycofali.- W poniedziałek przeszło 100 niem. czołgów zostało zniszczonych bądź unieruchomionych, w tej liczbie 20 najcięższych typu "Tiger". W dniu wczorajszym Niemcy stracili 96 czołgów.- Działalność bojowa pod Orłem w dniu wczorajszym zesłabła, ograniczając się do wymiany ognia artyler. i operacyj wywiadowczych.- Kom. sowiec. donosi również o walkach na płn. od Moskwy pod Kalininem, Wołchowem i Leningradem, zaznaczając jednak, że w żadnym z tych punktów walki nie przybrały większych rozmiarów.

Martynika : Z Waszyngtonu donoszą o ważnych zmianach w sytuacji, mianowicie gubernator wyspy adm. Robert wyraził gotowość rezygnacji ze swych funkcyj na rzecz przewodniczącego franc. misji wojsk. w Waszyngtonie, działającej z ramienia Narod. Komitetu Wyzwolenia Francji. W Waszyngtonie stwierdzają, że jak tylko przejęcie funkcyj nastąpi USA. nawiążą ponownie stosunki z zarządem wyspy. Wspomniany przedstawiciel franc. oświadczył, że jak tylko obejmie zarząd wyspy, to odda do dyspozycji sojuszników wszystkie jej zasoby, oraz znajdujące się tam franc. okręty woj. i statki.-

Francja : W związku z przypadającym dzisiaj świętem narod. franc. prez. Roosevelt skierował wczoraj orędzie do ludu franc., w którym ponowił swe zapewnienie, że jak tylko Francja zostanie oswobodzona, to jej lud swobodnie zadecyduje sam o swej formie rządu.- Z radia Algier przemawiali do Francuzów dowódcy sił zbrojnych.-

Anglia : Min. wojny USA. Stimson był na śniadaniu u prem. Churchilla w obecności min. Edena i amb. USA. Winnanta.-

W Izbie Gmin odbyła się debata na temat sprawy kolonialnej. Ang. min. kolonij Stanley otworzył ją przypomnieniem, iż rząd ang. uważa za swój obowiązek prowadzić ludy kolonialne w kier. zupełnego samorządu w ramach Imperium Bryt. Nie oznacza to oczywiście przedwczesnego nadawania tego rodzaju praw koloniom, których poziom kulturalny na to jeszcze nie pozwala. Przygotowuje się obecnie szerokie plany w dziedzinie rozszerzenia udziału ludów kolonialnych w życiu gosp., w wychowaniu, a w szczególności organizacji własnych uniwersytetów. W szeregu wypadków podjęto już w tym kierunku odpowiednie kroki, jak np. w Afryce Zach. w której krajowcy posiadają już własne wyższe uczelnie, a inni pokończyli na stypendiach uniwersytety w Oxfordzie i Cambridge. Minister zaznaczył, że nie widzi zupełnie potrzeby do usprawiedliwiania się Anglii ze swej polityki kolonialnej, która przysporzyła tyle dobrego miljonom ludzi.- W debacie wzięli udział przedstawiciele wszystkich partyj. Podkreślano potrzebę nawiązania kontaktu w obrębie Afryki ze wszystkimi, zainteresowanymi tam mocarstwami kolonialnymi, oraz zorganizowania regionalnych konferencji z udziałem. Jeden z posłów zarzucił, iż rząd wykazuje brak łączności z młodą generacją Anglii, podkreślając ciągle swe stanowisko " kolonie są nasze " i z żadnych naszych praw nie zrezygnujemy". Jeden z posłów zaznaczył, że wprawdzie formalnie kolonje podpadają pod suwerenność ang., jednak w rzeczywistości władzę gosp. nad nimi nie sprawuje ani Anglia, ani ludność miejscowa, tylko właściciele większości udziału w koncernach, które wykonywują monop-olistyczne prawa. Pierwszą rzeczą winno być skasowanie systemu prywatnych monopoli w gospodarczym życiu kolonialnym. Zasoby kolonii winny być udostępnione wszystkim, nie wyłączając naszych obecnych przeciwników. Zamykając debatę minister Standley, przypominając deklarację prem. Churchilla podkreślił, że wprawdzie

odpowiedzialność za zarząd koloniami spoczywa wyłącznie na Anglii, jednakowoż rząd jest zwolennikiem międzynarodowej współpracy w tej dziedzinie. Sprawy tego rodzaju, jak bezpieczeństwo, transport, rozwój gosp., opieka zdrowotna nadają się wszystkie do dyskusji i należałoby w tym celu powołać do życia odpowiedni mechanizm. Byłoby wskazane utworzenie komisji dla poszczególnych regjonów z udziałem nietylko państw, posiadających tam kolonie, ale również i tych państw, które są szczególnie zainteresowane w odnośnych regjonach z powodów natury strategicznej czy gospodarczej. Komitety tego rodzaju zostałyby jednak potworzone jedynie po uprzednim porozumieniu się rządu z dominjami.-

Uwaga: W przeglądzie tygod. Wickham Steeda z dnia 9.VIII.43r. w odbitce maszynowej na pierwszej stronie wypadło nieczytelnie zdanie, które winno brzmieć, jak następuje : " Ze swej strony pragnę dodać - że sąd mój opieram na ważkich powodach, iż gen. Sikorskiego podziwiali, a co więcej darzyli go zaufaniem narówni prem. Churchill, prez. Roosevelt i Stalin. Uczucie to było w pełni odwzajemniane - ponieważ również mam ważkie powody, aby tak twierdzić."

Londyn, czwartek, dn. 15. VII. 43r. Kom. ang. wieczorny. Serwis kraj.

Front śródz.: Z kwatery gł. donoszą, że w ciągu ub. 24-ch godz. XV-ta armia bryt. osiągnęła znaczny postęp. Oddz. VIII-ej armii walczą znacznie poza Augustą, gdzie, jak donoszą korespondenci, nieprzyjaciel u podnóży wzgórz zamierza stawiać większy opór. Na tym odcinku zostały wczoraj wykonane najsilniejsze ataki niem. Niemcy zgrupowali tam co najlepsze oddz. dywizji Goeringa. Początkowo Niemcom udało się posunąć naprzód i nawet ostrzelać port Augusta, wówczas jednak oddz. ang. zepchnęły nieprzyjaciela poza pozycje wyjściowe.- Oficjalnie donoszą o pomyślnych operacjach ameryk. i bryt. oddz. spadochronowych. Wg. informacji koresp. chodzi o formacje, zrzucone na równinie na płn. od Catanii.- Na odcinku zach. VII-ma armia ameryk. opanowała szereg ważnych wzgórz. Sześć lotnisk npl. znajduje się obecnie w rękach sojuszników.- Na odcinku centralnym posunięto się o szereg mil na płn. od Ragusy.- 54-ta dywizja włoska neapolitańska poddała się.- Koresp. radia ang. stwierdza, że im dalej w głąb wyspy, tym większe trudności, postępy jednak są szybkie. Wszędzie sojusznicy rozwijają inicjatywę. Rzecz najtrudniejsza teraz, to przedostanie się przez wzgórza, którędy prowadzą drogi na Catanię.- Punkt ciężkości nalotów spoczywa na Messynie. Podczas nocy z wtorku na środę ponad 200 ciężkich i średnich bombowców atakowało wczoraj w ciągu dnia urządzenia portowe. Wg. doniesień urzędowych szkody b. znaczne.- Naloty na węzły kolej. w centrum Sardynii.- Lotnictwo sojusz. zatopiło jeden wielki statek cysternę i jeden statek handl. Ponadto atakowano żeglugę przy wybrzeżu greckim. 14 samolotów nie powróciło.-

Front zachodni: Mb. nocne lekkie bombowce "Moskito" uszkodziły 60 lokomotyw na płn. Francji. Jeden z nich zapuścił się aż po Strasburg.-

Sprawy polskie : Ponad 3000 osób wzięło udział w uroczystym Requiem, odprawionym w Katederze Westministerskiej u trumny gen. Sikorskiego. Króla Jerzego VI reprezentował Lord Clarendon, ponadto byli obecni prez.Czechosłowacji, król Hakon norweski, przedstawiciel królowej holend., prem.Churchill z małżonką, min. Eden, ambasadorowie i przedstawiciele dominjów.-

Londyn, piątek, dnia 16.VII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Rosja : Wydany wczoraj wieczór spec. kom. ros. donosi, że kontrofenzywa ros., podjęta na płn. części odcinka doprowadziła do przełamania frontu na 25 mil ang. wgłąb na dług. 25 mil ang. w rej. na płn. od Orła, oraz na 20 mil ang. wgłąb na odcinku 25 mil ang. dług. na wsch. od Orła. Ofenzywa rozpoczęła się w nocy z wtorku na środę, podczas gdy równocześnie wyczerpało się uderzenie niem. na połud. od Orła. W ten sposób bitwa o zlikwidowanie klina pod Kurskiem zmieniła się w bitwę o zlikwidowanie klina pod Orłem. 60 miast i wsi oswobodzone, m.in. miejscowość Klen na 25 mil ang. od linii kolej. Briańsk-Orzeł. Miejscowość Bołchow na 35 mil ang. na płn.od Orła jeszcze w rękach niem.- W toku dotychczasowej ofenzywy ros. Niemcy stracili ponad 12.000 zabitych, 2000 jeńców, 140 czołgów, 300 samolotów, 400 dział i moździerzy. Niezależnie od tego Niemcy stracili od początku własnej ofenzywy 2800 czołgów i 1400 samolotów.- W dniu wczorajszym Niemcy stracili na połud. pod Biełgorodem, gdzie wciąż jeszcze atakują, 70 czołgów i 2000 zabitych.-

Ocean Spokojny : Oddz. sojusz. zdobyły Mubo na Nowej Gwinei. Japończycy stracili 1000 ludzi, straty sojusz. lekkie. W czasie starcia powietrz. nad Nową Georgią zestrzelono 45 samolotów japon., tracąc 3 własne.- Kontrtorpedowiec USA., który został

uszkodzony w ub. tygodniu w bitwie morskiej pod Zatoką Kula, zatonął.- Przewodniczący komisji morskiej USA. adm. Land oświadczył, że na każdy statek zbudowany Japończycy tracą dwa. Dotyczy to zarówno jednostek handl., jak i wojennych. W ciągu jednego miesiąca USA. wybudowały więcej statków niż Japonia przez cały czas od przystąpienia do wojny. Od początku wojny Japonia powiększyła swój tonaż o 1.250.000 ton, natomiast straciła 2.250.000 ton.-

Front śródz.: Bez zmian.-Pod Catanią dalsze posiłki niem., liczne formacje pancerne z udziałem najcięższych czołgów "Tiger6".-

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. nad terytorium npl. Szczegółów jeszcze brak.- Wczoraj w ciągu dnia naloty sojusz. na Poix i Abbeville we Francji. Straty npl. 9 myśliwców, straty własne 7.-

8 9 10 N

Londyn, dnia 15.VII.43r. Audycja z cyklu : Trybuna Wolności /dyskusje na tematy aktualne między przedstawicielami różnych kierunków/. Temat : Czy istnieją dwa rodzaje Niemców. / Dyskusja odbywa się w sposób swobodny i spontaniczny, t.zn. treść audycji nie jest zgóry ustalona/.

Przewodniczący : Sir Frederic White /wybitny ang. publicysta, przez długi okres jeden z kierowników bryt. radia./.
Uczestnicy : konserwatywny poseł do Izby Gmin Brooke, przytym przewodniczący komitetu dla zagadnień odbudowy powojennej Królewskiego Instytutu dla Spraw Międzynarodowych, Frederic Coo, londyński koresp. ameryk. dziennika "Chicago Sun"; przed wojną długoletni koresp. w Niemczech, prof. Harold Laski z londyńskiej szkoły nauk politycznych, znany teoretyk socjalizmu.

Przewodniczący : Cel dyskusji jest jasny. Chodzi nie tyle o zagadnienie dwóch Niemiec, dobrych i złych, co o zbadanie sprawy, czy dobre Niemcy będą mogły w końcu opanować złe.

Coo : Z początkiem obec. wojny ludzie byli zbyt pochłonięci samą walką, by zastanawiać się nad odleglejszymi sprawami. Teraz, gdy pytanie ogranicza się nie do sprawy, czy odniesiemy zwycięstwo, tylko kiedy - sprawa dwojakich Niemiec nabiera aktualności. Dyskusja staje się o tyle trudniejsza, że istnieje także dwojakiego rodzaju Anglików. Jedna kategoria uświadamia sobie, jak należy wobec przyszłych Niemiec postąpić, druga nie ma w tej mierze żadnego programu.-

Laski : Czy mamy zatym dyskutować o Niemczech hitlerowskich, czy też o tych późniejszych, z którymi będziemy utrzymywać stosunki?-

Brooke : Po odpowiedź musimy się zwrócić do historii. Tylko w ten sposób wyjaśnimy : 1/ czy istnieją Niemcy dwojakiego rodzaju, 2/ czy można liczyć na to, iż Niemcy "dobre" do tego stopnia wzrosną na siłach, że nad "złymi" zapanują.

Laski : Trzeba oczywiście obie sprawy rozgraniczyć. Dla przyszłości jednak i tak istotnym zagadnieniem pozostaną te Niemcy lepsze, dziś będące pod ucis-

kiem.-

Coo : Są ludzie, którzy uważają, że od setek lat istnieją tylko jedne Niemcy, nacjonalistyczne i militarystyczne. Prawdą jest, że to niebezpieczeństwo ub. wojnę przeżyło. Między obu ostatnimi wojnami istniały jednak niewątpliwie drugie Niemcy. Była wolna prasa, doskonała literatura, teatry w Berlinie były na pierwszorzędnym poziomie, szereg filmów niem. również. Co więcej, te Niemcy przeciwreakcyjne posiadały wyraźną większość. Centrum katolickie składało się z elementów przeważnie liberalnych, kat. związki zawod. były w większości bardzo postępowe. Na 40.000.000 wyborców 10.000.000 oddało głosy na socjalistów, 6.000.000 na komunistów.-

Brooks : A jednak obok i poza tymi Niemcami postępowymi istniały Niemcy reakcyjne, których fala zalała w końcu owe Niemcy lepsze. Istnieje obawa, bardzo rozpowszechniona, by po tej wojnie nie nastąpiło to samo. Stąd najistotniejsze zagadnienie : jak to się mogło stać, że tak wielu ludziom pozwoliło się z powrotem wpędzić w błędy przeszłości, w obóz reakcyjny?

Coo : W republice niewątpliwie doszły do głosu czynniki postępowe, ale nie była ona również pozbawiona i reakcyjnego nalotu. Pierwsi kierownicy republiki weimarskiej, socjaliści prez. Ebert i Scheideman nie przeprowadzili radykalnej czystki. Pozostawili oni generałów starego reżimu i reakcyjnych profesorów na swych stanowiskach. W weimarskiej republice nie było niczego rewolucyjnego. Część winy i my ponosimy, gdyż nie potrafiliśmy zorientować się i elementom postępowym dopomóc przeciw reakcyjnym.-

Leski : Nietylko, że republika weimarska nie była rewolucyjną, ale na to miano nie zasługiwała nawet t.zw. rewolucja niem. z 1919 r. Był to tylko zaczątek rewolucji, który nigdy nie został konsekwentnie przeprowadzony do końca. Ciężar podpisania traktatu po przegranej wojnie spadły na barki tych

na których zarazem ciążyło zadanie tworzenia republiki, podczas, gdy sprawcy klęski Niemiec zbiegli i uchylili się od przyjęcia odpowiedzialności i podpisania traktatu.-
Coo : Komuniści i socjaliści niemieccy byli zbyt pochłonięci wzajemnym zwalczaniem się. Zapomnieli oni zupełnie o prawdziwym nieprzyjacielu; o reakcji.-
Laski : Odpowiedzialność za nawrót reakcji obciąża w pierwszym rzędzie Niemcy, ale również i na nas spada jej część. Trzeba pamiętać o olbrzymich następstwach, jakie pociągnął za sobą kryzys gospodarczy. Klęska bezrobocia rozrosła się do niebywałych rozmiarów. Siła Hitlera, to wykorzystanie słabości demokracji, ujawnionej w nieumiejętności poradzenia sobie z klęską bezrobocia. Rozwiązując na swój sposób tę klęskę, mianowicie przez dozbrojenie, wszedł on zarazem w kontakt z niem. reakcją.-
Brooke : Republika niem. była za słaba na to, by przeżyć. Nie zapominajmy zresztą, że przekraczania przepisów traktatu o rozbrojeniu rozpoczęło się już za czasów republiki. Olbrzymie bezrobocie wrzuciło wszystkie elementy społeczeństwa nie do jednego kotła. Trzeba przyznać, że w każdym innym kraju pod wpływem tego rodzaju klęski gosp. mógłby nastąpić podobny objaw. Tragedią było, że wszystkie inne stronnictwa poza hitlerowskim zlekceważyły sobie narod. socjalizm. Ten brak politycznego zmysłu i orientacji jest jedną z największych słabości niem. narodu.-
Coo : Koła wojsk. znacznie lepiej oceniły możliwości hitleryzmu.-
Brooke : Jest błędem utożsamiać hitleryzm z ar... W Niemczech armia zawsze stanowiła wielką, samodzielną siłę polityczną. Ani w Anglii, ani w US armia czy marynarka nigdy nie odgrywały decydującej roli w polityce.-

Laski : Ostatni czas za czasów Cromwella armia odgrywała czynną rolą polityczną w Anglii. W Niemczech natomiast rolę tę odgrywa stale. To jest przyczyną niem. niedojrzałości politycznej. Mogło być inaczej, gdyby ci, którzy robili rewolucję w 1848 r. byli w Niemczech pozostali. Oni jednak wyemigrowali do Ameryki i tam wykazali, że potrafią brać czynny udział w życiu demokratycznym.
W Niemczech natomiast, gdy w 1888 r. Marxowi ktoś wspomniał o liberalnych Niemcach, Marx zapytał : co to znaczy ? Albo liberałowie, albo Niemcy!
Brooke : Od 1933 r. cały naród niem. został poddany urabianiu go siłom. Nie wiemy ile głosów Hitler by zebrał, gdyby [illegible] dziś swobodne głosowanie.-
Laski : Całą trudność w tym właśnie, że niepodobna obliczyć siły opozycji niem. W każdym razie jednak jej istnienie dowodzi zorganizowany przez Hitlera aparat ucisku. Jakież inne uzasadnienie miałyby falangi oddz. SS. i Gestapo w latach 1933-1939, oraz obozy koncentracyjne, przez które w samym okresie pokojowym przeszło dwa miljony ludzi.-
Brooke : Obecnie Niemcy jednak w większej mierze zawdzięczają swe powstanie bezrobociu, niż działalności Gestapo.-
Laski : W tym właśnie streszcza się powodzenie Hitlera : dozbrojenie, jako środek przeciw bezrobociu.-
Coo : Istnienia opozycji nie sposób jednak zaprzeczyć. Obozy koncentracyjne najlepiej tego dowodzą.-
Laski : Hitler potrzebował wroga i znalazł go w żydach. W ten sposób zapewnił sobie możność odnoszenia zwycięstw, które miały przywrócić Niemcom szacunek dla siebie samych za cenę szacunku dla narodu niem.-
Brooke : Dziś wielu żołnierzy walczy niewątpliwie za Niemcy, a nie za narodowy socjalizm.-

Przewodniczący : A jednak niesposób lekceważyć takiego faktu, jak ostatnio powieszenie 6-ciu studentów w Monachium. W jaki sposób ocenić jego doniosłość ?

Coo : od stu lat studenci niemieccy, to centrum nacjonalistycznej reakcji.-

Laski : Pozwolę sobie zauważyć, że i przed obecną wojną we wszystkich prawie krajach, jeśli pominąć Rosję, studenci stanowili ośrodek reakcji.-

Coo : Młode pokolenie niem. jest tak nawskroś przesiąknięte hitleryzmem, że będzie to jeden z najcięższych problemów.-

Laski : W stosunku do całego narodu niem. najlepiej użyć określenia, iż zastosowane do niego zupełne " zaciemnienie". Został on dokładnie odcięty od świata. Nasuwa się pytanie, co powinny podjąć narody zjednoczone - a Rosja należy do nich również - by zapewnić warunki powołania do życia takich Niemiec, na których będzie można polegać.-

Brooke : Wiemy o jednym: fakt klęski wywrze na Niemcy olbrzymi wpływ. Poraz pierwszy wiadomości z zewnątrz staną się regularnie wszystkim dostępne. Nie zdajemy sobie wprost sprawy z tego, do jakiego stopnia w ciągu ub. 10-ciu lat Niemcy były odcięte od wiadomości ze świata. Jednostronne rozbrojenie Niemiec jest niezbędne. Jakkolwiek długo ono miałoby trwać, to jednak niepodobieństwem jest trwałe trzymanie jakiegoś narodu w niewoli. Będzie musiał nadejść taki dzień, w którym Niemcy staną na równej stopie z innymi narodami. Kiedy on nadejdzie ? Mamy pod dostatkiem dowodów na to, że Niemcom brak rozeznania i sądu w sprawach politycznych, że z fatalizmem kroczą za swymi przywódcami. Całkiem odmiennie wyglądają te sprawy w Anglii, gdzie przywódcy polityczni bezustannie się znajdują pod moralnym osądem społeczeństwa.-

Laski : Wszyscy jesteśmy za jednostronnym rozbrojeniem wojsk. Niemiec. Jest to punkt zasadniczy

i musi być w całej rozciągłości zrealizowany. Rozbrojenie wojsk., to jednak jeszcze zamało. W ślad za nim musi pójść rozbrojenie psychologiczne. Nie potrafię sobie wyobrazić, by przez jakiś przynajmniej okres czasu dało się uniknąć kontroli ze strony narodów sprzymierz. nad obsługą informacyjną społeczeństwa niem. Przez otwarte szeroko wrota wiadomości ze świata runą olbrzymią masą. Tego rodzaju instytucje, jak radio, będą musiały pozostawać pod jakąś formą kontroli ze strony narodów sprzymierzonych. Czynnik pedagogiczny, jakim są prawdziwe informacje, musi być w pełni wykorzystany. To wszystko jednak, to dopiero początek. Najważniejszy punkt, to odpowiedź na pytanie : na jakie siły niem. możemy liczyć, iż staną po naszej stronie ? -

Gooch: Jakieś znajdą się napewno. Wicepres. USA. Wallace w swym przemówieniu z dn. 6.VI. mówił o liberalnych tradycjach niem. Niewątpliwie żyją one jeszcze w szeregach opozycji. Trudno jednak liczyć na to, by te siły były liczne. Trzeba sobie z tego jasno zdać sprawę, że niema co oczekiwać wyłonienia przez opozycję jakiejś spoistej grupy, któraby potrafiła rządy ująć w swe dłonie. Okupacja będzie więc niezbędna. W pierwszym rzędzie będzie potrzebna na to, by Niemcom unaocznić, że zostali pobici w otwartej bitwie i nie pozwolić na odżycie legendy o uderzeniu w plecy.-

Laski: Okupacja jest psychologiczną koniecznością ze względu na to, by Niemcy nareszcie zrozumieli, co znaczy przegrać. Jest jeszcze i drugi wzgląd, tym razem dotyczący krajów okupowanych. Jest rzeczą psychologicznie niezbędną, by ludność tych krajów po tym traktowaniu, jakie ją spotkało ze strony Niemiec, miała przed oczami konkretny dowód wyrównawczej sprawiedliwości.-

Brooke: Ja również mam wątpliwości, co do skuteczności postępowych elementów niem. Nikt do tego stopnia nie został poddany naciskowi

niem. aparatu propagandowego i wychowawczego, jak młodzież. Dlatego też prawem reakcji tym cięższy będzie kryzys, przed jakim ona stanie pò klęsce. Usunie jej się poprostu grunt z pod nóg i zawiśnie w próżni. Wielka rola w dzele rekonstrukcji moralnej przypadnie niewątpliwie niem. kościołom, liczącym wielu wyznawców, którzy do dziś dnia nie ugięli się. Do jakiego stopnia te różne elementy opozycji niem. potrafią zachować spójność i wsp-ólnotę w działaniu, to inna sprawa.- O jednym, w każdym razie musimy pamiętać : rozgrywa się dzisiaj wojna nietylko broni, ale i wojna idei. Narody sprz; sprzymierzone muszą wykazać, że posiadają nietylko lepszą broń niż przeciwnik, ale i lepsze idee. Musimy przed resztą świata udowodnić, że polityka narodów sprzymierz., to nietylko negatywna polityka represji, ale także polityka pozytywna ,twórcza. musimy młodemu pokoleniu Niemiec ukazać cel tego rodzaju, by ta młodzież uwierzyła, iż dla takiego celu warto żyć i pracować.-

Laski : Niewątpliwie załamanie się hitleryzmu wywoła falę rozczarowania. Musimy jednak stworzyć dla tych zawiedzionych lepsze nadzieje na przyszłość. Moim zdaniem jedyną do tego drogą będzie realizowanie na każdym kroku czterech wolności, rzuconych przez prez.Roosevelta, jako hasło dla wszystkich narodów sprzymierzonych.-

Przewodniczący : Musimy wszyscy solidarnie i twardo stać przy naszych zasadach - o to co najważniejsze.-

y 4 5 6 A A 9 10 11

Londyn, piątek, dnia 16.VII.43r. <u>Kom.ang.po połud.</u>
<u>Serwis zamorski.</u>

<u>Front środz.:</u> Dziś po połud. prez. Roosevelt i prem. Churchill skierowali wspólne orędzie do narodu włoskiego. W orędziu tym oświadczają, że dla narodu włoskiego jedyna nadzieja ocalenia, to honorowa kapitulacja przed przeważającymi siłami sojuszników. Mussolini wtrącił Włochy w wojnę, jako brutalny tyran. Włochy walczą nie o siebie, ale za Niemców, którzy ich stale dotychczas zdradzali i nadal zdradzać będą. Jeśli będziecie dalej tolerowali reżim faszystowski, to musicie ponieść tego następstwa. Sojusznicy są zdecydowani zniszczyć faszyzm i hitleryzm. Wszystkie wasze tradycje zostaną przez hitlerowców zniszczone. Tylko przez powrót do tych tradycji odzyskacie należne wam miejsce wśród narodów w Europie. Poradźcie się sami waszego szacunku dla siebie samych i poczucia odpowiedzialności. Na was przyszła teraz pora zdecydowania się, czy chcecie umierać za Mussoliniego i Hitlera, czy też żyć dla Włoch.- Orędzie zostało najpierw przekazane drogą radiową przez radiostację w Algierze, później zaś było powtarzane co dwie godziny przez radiostację londyńską w ramach jej audycyj włoskich, które są nadawane trzynaście razy na dobę.-
Na Sycylii oddz. sojusz. poczyniły dalsze postępy. Zajęto dwanaście dalszych miejscowości. Ilość jeńców sięga już 20.000. Są to prawie wyłącznie Włosi. Nieprzyjaciel stracił również znaczną ilość czołgów i dział, które zostały bądź zdobyte bądź zniszczone.- Na półn. od Catanii i na półn. od Lentini gwałtowne walki i ciężkie straty npl. Niemcy bronią każdej piędzi ziemi, ale mimo tego zmuszeni są do ustępowania. Lotniska w Catanii były ostrzeliwane przez flotę wojenną.- Miejscowość Viezini przechodziła szereg razy z rąk do rąk, czem sojusznicy ją opanowali, /między Agrigento a Gela/. VII-ma armia ameryk. posunęła się znacznie na odcinku central. mimo, że teren górzysty i trudny. Wzięła ona 16.000 oz pośród 20.000 wspomnianych jeńców.-

Wojska te zajęły ważny węzeł komunikac. Canicatti położony na 20 mil ang. na płn. od Licata. Krzyżują się w nim linje komunikac. łączące środek wyspy z Licata i Agrigento. Ponadto zajęto szereg innych miejscowości m.in. Biscari i Riesi, /reszta nazwa niezrozumiała /. Tempo pochodu szybkie, jednakowóż ograniczone możliwościami dostarczania materiału wojennego do pierwszej linii.-
Gen. Montgommery wyraził wobec prasy swoje wielkie zadowolenie z tego powodu, że pod jego dowództwem walczą oddz. kanadyjskie. Spisały się one dobrze i okazały się straszliwym przeciwnikiem w czasie walk zarówno na wybrzeżu, jak i w głębi lądu. Średnie formacje bryt. dotarły już na 60 mil ang. wgłąb wyspy.- Wczoraj w ciągu dnia "latające fortece" ameryk. lotnictwa płn. Zach. Afryki bombardowały arsenał królewski w Neapolu, wywołując pożary, z których dym sięgał 20.000 stóp wysokości.- Neapol był w ten sposób dwukrotnie bombardowany w ciągu dwudziestuczterech godzin. Ciężkie bombowce ameryk. "Liberator" z lotnictwa Bliskiego Wschodu wykonały w ciągu dnia nalot na Foggia nad Adriatykiem. Zrzucono 180 ton bomb, trafiając szereg razy hangary i budynki, oraz liczne samoloty na lotnisku. Wg. słów urzęd. kom. z trzech lotnisk została tylko kupa płonących gruzów.- Średnie bombowce ang. bombardowały przez cztery godziny Palermo, zrzucając 100 ton bomb na urządzenia port.- Na Messynę zrzucono 900 ton bomb w ciągu 7-miu dni. Ostatnio na przestrzeń rozmiarów dwie mile ang. na jedną milę zrzucono w krótkim czasie 150 ton bomb. W ciągu ostat. 12-stu godz. sojusz. samoloty torped. zatopiły, bądź ciężko uszkodziły 20.000 ton żeglugi npl.- Grecka łódź podwod. dokonała ostatnio niezwykłego wyczynu, wdzierając się do portu w połud. Grecji i torpedując zakotwiczony tam statek pomoc. z amunicją, który wyle-

ciał w powietrze.-

Rosja - Ofenzywa ros. wzdłuż Orła posuwa się z trzech kierunków. Jedno natarcie zostało podjęte z kier. na płn.zach. od Orła, drugie od wsch., trzecie od południa. Korresp. wojenni donoszą, że w ciągu 2-ch dni oddz. ros. odzyskały przestrzeń około 900 mil kwadrat., oswobadzając 110 miast i wsi.- Pierwsze natarcie rozpoczęło się z pozycyj oddalonych na 30 mil ang. od linii kolej. Orzeł-Briańsk. Rozpoczęto natarcie przekroczeniem dwóch rzek, niebawem jednak równinny teren odkryty został przekroczony i walki toczą się obecnie w terenie gęsto zalesionym. Pogoda niezwykle zmienna, naprzemian zimne deszcze i połud. upały. Jedna z formacji zajęła miejscowość Żyzdra na 50 mil ang. na płn.wsch. od Briańska. Inna jednostka posunęła się równocześnie ku linii kolej. od miejscowości ... Wg. informacji niektórych koresp. przednie jednostki ros. dotarły już na odległość 5 mil ang. na płn. od kolei Briańsk-Orzeł.- Drugie natarcie od wschodu doprowadziło do przełamania się przez pozycje niem., będące w posiadaniu przeciwnika od zimy 1941 r. i do zbliżenia się wysuniętych jednostek na 20 mil. ang. od Orła. Trzecie natarcie od południa jest na mniejszą skalę, ale posiada wielkie znaczenie.- Zeznania jeńców niem. wskazują na to, że Niemcy przerzucają obecnie w kier. Orła swoje siły z pod Kurska.- Jak dotąd Niemcy stracili w rezultacie nowej ofenzywy ros. 12.000 zabitych i 2000 jeńców.-

Front zach. - Wb. nocy RAF. bombardowała stację transformatorów elektr. w pobliżu Genui i Bolonii. Dostarczają one energii elektr. linjom kolej., łączącym Francję i płn. Włochy z południem. Ponadto RAF. zaatakowała po raz pierwszy Montbeliard we Francji w odległ. 10-ciu mil. ang. od granicy szwajcarskiej.- Znajdują się tam wielkie zakłady samoch., zatrudniające 10.000 robotników i produkujące 6000-8000 samoch. ciężar. rocznie dla Niemców.-

Posiadają one obecnie dla Niemców szczególną wartość ze względu na zatamowanie produkcji w zakład Reynaud'a.- Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło 7 bombowców.-
Ub.nocy wykonywano naloty dywersyjne na Francję, Holandię i Belgię. Atakowano 12 lotnisk, niektore z nich dwu i trzykrotnie, oraz trafiono conajmniej tuzin lokomotyw.-
Ocean Spokojny : Po zdobyciu Mubo na Nowej Gwinei / 15 mil ang. na poduł. od Salamaa/, oddz. ameryk. likwidują resztki luźnych oddz. japońskich.-
Anglia : Otwarto regularną komunikac. powietrz. między Anglią a Rosją, przeznaczoną do przewożenia ważnych osobistości obu krajów, oraz poczty. Linja przebiega z Płn.Afryki poprzez Kair, Irak, Persję, Astrachań do Kujbyszewa.-
Odbyło się dzisiaj zebranie partii liberalnej. Pierwszą rezolucja wyraża bezwzględne poparcie dla prem. Churchilla. Dalsze stwierdzają konieczność nawrotu do wolnego handlu, oraz zapewnienia minimum pracy dla robotników. Minimum to winno być ustalone przez trybunały i mieć moc prawa. O ile chodzi o sprawy rolnicze, należy dążyć do międzynarodowego porozumienia w sprawie podniesienia poziomu odżywiania się na całym świecie.-
Chiny : Z Czung-Kingu donoszą, że w ub. tygodniu lotnictwo ameryk., operujące z lotnisk chińskich, wykonało szereg dalekich nalotów na pozycje japon. w Kantonie, Hen-Yang i Hann-Kau.-
USA. : Kier. produkcji woj. Nelson oświadczył, że aczkolwiek produkcja materiału woj. jest b.wysoka, to jednak nie jest jeszcze wystarczająca. Miesiąc maj był niezadawalający, miesiąc czerwiec niewiele lepszy. Jeśli potrzeby narodów sprzymierz. mają być zaspokojone, to Amerykanie muszą się zdobyć na znacznie większy wysiłek.- W ciągu czerwca USA. wyprodukowały 6000 samolotów. W pierwszym półroczu b.r. produkcja sprzętu woj. wzrosła o 25%.-

-8-

Prez. Roosevelt powołał nowy urząd dla wojny gosp. z nowym kierownikiem. Urząd ten obejmuje agendy dawnego komitetu dla wojny gosp., oraz resortu odbudowy finansowej / t.zw. w skrócie "Refico" - od Reconstruction Finance Corporation". Nowy urząd będzie kierował wszelkimi zakupami zagranicz. potrzebnymi dla USA. w ich wysiłku wojennym. Urząd mobilizacji woj. natomiast ma koordynować, jako najwyższa instancja, całą wogóle polityką zakupow zagranicznych. Prezydent oświadczył, że zmiany te są następstwem nieporozumień między wiceprez. USA. Wallcem, który dotychczas był kierownikiem komitetu wojny gosp., a ministrem handlu Jonesem. Prez. Roosevelt jeszcze raz przestrzegł wszystkich piastujących stanowiska administracji państw. przed publicznym praniem brudów. - Koresp. radia bryt. w USA. donosi jednak, że o prawdziwych nastrojach w kraju można się przekonać, stykając się na miejscu z ludnością pracującą, która często nawet nie ma wyobrażenia o osobistych niesnaskach, panujących w stolicy.- Z Nowego Jorku donoszą, że Willke zdecydował się ponownie kandydować na stanowisko prezydenta USA. w czasie wyborów w nastp. roku.-

Kanada : Prem. King oświadczył w parlamencie, że swego czasu zwracał się do prez. Roosevelta i do rządu ang., by oddz. kanad. były wymieniane oddzielnie w sprawozdaniach z pola walki. Jeśli nie dorównywują one oddz. ang. i ameryk. liczebnością, to w każdym razie wartości bojową. Próby w tym kierunku nie dały zadawalających wyników, gdy jednak bezpośrednio przed inwazją na Sycylię zwrócił się telefonicznie do prez. Roosevelta, otrzymał definitywne zapewnienie, że oddz. kanad. będą oddzielnie wymieniane.-

Szwecja : Przemawiając przez radio Mottalo przewodniczący szwedzkiej organizacji pogotowia obronnego, Lind zapowiedział, że wszelka próba inwazji na Szwecję spotka się z oporem. O dwóch rzeczach należy bezwzględnie pamiętać: 1/ we wszelkich okolicznościach opór będzie stawiany,

2/wszelkie wezwanie do zaniechania oporu może być jedynie wynikiem npl dywersji.-

Holandia : W audycji holend. radio londyńskie przestrzegło Holendrów przed możliwością prowokacji ze strony Niemców, którzy zamierzają zrzucać spadochroniarzy w przebraniach ang. i w ten sposób wykryć aktywne elementy holend., które dadzą się wciągnąć do powstania.-

Londyn, sobota, dnia 17.VII.43r. Kom.ang. poranny. Serwis zamorski.

Rosja : Dalsze postępy ros. zarówno od płn. w kier. linii kolej. Orzeł-Briańsk, jak i od wsch. w kier. Orła. Na tym odcinku posunięto się wczoraj o 6-10 mil, Klin ros. został rozszerzony, szereg niem. ośrodków oporu zlikwidowano. Na połud. od Orła również postępy, zdobyto ważny niem. ośrodek obronny.- Jak się okazało, Stalin osobiście odwiedził front pod Orłem, gdzie sam kierował przygotowaniami do ofenzywy.- Koresp. wojenni opisują przebieg ofenzywy na płn.zach. od Orła. Rozpoczęła się w poniedziałek o godz. 23-ej. Samoloty sowiec. oświetliły całą okolicę racami świetlnymi, w kilka godzin potym rozpoczęły akcję działa sowiec., z których każde miało wyznaczony cel. Umocnienia, zbudowane przez Niemców w ciągu 18-tu miesięcy zostały zupełnie zniszczone.- Na wsch. od Orła oddz. ros. przebyły połowę drogi. W akcji uczestniczą ciężkie, 40-tonowe czołgi sowiec., ponadto bryt. typu "Churchill" i ameryk. "General Sherman". Lotnictwo sowiec. również posługuje się samolotami sojusz. Opór niem. silny. W jednym miejscu otoczono niem. formacje, w innym zniszczono 53 czołgi npl. z pośród 80 atakujących.-

Front śródz. : Postępy sojusz. na wszystkich trzech odcinkach: wschod., środkowym i zachodnim. Na odcinku wschod. Niemcy w dalszym ciągu spychani w kier. Catanii. Na połud. od tego miasta zdobyto przy pomocy oddz. spadochronowych ważny ośrodek

komunikac. Mar.woj. wspomaga oddz. sojusz., posuwające się wzdłuż wybrzeża.- Radio Rzym oznajmiło, że wynik bitwy o Catanię może się okazać decydującym dla losów Sycylii.- Na odcinku central. walczą odd. kanad., na wsch. ameryk.- Minął tydzień od rozpoczęcia inwazji na Sycylię. Dotychczas opanowano pas terytorium dług.90-ciu mil ang., a szer. od 15-40 mil, ponadto wzięto do niewoli około 20.000 jeńców. Jeńcy włoscy, t.zn. wyżsi oficerowie stwierdzają, że lądowanie sojuszników we wschod. części wyspy zaskoczyło obronę wyspy, gdyż liczono się z desantem na zachodzie.- Propaganda ang. czyni wszelkie wysiłki, by wspólne orędzie prez.Roosevelta i prem.Churchilla dotarło do wszystkich ośrodków włoskich. Treść jego nietylko, że jest stale powtarzana w audycjach radiowych, ale również została zakomunikowana przy pomocy ulotek, rozrzucanych przez samoloty włoskie nad całym terytorium Włoch. Używa się nawet ciężkich bomb, by jaknajwiększą ilość ulotek rozpowszechnić.- Radio ~~wsk~~ włoskie ośmiesza oczywiście całą tę akcję, stwierdzając, że jest zgóry skazana na niepowodzenie, ale mimo tego uważała za stosowne przypomnieć Włochom, że nie należy dawać posłuchu nieprzyjacielowi. Oprócz tego wspomniało, iż Włochy nie posiadają wystarczającej ilości broni do stawienia oporu.- Radio Moskwa przytoczyło pełny tekst odezwy.- Dzisiejszy "Times" stwierdza, iż jeśli Włosi wezwanie sojuszników odrzucą, w takim razie walka będzie kontynuowana bez żadnej przerwy ze wzmagającą się gwałtownością. Gorzkie konsekwencje, które stąd wynikną będą musieli Włosi sami sobie przypisać.-

<u>Front zach.:</u> Wczoraj wieczór bombowce ameryk., eskortowane przez myśliwce zaatakowały lotnisko pod Abbeville, pozostawiając je w płomieniach.- Wczoraj w ciągu dnia lekkie bombowce kanad. atakowały Cherbourg.-

Ocean Spokojny : Jeden z najcięższych nalotów sojusz. na Munda.- Naloty na Salamaa na Nowej Gwinei.-Na wyspie Aroe pozycje japon. bombardowane w ciągu nocy przez bombowce, a od rana przez długodystansowe myśliwce.- W archipelagu Aleutów lekkie jednostki mar.USA. ponownie bombardowały Kiska poraz piąty w ciągu 10-ciu dni.-

Chiny : Z Czunk-Kingu donoszą o wznowieniu walk na pograniczu Birmy. Japończycy przerzucili 4 now dywizje na odcinek rzeki Salwin, gdzie wypróbowują chińskie pozycje w zach. części prowincji Junnan.-

Anglia : Rząd ang. ogłosił nowy plan wychowania na okres powojenny. Wychowanie jest ujęte, jako proces ciągły. Miejscowe władze w poszczególnych okręgach administracyjnych mają obowiązek zakładać ochronki dla dzieci między 2 a 5 rokiem życia, z których jednak rodzice nie są obowiązani korzystać. Pierwszy okres przymusowej nauki obejmuje dzieci w wieku od 5 do 11 roku życia, drugi zaś do 15 roku życia / obecnie do 14 /, przyczym przewidziane jest podwyższenie górnej granicy wieku do 16 roku życia. Trzeci okres do roku 18 obejmuje kształcenie się przez okres czasu, odpowiadający pełnemu zatrudnieniu przez jeden dzień, t.zw. kolegiach dla młodzieży. Czas ten jest wliczony do płatnego czasu pracy zawodowej. We wszystkich szkołach przewidziana stała nauka religii z uwzględnieniem jednak zasady swobody przekonań.-

y K 567 K 8 9 K

Londyn, dnia 16.VII.43 r. Wickham Steed. Z przeglądu tygodniowego.

Na Sycylii wszystko postępuje zadawalająco. Nie wiem, o ile można powiedzieć, iż nadspodziewanie dobrze, gdyż niewiadomo, jak wielkiego oporu oporu zbrojnego oczekiwali nasi dowódcy. W każdym razie objawem pocieszającym jest wysoka liczba jeńców, oraz zachowanie się ludności. Wiadomo, że znaczną część żołnierzy, to sycylijczycy. Znaczna ilość sycylijczyków, zarówno służących w wojsku, jak i z pośród ludności cywil. odnosi się do sojuszników w większym stopniu, jako do oswobodzicieli, niż jako do najeźdźców. Niewątpliwie zawczasu jeszcze na to, by już obecnie wdawać się w optymistyczne prognozy. Czekają nas jeszcze ciężkie walki. Zakładając jednak rozciągnięcie naszej osłony lotniczej na Cieśninę Messyńską, należałoby się liczyć z tym, że postępy na połud. mają dobre widoki.- W czasie mojej długiej pracy zawodowej miałem sposobność poznać wielu sycylijczyków, w tym trzech premierów i jednego ministra spraw zagranicznych. Pierwszym z nich był Crispi, który w 1888 r. uczestniczył w uroczystościach na 40-lecie rewolucji 48 roku, w której sam brał udział. Z pochodzenia zresztą był on Albańczykiem, ale żył stale w Sycylii. W 1896 r. jego następcą został markis di Rubini również sycylijczyk. Obaj serdecznie się nienawidzili, jak na sycylijczyków przystało. Dzisiejszy król włoski, wówczas jeszcze książe Neapolu - musiał ich dopiero skłaniać, by sobie podali ręce, czego sam zresztą byłem świadkiem. Znana jest namiętność sycylijczyków do konspiracji. Niedarmo Sycylija jest ojczyzną mafii. Z końcem ub. wojny miałem do zakomunikowania ważną wiadomość premierowi włoskiemu Orlando, również sycylijczykowi, który wtedy przebywał w Londynie. Była to wiadomość tak ważna, iż nawet należało utrzymać ją w tajemnicy przed członkami gabinetu.

Gdy zwróciłem na to uwagę Orlando, uśmiechnął się i powiedział: "niech pan nie zapomina, że jestem sycylijczykiem i umiem tajemnice zachowywać. Co roku otrzymuję od mych ziomków kilka tysięcy powinszowań świątecznych. Każde z nich jest wysyłane, jako list polecony pod pięciokrotną pieczęcią." Obecnie, jeśli Sycylijczycy orientują się w sytuacji, to może się to rozszerzyć wśród wojsk włoskich i w takim razie sytuacja Niemców nie będzie do pozazdroszczenia.-

Mussolini nigdy nie okazywał zbytniej chęci udania się do Sycylii. Z wyspy pochodzi również jeden z głównych przeciwników Mussoliniego, ksiądz Luigi Sturzo, przywódca kat. partii ludowej "Popolari". Był on zamieszczony na drugim miejscu czarnej listy przeciwników reżimu, przeznaczonych do zgładzenia. Na pierwszym miejscu stał, jak wiadomo socjalista Matteotti, który w sposób bestialski został przez faszystów zamordowany. W parlamencie włoskim partia księdza Sturzo liczyła 170 posłów. On sam był burmistrzem jednego z miast sycylijskich i bardzo się zasłużył koło poprawy bytu sycylijskich wieśniaków.

Gdy Mussolini dochodził do władzy, ksiądz Sturzo nie chciał kraju opuścić i uczynił to dopiero na naleganie ze strony Watykanu, który wystarał się dla niego o odpowiednie papiery, umożliwiające wyjazd z kraju. Obecnie przebywa on w USA. gdzie liczna emigracja włoska działa w duchu antyfaszystowskim. W kwietniu ukazał się jego artykuł w poważnym czasopiśmie ameryk. "Foreign Affairs" /t.zn. "sprawy zagraniczne"/. Artykuł jest nader znamienny i ciekawy. Autor przypomina, że w całej Sycylii niema ani jednej wioski z której całe rodziny nie wyemigrowałyby do USA. Wielu tych emigrantów powraca potem ze swym dorobkiem. Wszyscy oni traktują Amerykanów, jako swych przyjaciół. W związku z tym ksiądz Sturzo

zaznaczył, że o ile by miało dojść do inwazji na Sycylię, to byłoby dobrze, gdyby została przeprowadzona przez wojska ameryk. Stałoby się wówczas dla ludności oczywistym, że oddz. sojusz. występują w charakterze oswobodzicieli, ani zaborców.- Tyle ksiądz Sturzo.- Nasuwa się refleksja, że jeśli Niemcy skoncentrują swe ataki przeciw oddz. ameryk. w pobliżu Gela, to kto wie, czy obok względów militarnych nie odgrywają roli także i polityczne, gdyż być może, że Niemcy zdają sobie sprawę z niebezpieczeństwa właśnie politycznego, jakie przedstawiają dla nich Amerykanie.- Warto jeszcze pamiętać o wolnościowych tradycjach sycylijczyków, którzy w 1848 r. powstali przeciw tyranii Buurbonów , a w 1860 przyłączyli się do Garribaldiego. Gdyby Sycylijczycy stanęli po stronie sojuszników, to skutki psychologiczne stąd wynikające byłyby w stosunku do kontynetu włoskiego conajmniej równie doniosłe, jak i wojskowe.- Wogóle psychologicznej strony obecnej wojny niewolno lekceważyć. Jej działanie obserwujemy na satelitach osi, jak Bułgaria, Rumunia i Węgry skąd ciągle podejmowane są próby nawiązania kontaktu z ośrodkami sojusz. Włochom również może dać do myślenia, iż W.Brytania równocześnie prowadzi inwazję od południa i bombarduje Turyn samolotami, startującymi z jej baz. Wyjście z tej sytuacji jest dla Włochów tylko jedno. Niemcy również mogą w końcu dojść do wniosku, że forteca europ. nie jest nie do zdobycia. Te momenty psychologiczne nie ograniczają się do Europy. Każde powodzenie w Europie, to gwóźdź w trumnę na japon. nadzieje zwycięstwa. Nic dziwnego, że sukcesy sojusznicze w Europie przysparzają nie mało trosk Japonii, która zdaje sobie z tego sprawę, iż każdy taki sukces przybliża moment decydujące rozprawy w Azji.-

jasności, że o ile by można dojść do zmowy i
z Wyvillą, to łatwo dojrzeć, gdyż zaczęła
przeprowadzona przez wojska amerykanów. Stałoby się
wówczas dla ludności oczywistym, że oddz. wojska
występują w charakterze oswobodzicieli, nie za-
borców.- Byle każdy atutu.- Nazywa się mają
refleksja. Że jeśli Włochy skoncentrują swe ata-
ki przeciw osi amerykx. w politycznym dziele, to kto
wie, czy obóz wojsk militarnych nie odegrywa
roli także i politycznej, gdyż być może, że Niemcy
zdają sobie sprawę z niebezpieczeństwa wewnętrznie
politycznego, jakie przedstawiają dla nich zma-
gania.- Żywą jeszcze pamięć o wolnościo-
wych tradycjach sycylijczyków, którzy w 1848 r.
powstali przeciw tyranii Burbonów, a w 1860
przyłączyli się do Garibaldiego. Gdyby Sycylijczy-
cy stanęli po stronie sojuszników, to skutki psy-
chologiczne stąd wynikające byłyby w stosunku
do faszyzmu włoskiego conajmniej równie poważ-
ne, jak i wojskowe.- Jeżeli psychologicznej stro-
ny obecnej wojny niewłaściwie lekceważyć, jej dalsze
obserwujemy na satelitach osi, jak Bul-
garia, Rumunia i Węgry skąd ciągle podejmowane
są próby nawiązania kontaktu z ośrodkami sojusz.
Faktem również może dać do myślenia, iż W.Bry-
tania równocześnie prowadzi rozmowy na południu
i bombarduje Turcję samolotami, startującymi z
jej baz. Wyjście z tej sytuacji jest dla Włochów
tylko jedno. Niemcy również mogą w końcu dojść
do wniosku, że forteca europ. nie jest nie do
zdobycia. Że momenty psychologiczne nie ogranicza-
ją się do Europy. Każde ponadto w Europie, to
gwałt i trudność na Japon. nadzieje zwycięstwa.
Nic dziwnego, że chcemy sojusznicy w Europie
przypuszczają nie mało trochę Japonii, która zdaje
sobie z tego sprawę, iż każdy taki sukces przy-
bliża moment decydującej rozprawy w Azji.-

Londyn, dnia 17.VII.43r. Patrick Lazy : komentarz do bież. wydarzeń.

W związku z odezwą prez. Roosevelta i prem. Churchilla do narodu włoskiego pragnę wspomnieć o wydarzeniu, które miało miejsce w 1938 r. Jeden z moich kolegów po fachu, dziennikarz, liczący już 83 lat, który od szeregu lat żył wśród Włochów, poznał ich i pokochał, napisał broszurę w formie imaginacyjnego dialogu między Mussolinim a duchem jednego z wielkich Włochów przeszłości. W toku tej dyskusji duch przyznaje Mussoliniemu pewne zasługi w dziedzinie podniesienia materialnego dobrobytu kraju, natomiast z goryczą stwierdza zdradę i porzucenie liberalnego i humanitarnego kierunku włoskiej umysłowości, będącego chlubą Włoch. Dialog kończy się przestrzeżeniem Mussoliniego przed groźbą wojny. Broszura została drogą konspiracyjną skierowana do Włoch, a autor otrzymał nawet po pewnym okresie czasu potwierdzenie odbioru ze strony niektórych swoich przyjaciół i wyrazy podziękowania. Przestroga się sprawdziła.- Nie ulega wątpliwości, że Włosi Niemców nienawidzą za to samo, za co ich nienawidzą wszystkie inne narody, mimowicie, że dzisiejszy reżim niem. korzysta z poparcia większości. Mowy niema o tym, by większość Włochów popierała faszyzm, odwrotnie natomiast przedstawia się sytuacja w odniesieniu do Niemiec. Byłoby najzupełniej bezcelowym zwracać się do Niemców z podobnym orędziem, jak ostatnio do Włoch. Niewolnicy, ujarzmieni wbrew własnej woli, wyswobadzają się sami. Niewolnicy, którzy swe jarzmo dźwigają z ochotą mogą być wyswobodzeni tylko przez działanie z zewnątrz.-

Londyn, dnia 17.VII.43r. Patrick Leay : komentarz do bież. wydarzeń.

W związku z odezwą prez. Roosevelta i prem. Churchilla do narodu włoskiego pragnę wspomnieć o wydarzeniu, które miało miejsce w 1938 r. Jeden z moich kolegów po fachu, dziennikarz, liczący już 83 lat, który od szeregu lat żył wśród Włochów, poznał ich i pokochał, napisał broszurę w formie imaginacyjnego dialogu między Mussolinim a duchem jednego z wielkich Włochów przeszłości. W toku tej dyskusji duch przyznaje Mussoliniemu pewne zasługi w dziedzinie podniesienia materialnego dobrobytu kraju, natomiast z goryczą stwierdza zdradę i porzucenie liberalnego i humanitarnego kierunku włoskiej umysłowości, będącego chlubą Włoch. Dialog kończy się przestrzeżeniem Mussoliniego przed groźbą wojny. Broszura została drogą konspiracyjną skierowana do Włoch, a autor otrzymał nawet po pewnym okresie czasu potwierdzenie odbioru ze strony niektórych swoich przyjaciół i wyrazy podziękowania. Przestroga się sprawdziła. - Nie ulega wątpliwości, że Włosi Niemców nienawidzą za to samo, za co ich nienawidzą wszystkie inne narody, mianowicie, że dzisiejszy reżim niem. korzysta z poparcia większości. Mowy niema o tym, by większość Włochów popierała faszyzm, odwrotnie natomiast przedstawia się sytuacja w odniesieniu do Niemiec. Byłoby najzupełniej bezcelowym zwracać się do Niemców z podobnym orędziem, jak ostatnio do Włoch. Niewolnicy, ujarzmieni wbrew własnej woli, wyswobadzają się sami. Niewolnicy, którzy swe jarzmo dźwigają z ochotą mogą być wyswobodzeni tylko przez działanie z zewnątrz.-

Londyn, dnia 17.VII.43r. Sobota. Kom. ang. wieczorny.
Sprawa kraj.

Front środz.: Najświeższy kom. kwatery gł. donosi, że VIII-ma armia bryt. przeszedłszy obecnie ze wzgórz na zach. od Catanii na równinę, została zdobyta miejscowość Lentini.- Koresp. radia bryt. podkreśla, że okolica pod Catanią jest bardzo trudna dla broni pancernej. Teren jest poprzecinany licznymi kanałami i rzekami, do czego należy jeszcze dodać liczne przeszkody przeciwczołgowe.- Zostały ujawnione pewne szczegóły, dotyczące liczebności oddz. sojusz. VII-ma armia amerykańska, jak się okazuje liczy 5 dywizyj, mianowicie 3 dywizje piech. 1 dyw. pancer. i jedną dywizję piech. powietrznej.- W skład VII-ej armii wchodzą również oddz. złożone z tubylców marokańskich, oraz Francuzów z Afryki Półn.Zach.- Ujawniono obecnie wielką rolę, jaką odegrały w czasie inwazji przy przewożeniu ludzi i materiału woj. specj. pojazdy, przystosowane do poruszania się zarówno na wodzie jak i na lądzie. Na wodzie korzystają one z napędu przy pomocy śruby. Przy lądowaniu poruszają się natychmiast z taką swobodą dzięki 6-ciu kołom, śruba zaś zostaje wciągnięta do wewnątrz kadłuba jednym ruchem przekładni. Nośność 2.5 tony, t.zn. tyle co przeciętnie ciężarówka.- Korespondenci donoszą o bezustannej akcji bryt. mar. woj. W szczególności Catania jest od trzech dni bez przerwy ostrzeliwana z morza. Znaczne szkody w urządzeniach portowych. Inni koresp. donoszą o znacznych trudnościach, jakie wynikają dla oddz. sojuszn. z powodu działalności licznych strzelców, strzelających z zasadzki, głównie z drzew. Są oni czynni dzień i noc. Rekrutują się głównie z 54-ej dyw. włoskiej, która została rozbita. Specjalizują się oni w atakowaniu niewielkich oddz., oraz pojedynczych żołnierzy na motocyklach.- Postawa ludności cywil. b.życzliwa. Z reguły każdy mieszkaniec pozdrawia ukłonem żołnierzy sojusz. Częstowanie winem jest na porządku dziennym. Koresp. przestrzegają jednak

przed wyciągnięciem stąd wniosków co do nastrojów ludności na Włoskim Półwyspie. Między Włochami z Sycylii a mieszkańcami właściwych Włoch istnieją bowiem ugruntowane tradycją, liczne odrębności pod względem charakteru.- Szczególnym powodem niezadowolenia Włochów sycylijskich z reżimu faszystowskiego, było odcięcia ich od rynków zbytu, wskutego czego doszło do tego, że wiele produktów rolnych, owoców i warzyw nie zostało wogóle zebranych.- Samoloty z Bliskiego Wschodu atakowały energicznie Włochy połud., w szczególności Reggio di Calabria, oraz lotniska przy San Giovani. Straty npl. 24 samoloty, straty własne 7.- Ub.nocy najcięższe bombowce RAF. "Lancester", stacjonowane w Anglii, atakowały transformatory elektr. we Włoszech płn. Dwa z nich położone w pobliżu Medjolanu, jeden w pobliżu Bolonii. Dalsze raporty stwierdzają, że w czasie poprzed. nalotu na stację transformatorów w nocy z czwartku na piątek niektóre bombowce zniżały się na 1000 stóp, a oprócz stacji trafiono trzy pociągi.- Mussolini, orientując się w niemożliwości zatajenia przed narodem włoskim orędzia Roosevelta i Churchilla, polecił opublikować pełny jego tekst we wszystkich pismach włoskich.-

Front zach.: Ub.nocy lekkie bombowce RAF. "Moskito" atakowały Monachium.-Dziś w dzień "latające fortece" atakowały Antwerpię i Niemcy płn.zach. Niektóre z bombowców nie miały eskorty. Mimo tego odniosły one druzgocące zwycięstwo nad myśliwcami npl., których zestrzeliły ponad 50, tracąc tylko 2 maszyny własne.- W środę w dniu narod. święta franc. zestrzeliły one 45 npl. myśliwców.- Przy wybrzeżu Norwegii samoloty ang. wznieciły ogień na npl. statku zaopatrz.- . Przy wybrzeżach Holandii lekkie jednostki mar. ang. zatopiły prawdopodobnie jeden statek, a dwa uszkodziły.-

Rosja : Niem. ofenzywa na Kursk definitywnie zawiod-
ła. Najdłużej pozostawała inicjatywa w rękach niem.
na połud., ale nawet i tam Niemcy przyznają zelżenie
walk. Wg. ros. kom. pod Biełgorodem tylko utarczki
patroli.- Niemcy donoszą o lokalnych walkach na Ku-
baniu i nad rzeką Mijus na zach. od Rostowa. W wal-
kach powietrz. uczestniczą ameryk. bombowce i myśliw-
ce / t.zn. maszyny, obsada ros./.-
Ocean Spokojny : Wczoraj 100 ciężkich bombowców
sojusz. zrzuciło 82 tony bomb na japoń. bazy w Munda
w Nowej Georgii, wspomagając bezpośrednio oddz.
ameryk., atakujące od strony lądu.- Na Nowej Gwinei
starcia patroli.-
Chiny : Głównodowodzący lotnictwa USA. w Chinach
przybył do Indyj. Na konferencji pras. pokazał
szereg zdjęć fotograficz., wykazujących szkody, wy-
rządzone przez lotnictwo USA. w Birmie.-

Londyn, niedziela, dnia 18.VII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski.

Rosja : W dorzeczu Kubania oddz. ros. odniosły
nowy sukces, zdobywając ważne i silnie ufortyfikowa-
ne wzgórze, panujące nad połączeniem między Nowo-
rosyjskiem a Krymską. Pozycje zdobyte po silnym
przygotowaniu artyleryjskim. Dziewięć kontrataków
niem. przeprowadzonych w celu odzyskania tej kluczo-
wej pozycji odparte ze znacznymi stratami nieprzy-
jaciela w ludziach i materiale.- Kom. z Moskwy donos-
si, że Niemcy skierowali wczoraj na odcinek pod
Orłem dalsze posiłki w celu powstrzymania pochodu
ros. Mimo tego zostali zmuszeni do opuszczenia sze-
regu miast i wsi. Na niektórych punktach Rosjanie
posunęli się o 8 mil ang.- Od wschodu dalsze postępy
w kier. zakończenia niem. klina pod Orłem. Natar-
cie od płn. i połud. ma na celu przecięcie połączeń,
prowadzących do Orła. Niektóre formacje ros. znajdu-
ją się już w odległ. 15 mil ang. od miasta.-
Między Orłem a Kurskiem Niemcy zostali zepchnięci
na pozycje wyjściowe.- Natarcie od płn. posuwa się

obecnie przez teren zalesiony. W toku pochodu, posuwającego się w kier. linii kolej. Briańsk-Orzeł otoczone liczne garnizony niem. Niemcy często umieszczają karab. maszyn. na drzewach., działają jako pojedyńczy strzelcy z zasadzki.- W walkach lądowych wielką pomoc oddają bombowce nurkowe " Szturmowik".- Pod Orłem nieprzyjaciel stracił w piątek 106 samolotów i 68 czołgów.- Radio Moskwa ogłosiło, że w dorzeczu Kubania skazano na śmierć 8-miu Rosjan za współpracę z Gestapo z czasów okupacji, a 3-ch na ciężkie roboty.-

Ocean Spokojny : Na bazę japon. Buin na wyspie Bougainville został wykonany nalot, największy ze wszystkich, dotychczas przeprowadzony w rej. Pacyfiku połud. zach. Ponad 200 samolotów, głównie ciężkich bombowców "Liberator" oraz "latających fortec" atakowało bazę przez dziewięć godzin. Siedem jednostek morskich zostało zatopionych, a mianowicie 1 lekki krążownik, 2 kontrtorpedowce 1 ścigacz łodzi podwod., 1 statek cysterna i 2 towarowe. Trzeci towar. został tak uszkodzony, że musiał osiąść na wybrzeżu. Ogółem znajdowało się w porcie 15 jednostek morskich. Japończycy wysłali silną formację myśliwców w celu powstrzymania natarcia. Próba się zakończyła zupełnym niepowodzeniem, gdyż 49 myśliwców zostało zestrzelonych, a w następstwie samoloty sojusz. nurkowały bez żadnej przeszkody. Straty własne 6 bombowców.- W ten sposób w ciągu ub. 2-ch tygodni Japończycy stracili 17 okrętów woj. Od końca czerwca Japończycy stracili 325 samolot., sojusznicy 58.- Dalsze ataki ameryk. na płn. od Munda na Nowej Georgii, wspomagane bezpośrednio przez bombowce nurkowe. Naloty sojusznicze na Salamaua na Nowej Gwinei, oraz bazy japon. na wyspach Timor i Tenimbar.-

Front śródz. : Koresp. donoszą, że oddz. ameryk. zdobyły Agrigento i zdołały już skonsolidować swoje pozycje. W ten sposób przebyły one 40 mil ang.

Miasto liczy 30.000 ludności i jest największym węzłem kolej. w połud. Sycylii, przez który przebiegają połączenia do Marsala, Palermo i Catanii.- Przednie formacje VIII-ej armii znajdują się w odległ. 10-ciu mil ang. od Catanii.- Oddz. kanad. zajęły na odcinku środkowym miejscowości Caltegirone i Grandmichela. Do niewoli dostał się jeszcze jeden generał włoski.- Rzecznik niem. Sartorius, przemawiając przez radio oświadczył, że presja sojuszników na Sycylię przysparza Niemcom pewnych trudności. Wczoraj rano gen. Montgommery przypuścił nowy atak na Catanię z wielkimi siłami w ludziach i materiale. Na pocieszenie dodał, że jednak sytuacja jest lepsza, niż była w Tunisie w końcowej fazie. Źródła ofic. oceniają siły osi Sycylii na trzystakilkadziesiąt tysięcy ludzi, w tym 60.000 Niemców.-Koresp. donoszą, że straty sojusz. w ciągu ostat. tygodnia były zdumiewająco niskie.- Naloty na miejscowości we Włoszech połud., mianowicie Reggio di Calabria, Villa Valentia, oraz Bari.- od początku inwazji na Sycylię samoloty z Malty zestrzeliły 150 samolotów npl., tracąc 55 własnych.-

<u>Front zach.</u> : W ub. miesiącu RAF. zestrzeliła w porze noc. 22 samoloty npl., w tym jeden nad Niemcami.-

<u>UWAGA</u> : W kom. z dn. 17 b.m. należy sprostować omyłkę ; " Dzienny nalot "latających fortec był wykonany nie na Antwerpię, lecz na Amsterdam".

<u>Martynika</u> : Radio Algier donosi, że rząd w Vichy nakazał gubernatorowi wyspy zatopić przebywające tam jednostki floty franc., mianowicie 2 krążowniki i 1 lotniskowiec i 6 statków cystern. Rozkaz nie został jednak wykonany.-

Londyn, niedziela, dnia 18.VII.43r. <u>Kom. ang. wieczorny</u>
<u>Serwis zamorski.</u>

<u>Front śródz.</u> : Wczoraj w dzień został wykonany największy z dotychczasowych nalotów na Włochy.

Ponad 500 bombowców różnego typu zaatakowało Neapol zrzucając liczne bomby 2-tonowe. W ciągu całej akcji intensywny ogień artylerii p.lotn., pod koniec wysłano pewną ilość myśliwców npl. Bombowce sojusz., w tym liczne "latające fortece" i "Liberator'y " trafiły arsenał królewsk., wytwórnie torped i urządzenia kolej.- Oddz. VIII-ej armii znajdują się w odległ. 7-miu mil ang.od Catanii. Opór npl. jest stopniowo przełamywany.-
Wielką rolę odegrały oddz. spadochronowe, które zawładnęły mostem na połud. od Catanii i trzymały go przez 24 godz. mimo bezustannych ataków ze strony npl. lotnictwa, oraz ognia artylerii i moździerzy. Pod koniec zmuszone zostały wobec przewagi npl. do ustąpienia, zanim jeszcze nadciągnęła VIII-ma armia, której pochód uległ wstrzymaniu wskutek oporu niem. pod Lentini. W 4 godz. po wycofaniu się spadochroniarzy most został jednak przez oddz. VIII-ej armii obsadzony.-
Oddz. ameryk. jazdy / / -/" rangers "/ - zajęły Porto Empedocle. Obecnie posuwają się one w kier. Caltanizetta. Ilość jeńców, wziętych dotychczas na Sycylii sięga 30.000.- Catania była bombardowana przez sławny pancernik bryt., który zbliżył się na 7 mil ang., płynąc pod eskortą krążowników i kontrtorpedowców a następnie na odległ. 5-ciu mil i przez 5 godz. ostrzeliwał z ciężkich dział lotnisko i urządzenie port.,wyrządzając ciężkie szkody.Zabud. wojsk. wyglądają jak kupa gruzów. Dwa npl. samoloty zostały natychmiast zmuszone do odwrotu.- Bryt. łodzie motor. zaatakowały w Cieśninie Messyńskiej przy świetle księżyca włoski krążownik pojemn. 8000 ton i trafiły go torpedą z odległ. 400 yardów. Korespondent radia bryt. podkreśla, że walka toczy się nietylko o samą Catanię, ale również o lotniska na zach. od miasta, których opanowanie pozwoli na rozciągnięcie kontroli nad całym wschodem Sycylii i Cieśniną Messyńską.-

Gen.Alexander objął kierownictwo nad zarządem cywil Sycylii. W odezwie do ludności oświadczył on, że celem sojuszników jest oswobodzenie narodu włoskiego od reżimu faszystowskiego, który wciągnął Włochy do xxxxxx wojny. Dopóki będziecie zachowywać się spokojnie, możecie się oddawać waszym codzienny zajęciom i niczego się nie obawiać.- Wszystkie faszystowskie organizacje zostały rozwiązane,wszystkie dyskryminacje rasowe zniesione, zapewniona swoboda religii i zapowiedziana na najbliższy okres czasu swoboda prasy i mowy. Generał podkreślił, że ludność będzie podlegała jedynie najniezbędniejszym ograniczeniom, uzasadnionym stanem wojennym.- Oddz. sojusz. obsadziły do tej pory jedną trzecią Sycylii.-

Rosja : Dalsze postępy ros. we wszystkich trzech kierunkach, t.zn. z płn.zach., wschodu i południa na Orzeł. Rosjanie posunęli się w szeregu punktach o 2-3 mi, ang.- Na odcinku Orła zniszczono wczoraj około 150 czołgów npl.-

Birma : Naloty na japon. fabrykę włókienniczą na połud. od Mandelay.-

Ocean Spokojny : Nalot sojusz. na wyspą Nauru na połud. od Mandelay.-

Londyn, Poniedziałek, dnia 19.VII.43r.Kom.ang. poranny. Serwis zamorski.

Front śródz. : W toku gwałtownych walk pod Catanią oddz. VIII-ej armii przełamały się przez ważną pozycję obronną na 7 mil ang. na połud. od Catanii.- W nocy z soboty na niedzielę nalot ciężkich bombowców "Liberator" na Neapol.-

Z USA.donoszą urzędowo, że w ciągu 8-miu miesięcy, w czasie których docierały do Afryki Płn. konwoje ameryk., ani jeden żołnierz nie zginął.-

"Times" podkreśla, że wyniki administracji cywil., zorganizowanej na Sycylii, będą ze szczególną uwagą śledzone na całym świecie, jako pierwsza próba organizacji zarządu cywil. na terytoriach okup.

przez sojuszników. Celem zarządu jest jaknajszybsze przekazanie swych funkcyj ludności włoskiej, z wyłączeniem oczywiście faszystów.- "Daily Telegraph" zaznacza, że władza korony włoskiej musi z natury rzeczy ulec zawieszeniu, jednakowoż administracja i miejscowe sądownictwo będą w dalszym ciągu funkcjonowały.- Ub.nocy nowy sekretarz general. partii faszystowskiej Scorsa wygłosił przez radio drugie przemówienie do Włochów na temat obecnej sytuacji. Oświadczył on, że Włochy nigdy jeszcze w czasie swej historii nie znajdowały się w tak ciężkim położeniu. Szereg razy powtarzał : opierajcie się ! nie popadajcie w zwątpienie, waszym hasłem dzisiaj musi być nienawidzieć i walczyć. Usiłował on pocieszyć swych słuchaczy stwierdzeniem, iż przez dwa lata flota włoska panowała nad Morzem Śródz.,podobnie jak i lotnictwo. Przystąpienie Włoch do wojny było nieuniknione i uroczyście przyjmujemy za to najpełniejszą i zupełną odpowiedzialność.-

Ocean Spokojny : W ciągu dwóch starć pod wyspą Kolombangara w archipelagu Salomona zaatakowano konwój z trzech kontrtorped. / dwa uszkodzone, jeden przypuszczalnie zatopiony /, oraz z sześciu kontrtorped. / jeden uszkodzony/.- Samoloty torped. zatopiły 1 statek towar., a drugi uszkodziły. Wczoraj w ciągu dnia drugi nalot na Munda, dorównywujący gwałtownością prawie poprzedniemu, w którym uczestniczyło 200 bombowców. Straty npl. 13 samolotów, własne 4. W ten sposób w ciągu 2-ch nalotów na Munda Japończycy stracili 62 samoloty.

Rosja : W toku natarcia na Orzeł oddz. ros. posunęły się na niektórych odcinkach o 4 mile ang. Największe postępy poczyniono na płn. od miasta. Oddz. ros. do tego stopnia przybyliżyły się do linii kolej. Briańsk-Orzeł, że poszczególne patrole ostrzeliwują już pociągi npl.- Od strony połud. od Orła brak zmian.- Na wsch. od Orła pewne postępy.-

O gwałtowności walk na płn. od Orła świadczą takie fakty, jak utrata 17 czołgów niem. z pośród 40, uczestniczących w jednym tylko kontrataku, albo też 3000 zabitych i 60 dział na jednym z odcinków. Na odcinku Orła Niemcy stracili 48 czółgów i 127 samolotów.- Pod Biełgorodem intensywna działalność patroli, Niemcy dalej trzymają klin dług. 15 mil ang.- Naloty ros. lotnictwa w nocy z soboty na niedzielę na Orel, Karaczew i Nawlia / na połud. od Briańska /.- Samoloty ros. zatopiły niem. łódź podwod. na Morzu Czarnym.-

Front zach.: Przy wybrzeżu holend. lotnictwo przybrzeżne RAF. uszkodziło dwa statki npl.- wczoraj w ciągu dnia naloty myśliwców na lotnisko pod Abbeville.- Zdjęcia wywiad., wykonane nad Kolonią wykazują, że jeszcze w tydzień po nalocie z dn.28 czerwca płonął pożar w fabryce chemicznej. Tysiąc akrów przestrzeni ośrodku przemysł. uległo zupełnemu zniszcze iu.-

W.p.20.VII.43r.

Londyn, dnia 18.VII.43r. : Ernest K.Lindley : tygodniowy przegląd ameryk.

Obie izby Kongresu rozpoczęły okres dwumiesięcznych wakacji parlamentarnych. Nietylko prezydent i Kongres, ale i społeczeństwo powitały ten moment z ulgą. Ub.tydzień minął pod znakiem zaciętych polemik i stanowił okres kulminacyjny 6-ciu miesięcy politycznych manewrów i kłótni. Naturalnym staje się pytanie, jak to możliwe, by w czasie wojny antagonizmy partyjne i osobiste doszły do takiego zaognienia ? Otóż w pierwszym rzędzie trzeba sobie zdać sprawę z jednego, bardzo istotnego punktu : rozgrywki były ograniczone do spraw wewnętrznych. Były pewne dyskusje na temat strategii wojennej, spowodowane wrażeniem zaniedbywania rejonu Pacyfiku. Te obawy jednak rychło ustąpiły wobec podjęcia ofenzywy sojusz. na Pacyfiku, wzmożenia pomocy dla Chin w wyniku zgodnego stanowiska obu sztabów i wreszcie ponowienia przez prem. Churchilla przyrzeczenia, iż z chwilą zakończenia wojny w Europie W.Brytania wszystkie rozporządzalne siły przerzuci na Daleki Wschód. Jeśli chodzi o polityk. zagranicz., to była pewna polemika w sprawie traktatów handl., opartych na wzajemności. Zarówno jednak ich przedłużenie, jak i przedłużenie ustawy o sprzedaży i dzierżawie sprzętu wojennego zostało uchwalone znaczną większością. Wszystkie kredyty wojenne Kongres uchwalił. Budżet, rozpoczynający się w czerwcu b.r., przewiduje dwadzieścia trzy miljardy funtów ster. na cele wojenne, co chyba nie jest mało. Niezależnie od tego, Kongres zaaprobował piętnaście miljardów na wydatki niewojenne. Jest rzeczą widoczną, zwłaszcza w Senacie dążność do wyraźnego rozróżniania między sprawami wewnętrznymi a zadaniami wojennymi

Jeśli propaganda npl. bez końca rozwodzi się nad
nieszczęściami partyjnymi, to trzeba jej przeciwsta-
wić konkretne fakty tego rodzaju, jak osiągnięcia
w dziedzinie ~~polityki~~ produkcji wojennej, oraz
powodzenia naszych sił zbrojnych.-
Wybory z listopada były prowadzone pod hasłem
zwiększenia niezależności ciał ustawodawczych.
Wyniki można by streścić następująco : zwrot prze-
ciw kierunkom, związanym z " nowym ładem", przeciw
światu pracy, za rolnikami i za business'em.
Sukcesy odnieśli nietylko republikanie, ale również
demokraci konserwatywni, zwalczający demokratów
z pod znaku "nowego ładu".-
Słyszy się zapytanie z Anglii, dlaczego jej wzo-
rem nie doszło u nas do rozejmu politycznego na
okres wojny ? Jest to niemożliwe z dwóch powodów.
1/ nasza konstytucja jest oparta na zasadzie
ścisłego rozdziału władz. Gdyby przywódcy opozycji
weszli w skład rządu, to musieliby tymsamym zre-
zygnować ze swych mandatów w Kongresie. W następst
wie nie mieliby możności działania na Kongres
w duchu ugodowym, a rolę ich, jako przedstawicieli
opozycji przejęliby inni członkowie Kongresu.
Dalszy czynnik, odgrywający ważną rolę w rozgrywk
kach politycznych, to gubernatorowie poszczegól-
nych stanów. Z pośród nich głównie rekrutują się
kandydaci na senatorów i na stanowisko prezyden-
ta, stąd więc tworzą się tu ośrodki rozbieżności
politycznych, niemożliwe do zlikwidowania. Cały
system federacyjny USA. sprzyja zresztą powsta-
waniu niezależnych ośrodków myśli politycznych.-
Prez.Roosevelt w wielu zresztą przypadkach do-
prowadził do współpracy różnych kierunków poli-
tycznych. Jeszcze trzy lata temu bezpośrednio
przed inwazją niem. na Holandię i Francję wciągnął
do współpracy nad realizacją programu obrony
narodowej licznych przedstawicieli partii repu-

blikańskiej. W ten sposób pragnął on program obrony postawić ponad walkami partyjnymi. Najwybitniejszym z republikanów jest obecny min. wojny Stimson, który piastował wysokie stanowiska pod czterema prezydentami republikańskimi. Przeszło trzydzieści lat temu był min. wojny pod prez.Taaftem, pod prez.Coolidgem, był gubernatorem generalnym Filipin wreszcie pod prez.Hooverem sekretarzem Stanu, t.zn. ministrem spraw zagranicz. Nie jest to typ postępowego republikanina, jak wiceprezydent Wallace, któr w 1932 r. przeszedł na stronę zwolenników"nowego ładu", ale jest to typ męża stanu dawniejszej daty, republikanina jednak o międzynarodowym nastawieniu, który był ścisłym współpracownikiem konserwatywnych prezydentów. W min. wojny pracuje dziś szereg ludzi wybitnych, przeważnie republikanów. Członkiem partii republikańskiej jest także min. mar.Knox, który w 1936 r. był kandydatem partii na stanowisko wiceprezydenta USA. Jego podsekretarze Stanu i pomocnicy są również przeważnie republikanami.- Kierownik naczelny produkcji woj.Donald Nelson jest demokratą, ale przeważna część jego współpracowników, to republikanie, wśród których wielu jest przedstawicielami wielkiego " bussinesu".
W ten sposób od przeszło trzech lat trzy najważniejsze resorty, mianowicie wojny, mar. i produkcji woj. pracują w składzie " ponad-partyjnym", przyczym przewagę posiadają nawet republikanie. Nieprzeszkadzało to oczywiście Kongresowi w wypowiadaniu krytyk, jednakowoż nie pokrywały się one z linją przedziału partyjnego. W tych dziedzinach najbardziej się zbliżono do zasady politycznego rozejmu. W dziedzinie natomiast administracji wewnętrznej spotkały się z krytyką różne niezbyt szczęśliwe osiągnięcia demokratów.
2/ Drugą przeszkodą, stojącą na drodze w urzyczewistnieniu rozejmu partyjnego jest nasz system wyborczy. Co cztery lata wybieramy prezydenta, co dwa lata Kongres w pełnym składzie, oraz trzecią część Senatu. Od tej zasady konstytucja nie dopuszcza żadnych wyjątków /wybory muszą się odbyć bez

względu na to, czy wojna jest czy pokój. W rezultacie w środku kadencji prezydenta odbywają się wybory do Kongresu, a w rok po nich rozpoczynają się przygotowania do następnej kampanii wyborczej na urząd prezydenta.-
Jest znamiennym objawem, że republikanie unikają wykorzystywania aktualnych zagadnień wojennych jako tematu partyjnych rozgrywek. Nie brak oznak również, że pragną wyeliminować z walk partyjnych również i zagadnienia powojenne. W obu tych dziedzinach prezydent posiada niewątpliwie poparcie przeważającej większości społeczeństwa. Główna tendencja w szeregach republikańskich, to chęć stępienia ostrza różnic w dziedzinie wojny polityki zagranicznej i skoncentrowania całej walki na odcinku wewnętrznym.- Nie wszyscy sobie zdają sobie sprawę z właściwego charakteru obecnych rozgrywek nieporozumień w Waszyngtonie. Działało tu wiele czynników ubocznych. Obecnie, gdy wiadomości z frontów brzmią coraz lepiej nastąpiło pewne odprężenie i w związku z tym podświadome przekonanie, że można sobie pozwolić na normalne rozgrywki polityczne. Z drugiej strony przeciążenie instancyj centralnych bież.pracami, prowadzonymi w dodatku w okresie upałów, nawet dla Waszyngtonu niezwykłych, przyczynia się również do wzrostu napięcia. W rezultacie w ub. tygodniu sytuacja stała się tak niejasna i zawikłana, że w końcu wielu nawet członków Kongresu straciło zupełnie orientację. W rezultacie, kongres, rozchodząc się na wakacje był nietylko wyczerpany, ale i poważnie zatroskany.-
Z wielu stron słychać zarzuty, że Kongres w swojej krytyce prezydenta przebrał miarę. Jeden z konserwatywnych senatorów republikańskich wygłosił ostatnio w związku ze sprawą subsydiowania produkcji rolnej jedną z najbardziej energicznych mów, podkreślając, że przez popadanie

w konsekwencji partia republikańska wbrew swym zamierzeniom jedynie wzmacnia pozycję prezydenta.
Przeciętny obywatel zupełnie nie orientuje się w tej całej sieci sprzeczności. Nie rozróżnia on organów ustawodawczych i wykonawczych, ani też partyj, nie wie, kto zasługuje na potępienie. Dla niego wszystko to streszcza się w jednym słowie: Waszyngton. Gdy wdać się z nim w rozmowę, usłyszy się zawsze tę samą radę: machnąć na Waszyngton ręką i zwrócić się tam, gdzie toczy się realna i konkretna praca, mogą to być równie dobrze lokalne gałęzie Czerwonego Krzyża, jak i fabryki. Istotnie niewolno popadać w hiperkrytycyzm i lekceważyć realnego, wojennego wysiłku Stanów Zjednoczonych, skupiając całą uwagę na tym, co się dzieje w stolicy i zatracając sens proporcji. 9.300.000 mężczyzn i kobiet pełni służbę w siłach zbrojnych. Do 1 stycznia 1944 r. cyfra ta wzrośnie o dalsze półtora miljona. Nasze straty wojenne nie są wprawdzie dotychczas wysokie. Do inwazji na Sycylię wynosiły one w zabitych, rannych i zaginionych ponad 90.000 ludzi. Z drugiej strony jednak niema rodziny, któraby nie posiadała kogoś w siłach zbrojnych. W rezultacie więc Amerykanin odczuwa to, jako krzywdę, jeśli ktoś mu zarzuca wygodnictwo, a zwłaszcza, jeśli czyni to w celu zachęcenia do jeszcze większego wysiłku osobistości z Waszyngtonu, które same dają często upust swemu niezadowoleniu w osobistych i partyjnych walkach.-
Dwumiesięczne wakcje parlamentarne będzie mógł zatym prezydent wykorzystać celem wprowadzenia ład w swoim domu. Do pracy tej już przystąpił. Od półtora roku trwa spór między wiceprezydentem USA. Wallacem, występującym w charakterze przewodniczącego komisji dla wojny ekonomicznej, a ministrem handlu Jonsem, jako przewodniczącym głównej instancji, decydującej o rozdziale kredytów. Wiceprezydent Wallace zarzucił min. Jones, że jest zbyt powolny, ostrożny i nacechowany mentalnością bankierską. Min. Jones ze swej strony oświadczył, że

Wallace brakuje przy prowadzeniu spraw trzeźwego osądu człowieka interesów. Rzecz znamienna, że ze strony Kongresu żaden z obu ministrów nie był krytykowany i zresztą faktem pozostaje, że obaj w swych resortach zdziałali wiele dobrego. Dla przeciętnej publiczności był to poprostu jeszcze jeden więcej " waszyngtoński zatarg". Prez. Roosevelt poradził sobie poprostu w ten sposób, że kompetencje obu ministrów przelał na nowy urząd, na którego czele stanął Crowley, poprzednio przewodniczący związku banków asekuracyjnych, a ostatnio powiernik zajętego majątku npl., który na tych stanowiskach wybitnie się odznaczył.-
Sukcesem prezydenta jest pozyskanie sobie świata pracy. Oba związki robotnicze, zarówno C.I.O., jak A.F.L. będą niewątpliwie występowały przeciw tym senatorom i uczestnikom Izby Reprezentantów, reprezentującym kierunek konserwatywny, którzy przyczynili się do obalenia veta prezydenta przeciw ustawie antystrajkowej. Podobnie, jak w latach 1932, 1936 i 1940, tak i w r.1944 świat pracy będzie popierał kandydaturę prezydenta. Obecnie coraz wyraźniej zarysowuje się linja przedziału : świat pracy z jednej strony, świat interesów i farmerzy z drugiej.- Z tym wszystkim najwięcej uwagi skupiają na sobie nadal wiadomości z frontów. Komunikaty zarówno z Sycylii, jak i z Pacyfiku przynoszą zarazem pokrzepienie i ulgę.-

Londyn, dnia 18.VI.43r. Kpt. Cyrill Falls. Przegląd wojsk.

Walki na wielką skalę, które ostatnio rozgrywają się w Chinach nastąpiły po długim okresie spokoju. Po początkowych sukcesach ofenzywa japon., podążająca górnym biegiem Yag-Tse-Kiang w kier. Czung-Kingu, utknęła, a nawet Japończycy musieli się wycofać. Zdołali oni już wkroczyć w okręg pól ryżowych. Niejednokrotnie już chęć zagrabienia wartościowych zasobów ujawniała się, jako właściwa sprężyna działań armii npl., na pierwszy rzut oka trudnych do wytłumaczenia. Potężną pomocą dla oddz. chińskich było lotnictwo USA.- Na płn. froncie japon., t.zn. na Aleutach czeka wojska ameryk. po zdobyciu wyspy Attu bezporównania trudniejsza operacja, jaką jest atak na wyspę Kiska. Pewien czas temu słyszeliśmy o tym, że przebywają tam oddz. japon. w sile około 10.000 ludzi. Z drugiej strony jednak wielką pomocą będą doskonałe lotniska na Attu, umożliwiające atakowanie wyspy Kiska.- Na Pacyfiku połud. zach. raz jeszcze możemy stwierdzić upór, z jakim Japończycy przeprowadzają swe plany. Koncentrują oni w Rabaul bez przerwy swoje lotnictwo. Tym większe znaczenie mają nasze naloty na tę bazę, jak wogóle cechą ostatnich walk na Pacyfiku są sukcesy lotnictwa sojusz. W pierwszym rzędzie należy wymienić miażdżącą klęskę japon. w bitwie nad Guadalcanarem. W Londynie przeważa pogląd, że zagrożenie Australii zostało wielce zredukowane i że możemy nawet być świadkami operacyj zaczepnych, prowadzonych z Australii, aczkolwiek w ograniczonych rozmiarach.-

Na odcinku birmańskim walki w rej. Arakan zostały zakończone. Niebezpieczeństwo, jakie grozi z tej strony jest większe od tego, na które narażona jest Australia. Bliskość Japończyków w stosunku indyjskich ośrodków przemysł. w okręgu Kalkuty jest wciąż niepokojąca. Japończycy posiadają jednakże niezadawalające linje komunikac. Również ich wysunięte pozycje są wystawione na naloty sojusz., wskutek czego trudno będzie sztabowi japon. rozbudować tutaj swe

mały [illegible] lotnisko.-
Na granicy japon.-ros. wciąż grobowa cisza. Japończycy skoncentrowali tutaj swe najlepsze oddz. Dobrze jest pamiętać o tym, że pod żadnymi warunkami Japończycy tych oddz. stąd nie wycofają.-
Gdy omawiano perspektywy ofenzywy sojusz. przeciw Japonii, stałem na stanowisku, że jednym z jej głównych rysów będzie dążenie do ponownego otwarcia drogi birmańskiej. Tego rodzaju akcja będzie wymagała wielkich operacyj wojennych przez Rangun. Wzmocnienie Chin nie da się przeprowadzić, jeśli nie uda się położyć kresu ich izolacji i odzyskać drogi birmańskiej.- Często słyszy się u nas zdania, iż jedynym hasłem w walce z Japonią powinno być obecnie jej bombardowanie z powietrza. Zapomina się o tym, że odległ. 1400 mil ang., dzieląca od Japonii nasze najbardziej wysunięte lotniska, faktycznie uniemożliwia prowadzenie ofenzywy powietrznej. Jeśli jednak Chiny o tyle się wzmocnią, że na swym terytorium przejdą do ofenzywy i Japończyków wyrzucą, wówczas będziemy mogli uzyskać bardzo dobre bazy powietrz., położone w takiej odległości od Japonii, że bombardowanie da się w pełni przeprowadzić. Trzeba jednak przy tym pamiętać, że zorganizowanie ofenzywy lotniczej jest zadaniem nader żmudnym. Przypomnijmy sobie, ile czasu trzeba było zużyć na to, by zmontować ofenzywę powietrz. na zach. Europy, a przecież posiadaliśmy tam pod tym względem wprost idealne warunki. Rozpowszechniony jest pogląd, że Japonia stanowi łatwy cel dla nalotów ze względu na drewniane zabudowania. Niewątpliwie łatwo jest drewniane budynki zniszczyć, ale łatwo również je odbudować. Z drugiej strony wszystkie przemysł. objekty są zabudowane solidnymi i nowoczesnymi budynkami.- Istnieje jeszcze możliwość prowadzenia ofenzywy przeciw Japonii metodą " z wyspy na wyspę". Jest to jednak metoda bardzo przewlekła, a przedewszystkiem nader wyczerpująca dla oddz. europ., ameryk. i hinduskich. Może ona stanowić

część programu strategicznego sojuszników, ale moim zdaniem kluczowe znaczenie przypada w udziale odcinkowi birmańskiemu. Ostateczna klęska zostanie Japonii zadana na morzu i w powietrzu. Armie lądowe odegrają przytym tylko drugorzędną rolę. Stąd też sytuacja ulegnie zupełnej zmianie z chwilą, gdy większe kontygenty floty amerykańsk.ang. zostaną zwolnione z innych teatrów wojennych i będzie można je przerzucić na Pacyfik.-
Uważam, że teza o pierwszeństwie frontu europ. jest słuszna. Nie kierujemy się w tym wypadku egoizmem, gdyż wiadomo, że pomoc naszych wojsk jest potrzebna Rosji. Z drugiej strony jednak Ameryka będzie dysponowała coraz większą ilością wojsk, których nie będzie potrzebowała w Europie. One to będą mogły ~~xxxxxx~~ wystąpić przeciw Japonii.

Londyn, dnia 25.VI.43r. <u>Kpt.Cyrill Falls - przegląd wojsk.</u>

W obecnej wojnie coraz większa rola przypada w udziale organizacji transportu i zaopatrywania wojsk lądowych. Lotnictwo ustawicznie wywiera wielki wpływ na ruchy wojsk. - wpływ, wzrastający w miarę rozwoju samego lotnictwa. Stoimy w przededniu okresu, w którym nawet znaczne ilości wojsk i sprzętu wojennego będą przewożone drogą powietrzną i w związku z tym wymogi pod względem szybkości przewozu zostaną znacznie podwyższone. Jak dotąd jednak lotnictwo odgrywa w dziedzinie zaopatrywania rolę raczej uzupełniającą w stosunku do lądowych i morskich środków komunikacji. Jak dotąd bywało możliwym przesyłanie powietrzem szybko potrzebnych posiłków poszczególnym ośrodkom oporu, jednakowoż transporty powietrz. nie wywierały istotnego wpływu, jeśli chodzi o bieg głównej " rzeki" dostaw. Statki są dzisiaj równie szybkie, jak w czasie ub.wojny, lokomotywy nawet wolniejsze. Podejmowano

wprawdzie w USA. i Anglii próby z szybkimi pociągami towar., jednak ta metoda nie dała się zastosować w odniesieniu do wielkich transportów.-

Jeśli chodzi o transporty strategiczne na drogach kołowych, t.zn. tego rodzaju transporty, w których chodzi o zaopatrywanie punktów, gdzie wojska nie znajdują się jeszcze w kontakcie z nieprzyjacielem to przeciętna szybkość uległa podwojeniu w porównaniu z ostat. wojną. Wówczas kolumna zmotoryzowana przebywała przeciętnie 50 mil ang. na dzień, podczas gdy dzisiaj przebywa ich około 100. Nie jest to jednak wielki postęp, jeśli porównać go z powiększeniem szybkości ruchu pasażerskiego na drogach kołowych. Tak więc drogi te również nie nadają się do wielkich transportów. Podstawę stanowią wciąż jeszcze koleje. Z chwilą, gdy chodzi o USA. i W.Brytanię, istotną rolę odgrywają transporty morskie. Dotyczy to zarówno Atlantyku, jak i teatrów morskich na Morzu Śródz. i Pacyfiku. W szczególności w rej. Pacyfiku, gdzie odległości są olbrzymie, transporty morskie decydują o wszystkim.-

W dziedzinie transportów morskich różnica między ruchami strategicznymi a taktycznymi uwydatnia się ze szczególną wyrazistością. Operacje taktyczne, to operacje bojowe, w czasie których trzeba się liczyć z pewnością, a przynajmniej z prawdopodobieństwem oporu w stosunku do sił lądujących. Statki muszą być w ten sposób naładowane, by oddz. mogły w możliwie najkrótszym czasie korzystać z sprzętu, znajdującego się na statku. Z tego powodu w takich przypadkach ładunek okrętu znajduje się głównie na pokładzie.- Przy ruchach strategicznych pozostaje większa ilość czasu do dyspozycji, tak, iż moment ~~[illegible]~~ oddania zawartości do użytku wojsk może ulec odroczeniu. W związku z tym dostawy są przewożone w postaci wielkich ładunków, które dopiero na lądzie są rozładowywane i segregowane. Dzięki temu jednak ładunek ~~strategiczny~~ wymaga o połowę mniejszej ilości tonażu, niż ~~taktyczny~~. Z chwilą jednak, gdy początkowe operacje taktyczne zostały uwieńczone powodzeniem, gdy udało się zdobyć i zabezpieczyć

przyczółek, głęboko sięgający w terytorium npl., zawładnąć dobrym i nadającym się dla okrętów portem, wówczas dalsze fazy dostaw rozrastają się do skali strategicznej. Statki, zawijające do portu wiozą już ładunek strategiczny. Najłatwiej zauważyć tę różnicę, jeśli chodzi o dostawy żywnościowe. Mięso, chleb, cukier, to wszystko przebywa na front w wielkich, nieposegregegowanych pakunkach. Dopiero na linii frontowej, ściślej biorąc w pasie przyfrontowym zostają one rozdzielane i każda jednostka bojowa otrzymuje przypadającą na nią proporcję. Cała ta praca musi być wykonywana rękami ludzkimi. Stąd wielkie zapotrzebowanie na zasoby ludzkie, jak również na siły zbrojne, które muszą ludzi, zajętych przeładowywaniem chronić przed nalotami, a nawet przed podjazdami npl. W rezultacie ochrona transportów absorbuje poważną ilość lotnictwa i sił lądowych. Rzecz prosta, że im liczniejsze linje komunikac., tym większe zapotrzebowanie na obsługę transportów i ich ochronę. Wg. urz-d. kom. w czasie między przybyciem transportów z amunicją do Algieru, a postawieniem ich do dyspozycji obsadzie dział, przeładowywanie odbywało się jedenaście razy. Teraz staje się zrozumiałym dlaczego w nowoczesnej wojnie więcej ludzi zatrudnionych jest poza frontem, niż na linii bojowej.
Do szeregu ogniw tego długiego łańcucha dostaw należy jeszcze doliczyć obsługę, przeznaczoną do pieczy nad należytym funkcjonowaniem środków przewozowych, warsztatów reperacyjnych, mostów, utrzymywaniem dróg w należytym stanie i t.p..
Organizacja dostaw. to tylko jedna część tego działu prowadzenia wojny, który nie obejmuje samych działań wojennych. /Wg. terminologii ang. dział ten jest oznaczany nazwą " logistics" - o ile można było zrozumieć. W słownikach wyraz ten nie figuruje.- /Uw.słuch./.- Dział ten obejmuje natomiast dalsze jeszcze, tak różnorodne dziedziny, jak stan zdrowotny wojsk, poziom ich dyscypliny, organizacja urlopów, żołd, komunikacja

pocztowa, stosunki między władzami cywil. i wojsk. i t.d.-

Pragnę zakończyć uwagą, wypowiedzianą do mnie niedawno temu przez emerytowanego generała, który większą część swej kariery spędził w administracji wojsk. Oto jego słowa: " na wyćwiczenie i doświadczenie bojowe przypada w nowoczesnej wojnie tylko 40% - pozostałe 60%, to sprawność mechanizmu, zaopatrującego armię podczas akcji. Jeśli te 60% nie działa zadawalająco, reszta jest bezużyteczna. Nawet dobrze wyposażona armia może być zupełnie bezsilna, jeśli strona administracyjna szwankuje. Bywają dobrzy dowódcy, którzy nigdy nie potrafili należycie ocenić znaczenia strony administracyjnej. Jeśli tak jest, jeśli sami się na tym nie rozumieją, to powinni przynajmniej opierać się na doświadczeniu swego administrac. sztabu i plany wojsk. stale uzgadniać z administracją. Nawet najlepsza armia ulegnie zupełnemu rozgromieniu, jeśli jej linje łączności i dostaw zostaną przecięte. Armia natomiast, której strona administracyjna działa dobrze, może być pobita, ale nigdy nie zostanie zniszczona.-

Londyn, poniedziałek 19.VII.43r. Kom. ang. wieczorny.
Serwis kraj.

Front śródz. Kom. kw. w Algierze gł. oznajmiono dziś o godz.
11-tej koresp. pras., że rano został wykonany silny
nalot na Rzym. Celem były objekty wojsk., a miano-
wicie składy towar. i urządzenia kolej. Rzym posiada
kluczową pozycję na drodze dostaw z płn. na płd.
W czasie nalotu samoloty zrzuciły ulotki. W treści
ulotek dowództwo ang. przypomina, iż rząd ang. szereg
razy zapowiadał, iż objekty wojsk. w sąsiedztwie
Rzymu będą bombardowane, jak tylko tego zajdzie po-
trzeba. Obecnie faszyści niewątpliwie będą próbowali
wysunąć twierdzenie, że celem nalotu było śródmieś-
cie. W rzeczywistości nasze cele są wyłącznie wojsk.,
jak to: lotniska, urządzenia komunikac. i składy
towarowe. W nalocie biorą udział spec. wyszkoleni
piloci do zidentyfikowania w Rzymie poszczególnych
celi. Mimo wszystko niemożliwością jest uniknąć
zniszczenia zabudowań cywilnych. Jest rzeczą bardzo
możliwą, że faszyści i Hitlerowcy sami zrzucą bomby
na centrum Rzymu i nawet na miasto watykańskie, by
potym na nas zwalić winę. Do nalotu została wybrana
pora dzienna, będziecie więc mogli sami się o tym
przekonać, w jaki sposób został on wykonany. Nie
jest naszym celem niszczenie zabytków, będących dumą
waszego narodu i całego świata. Pozostawiamy waszej
inteligencji wydanie właściwego sądu.-
Nalot trwał dwie i pół godziny. Uczestniczyły w nim
wyłącznie bombowce ameryk., zarówno ciężkie /"lata-
jące fortece"/ i "Liberator'y" /, jak i średnie.
Ciężkie bombowce atakowały bez eskorty. Piloci nara-
żali się na niezwykłe niebezpieczeństwa, byle tylko
trafić we właściwe cele. Poprzednio spędzili bardzo
wiele czasu nad studiowaniem map Rzymu.-
Koresp. zaznaczają, że pora dzienna została celowo
wybrana, by umożliwić precyzyjne bombardowanie, oraz
by ludność sama miała sposobność się przekonać, że
nalot miał cele wyłącznie wojskowe.- Koresp. radia
ang. donosi z Sycylii, że liczba jeńców, dotych-
czas wziętych sięga 35.000. Całe jednostki włoskie

poddają się, przechodząc do aljantów w największym porządku.- W centrum wyspy oddz. kanad. zajęły Piazza Armerina, oraz Caltanisetta. Obie miejscowości mają wielkie znaczenie ze względu na to, że tutaj przebiegają główne drogi kolej. w kier. Sycylii połud. Obie miejscowości są oddalone o 15 mil ang. od węzła kolej. Enna, w którym ~~przecinają się~~ odgałęziają się drogi do obu miejscowości.-
Pod Catanią oddz. VIII-ej armii znajdują się w odległ. 3 mil ang. od miasta, mianowicie na połud. od zatoki, do której wpadają trzy rzeki. Koresp. radia ang. donosi, że przypuszczalnie wszystkie 12 lotnisk, znajdujących się pod Catanią w Gerbini zostały zneutralizowane, a niektóre z nich może już nawet zajęte. Nieprzyjaciel będzie teraz przypuszczalnie próbował wycofać się z zachodu, gdzie wskutek postępów sojusz. na odcinku central. zaczyna grozić mu odcięcie - i skupić swe siły na pkn. wsch. narożniku Sycylii, by tam możliwie najdłużej stawiać opór.- Drogi między Catanią a Messyną są bombardowane przez mar. ang.- Myśliwce ameryk zaatakowały 15 transportowców "Ju52" i wszystkie zestrzeliły. Jest to największa masakra transportowców npl. od czasów sławnego ataku na konwój "Ju52" pod Cap Bon. 4 samoloty ameryk. nie powróciły.-
Rosja : Dalsze postępy ros., aczkolwiek w nieco zwolnionym tempie. Niemcy stracili 4000 zabitych.- Na pkn. od Orła odzyskano szereg miejscowości, a w kilku miejscach formacje czołgów ros. zbliżają się wg. kom. do głównej bazy niem. Korespondenci przypuszczają, że chodzi w tym przypadku o Orzeł.- W sobotę 80 czołgów npl. zniszczono bądź unieruchomiono, 140 samolot. zestrzelono.-
Ocean Spokojny : Obie formacje japon., które zostały zaatakowane przez flotę ameryk., zmierzały do Munda na Nowej Georgii, by załodze tego portu, odciętej od reszty lądu dowieźć posiłki. Pierwsza formacja liczyła 3 kontrtorped., z których jeden został przypuszczalnie zatopiony, a

dwa następne uszkodzone. Druga formacja składała się z 6-ciu kontrtorpedowców. Po trafieniu jednego formacja zawróciła.- W czasie nalotu na żeglugę japon. na połud. od Bougainville jeden statek towar. został zatopiony, drugi, oraz dwa kontrtorpedowce uszkodzone. 13 myśliwców npl., które próbowały statków bronić, zostało zestrzelonych. Straty własne 4 samoloty.- W pobliżu Munda dalsze ataki ameryk. Bombowce nurkowe bezpośrednio wspomagają oddz. lądowe. Japończycy używają swych starych podstępów, próbując w języku ang. dawać fałszywe informacje i rozkazy, dezorientować gwizdkami, sygnałami i krzykami.-

Front zach.: Ub.nocy lekkie bombowce "moskito" wykonywały naloty nękające na Niemcy i okraje okup. Uszkodzono 10 lokomotyw. Straty npl. 4 samoloty, straty własne 2.-

Anglia : Podsekretarz Stanu w min.spraw zagranicz. Law podkreślił wielki sukces konferencji żywnościowej w Hot Springs. Przedstawiciele 44-ch narodów nietylko zeszli się, ale potrafili dojść do porozumienia we wszystkich sprawach zasadniczych. Wykazali w ten sposób, że jedność, a nie rozbicie cechuje ich związek.- Min. zdrowia podkreśla poprawę wyżywienia w Anglii w czasie wojny. W Londynie stwierdzono przeciętny wzrost wysokości u dzieci o pół cala większy niż przed wojną. U dzieci starszych wzrost poprawił się o 4 cale, co dowodzi bez porównania lepszego rozwoju fizycznego. Również wśród ludności dorosłej w Anglii jest lepsze wyżywienie. Przed wojną na 3-ch mieszkańców jeden był niedożywiany.- W Black Pool zebrał się związek zawod. górników węglowych. Na konferencji uchwalono wezwać rząd do natychmiastowego wprowadzenia w czyn głównych zasad planu Beweridge i ustanowienia osobnego ministerstwa ubezpieczeń społecznych. Przewodniczący związku zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo, iż plan zostanie pochowany w rejestrach Izby Gmin, podobnie, jak to się stało z wielu innymi ambitnymi projektami.-

Wniosek o zerwanie z rozejmem partyjnym został odrzucony przygniatającą większością. Przewodniczący związku wystąpił przeciwko płaceniu przez Niemców dostawami węgla odszkodowań wojennych. Wtrąciłoby to górników ang. w tę sam depresję gosp., co po uprzed. wojnie. Obecnie czynimy wszystko co w naszej mocy, by wzmóc produkcję. Wielu ludzi nie zdaje sobie jednak sprawy z tego, w jak niebezpiecznych warunkach odbywa się praca górnika węglowego. Niezbędne jest wprowadzenie kontroli narodowej, a nawet własności publicznej w odniesieniu do kopalń węglowych.-

Londyn, wtorek, dnia 20.VII.43 r. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Front Środz.: Z Sycylii brak dalszych wiadomości frontowych.- Koresp. opisują, jak po zdobyciu miasta Modica, liczącego 40.000 mieszkańców, zaczęła masowo powracać ludność cywil. z wozami, wiozącymi dobytek. Bardzo wielu z pośród nich opowiadało żołnierzom ameryk. o pobycie na emigracji w Nowym Jorku, San Francisco, Montreal i Toronto. Koresp. radia ang. donosi, że wg. relacji lotników nalot na Rzym był bardzo udany. Był to największy dzienny nalot, dotychczas wykonany w rej. Morza Środz. Przewyższa on rozmiarami nawet nalot na Neapol, przeprowadzony w sobotę. Udział brało przeszło 500 bombowców i myśliwców. Same tylko ciężkie bombowce "Liberator" zrzuciły 300 ton bomb. Głównymi celami były składy towar. w San Lorienzio /ćwierć mili ang. od Śródmieścia/ i w Littorio / 4 mile ang. na płn. od miasta watykańskiego/, oraz dwa lotniska Ciampino /8 mil ang. na płd. wsch. od Rzymu/. Bezpośrednio przed startem formacje odwiedził sam marszałek lotnictwa Tedder. Wielka zasługa w wynikach nalotu przypada w udziale pracom przygotowawczym sztabów wojsk. i spec. technicz., którzy całą wyprawę opracowali.-

W dniu wczorajszym zniszczono bądź unieruchomiono 70 npl. czołgów, oraz zniszczono 100 samolotów.- Niemcy wciąż przesyłają posiłki na odcinek Orła.- Rosjanie rozszerzyli swoje dwa kliny na płn. od linii kolej. Briańsk-Oreł, oraz na wsch. od Orła.- Na połud. od Orła zdobyto stację kolej. między Orłem a Kurskiem.- Na wschód od Orła oddz. sowiec. docierają już do zewnętrz. pozycyj obronnych.- Na płn. Rosjanie znajdują się w odległ. 20 mil ang. od Karaczewa.- Na połud. od Kurska Niemcy nie mają możliwości wykorzystywania swego klina, sięgającego na 15 mil ang. na płn. od Biełgorodu.- W dorzeczu Kubania nieudane niem. próby odzyskania ważnego wzgórza na płn. wsch. od Noworosyjska, panującego nad przełęczą.-

Pogoda była bezchmurna. Po ataku "latających fortec" na San Lorienzio kłęby dymu wzniosły się na 12.000 stóp. "Latające fortece" przez cały czas ani na chwilę nie zboczyły z drogi. Ogień artylerii p.lotn. przerywany, opór myśliwców słaby. Koresp. Reutera stwierdza, że nalot był przykładem dokładnego bombardowania. "Times" stwierdza w artykule, że jest rzeczą jasną, że nalot miał cele wyłącznie wojskowe. Gdyby z tego od samego początku zdawano sobie sprawę, to oszczędzonoby sobie wiele niepotrzebnych dyskusji. Znaczenie wojsk. Rzymu nie ulega wątpliwości. Będąc punktym węzłowym między płn. a płud. posiada on istotne znaczenie dla przebiegu walk na Sycylii.-

Ocean Spokojny : Postępy ameryk. w pobliżu Munda nie są efektowne, ale stałe. Oddz. ameryk. zdobyły nowe przyczółki na wybrzeżach, które rozszerzają mimo błota, mułu i wogóle trudnych warunków terenowych. W dniu wczorajszym oddz. ameryk. już dotarły do zewnętrznego pierścienia obronnego. Połączenie Munda z portem jest zdaje się przecięte.- Naloty na Kahigi / na połud. wyspy Bougainville/, oraz Zatokę Lecata na wyspie Yzabel.-
Na Nowej Gwinei ostre starcia w pobliżu Salamas.-
Drugi w ciągu obecnej wojny nalot ciężkich bombowców"Liberator" na Makkasar na połud. zach. wyspy Celebes. Nalot trwał 5 godz. i wywołał potężne pożary. Japończycy zupełnie zaskoczeni, zaciemnienia dokonano dopiero w czasie nalotu. Pod koniec intensywny ogień artylerii p.lotn. Droga tam i z powrotem dług.2000 mil ang. Jest to najdłuższa ze wszystkich tras, przebytych przez lotnictwo sojusz. na Pacyfiku połud. zach.-

Rosja : Tydzień temu rozpoczęła się ofenzywa ros. na płn.wsch. od Orła. Kom.sowiec. donosi, że w dniu wczorajszym oddz. ros. posunęły się na niektórych odcinkach o 6 mil ang. Od początku ofenzywy opanowano na odcinku Orła 130 miasteczek i wsi, ogółem zaś na całym froncie 240 miejscowości.-

Londyn, 19 lipca 1942. Kom. ang. nocny.

I/ DZIAŁANIA WOJENNE.

1/ FRONT ZACHODNI. Dziś popołudniu bombardujące samoloty typu " Boston" zaatakowały różne objekty w rejonach Lille i Béthune; m. inn. rzucono bomby na elektrównię, obsługującą znaczną część wybrzeża. Koło brzegów Bretońji zaatakowano 2 nieprzyjacielski jednostki morski, z których jedna była nowym typem niemieckiego poławiacza min. Zanotowano bezpośrednie trafienia. Z tych operacyj nie powróciły 3 maszyny. Nieprzyjaciel ukazał się nad wschodną Anglją w wczesnych godzinach rannych; zanotowano pewne szkody i kilku zabitych. Wczoraj za dnia lotnictwo angielskie było nad terenem Ruhry i zachodnich Niemiec. W drodze powrotnej jeden bombowiec angielski został zaatakowany przez dwa myśliwce nieprzyjaciela. W walce powietrznej 1 samolot przeciwnika został zestrzelony a drugi ciężko uszkodzony. Koło Cherburga zaatakowano nieprzyjacielski konwój; 1 statek zostawiono w płomieniach a inne mniej lub więcej uszkodzono. Ze wszystkich operacyj w dniu wczorajszym, nie powróciły 3 maszyny.

2/ ROSJA. Wydany o północy komunikat moskiewski donosi, że wojska rosyjskie ewakuowały Woroszyłowgrad. Na odcinku Woronieża rosjanie poprawili swoje pozycje i zdobyli nowe. Ciężkie walki broni pancernej toczą się na południe od Millerowa. O walkach w kolanie Donu wiadomości nie nadeszły. Korespondent angielski donosi, że w południowej części frontu donieckiego nieprzyjaciel nieustannie wzmaga nacisk. Miasta i wsie położone w tym rejonie są przeważnie w gruzach lub płoną. W niektórych miejscach, oddziałom rosyjskim grozi okrążenie. Lotnictwo bombardowało Prusy Wschodnie.

3/EGIPT. Nic nowego ze strony urzędowej. Korespondent telegrafuje: „Nic nowego o broni pancernej, dobre wiadomości o akcji piechoty i artylerji. W dniu wczorajszym nieprzyjaciel kilkakrotnie atakował północne wzniesienie, zajęte przez wojska angielskie. Atak był poparty czołgami. W rezultacie walk wojska angielskie posunęły się nieco naprzód. Na południowym odcinku frontu nieprzyjaciel od 3 dni cofa się na zachód. Warunki atmosferyczne ograniczyły działalność lotniczą. Głównym celem bombowców angielskich był Tobruk, którego nieprzyjaciel używa jako głównej bazy zaopatrującej. Trafiono bezpośrednio 3 okręty stojące w porcie. W następstwie ataku w mieście wybuchły liczne pożary a woda w porcie na znacznej przestrzeni pokryła się warstwą oleju. Z operacyj w Afryce nie powróciły 3 samoloty.

4/ DALEKI WSCHOD I PACYFIK. Czunking donosi o nowych sukcesach wojsk chińskich. Po kilkudniowych walkach chińczycy uwolnili od nieprzyjaciela portowe miasta Wenczau i Ju-jang /? port położony o 16 klm. na wschód od Wenczau./ oraz zdobyli 2 miasta nalinji kolejowej Cze- Kiang - Kiang-Si. Lotnictwo sprzymierzonych bombardowało japońskie bazy na wyspach Salomona. Działalność lotnicza naogół ograniczona do lotów wywiadowczych.

II/ WIADOMOSCI POLITYCZNE I GOSPODARCZE.

1/ ANGLJA. Z okazji przypadającego w dniu dzisiejszym święta marynarki, król angielski zwrócił się do marynarzy z orędziem, w którym w imieniu narodu dziękuje marynarzom za dotychszasową pracę i wykazaną odwagę. Anglicy ilustrują tempo produkcji wojennej następującą liczbą: w ciągu jednego tylko dnia pewna stocznia spuściła na wodę 3 a następnego dnia 4 kontr-torpedowce. 2/ FRANCJA. Radjo francuskie w dalszym ciągu nawołuje robotników do wyjazdu do Rzeszy. 3/ NORWEGJA. W różnych miejscowościach niemcy przeprowadzają wysiedlania tamtejszej ludności; w opróżnionych mieszkaniach zostaną rozlokowani niemcy z terenów zbombardowanych.

4/ CZECHY. Aresztowania i egzykucje trwają w dalszym ciągu jakkolwiek bez rozgłosu. 4/ INDJE. W jednym z pism hinduskich ukazał się artykuł Gandhiego, w którym autor zapenia, że wolne od angielskich wojsk Indje nie będą miały powodu obawiać się Japońji i być może odegrają rolę medjatora w konflikcie japońsko-chińskim.

Londyn, 20 lipca 1942. Kom. ang. poranny.

I/ DZIAŁANIA WOJENNE.

1/ ROSJA. Wojska rosyjskie opanowały jedną z niemieckich przepraw przez Don. Walki o inną przeprawę, w toku. Radjo i prasa ogłosiły apel do narodu i armji w którym mówi się: "Ani jeden żółnierz niemiecki nie może pozostać na wschodnim brzegu Donu i ani jeden nie może go przekraczyć ponownie."

2/ MALTA. Dzień wczorajszy minął spokojnie, nieprzyjaciel ograniczył się do litów wywiadowczych. 3/ EGIPT. Sytuacja bez zmiany. Ujawniono, że 2/3 wojsk brytyjskich w Afryce stanową anglicy. 4/ FRONT ZACHODNI. Powołując się na radjo niemieckie, Londyn podaje, że nocy ubiegłej lotnictwo angielskie ponownie atakowało teren Rzeszy. Nad Anglją nie ukazał się żaden samolot nieprz. Wczoraj wieczorem zniszczono u wybrzeży angielskich 1 nieprzyjacielski samolot.

5/ AMERYKA. St. Zjedn. otwarto szkołę walki z łodziami podwodnemi.

Londyn, dnia 20.VII.43r. Major Oliwer Stewart : przegląd lotniczy.

Wielkie ofensywy zawsze ujawniają dyspozycje obu stron walczących w sprawie ich sił powietrz., a mianowicie dotyczące rozmieszczenia maszyn, ich liczebności i typów. W następstwie inwazji na Sycylię, oraz ofensywy w Rosji dowiedzieliśmy się dość dużo na temat posunięć stron walczących w tej dziedzinie. Jeśli chodzi o Sycylię, to opór lotniczy jest tam obecnie słabszy, niż oczekiwaliśmy. Niedawno temu zostały tam jakoby skierowane formacje myśliwskie marszałka Richthovena. Bezpośrednio przed tym wg. przyjętych ocen Niemcy trzymali mniejwięcej czwartą część myśliwców na froncie połud. i połowę na zachodzie, natomiast w Rosji połowę swych bombowców. Tak więc niem. siły powietrz. składały się w Rosji głównie z bombowców, na zachodzie głównie z myśliwców, w rej. zaś Morza Śródz. z obu typów. Lotnictwo włoskie stanowi mniejwięcej połowę całego lotnictwa npl. na Morzu Śródz. Jak już wspomniałem alianci oczekiwali na połud. nader silnej obrony p.lotn. Z drugiej strony dane ros. co do ilości strat npl. wskazują na to, że największą ilość bombowców Niemcy tam właśnie skupili. Nazwisko Richthovena samoprzez się stanowi klucz do odcyfrowania istoty dyspozycji niem. dztwa. Ojciec obecnego marszałka utworzył w czasie wojny świat. spec. formację, która wśród wojsk sprzymierz. stała się znaną pod nazwą "Cyrk Richthovena". Nazwę tę zdobyła sobie ze względu na wysoką ruchliwość. Idea, która kierowała dztwem niem. było stworzenie formacji myśliwskiej, którą by można w możliwie najkrótszym czasie przerzucać z jednego odcinka na drugi. W ten sposób Niemcy dążyli do tego, by móc zawsze na danym odcinku i w danym momencie zdobyć przewagę powietrzną nad nami, a zarazem przeszkodzić temu, by sojusznicy byli w stanie sami, gdziekolwiek tego rodzaju przewagę sobie zapewnić.

Niemcy osiągnęli na tym polu nadzwyczajne sukcesy. Dztwo Anglii i Franc. nigdy nie było w stanie przewidzieć gdzie i kiedy "Cyrk Richthovena" się pojawi. Obecnie w miarą wzrostu potęgi sojuszników na morzu Śródz. Niemcy nawracają do koncepcji" powietrznego cyrku wędrownego". Niektórzy wypowiadają opinię, że Niemcy pozostawią Włochów swojemu losowi. Osobiście w to nie wierzę. Opanowanie Włoch dostarczyłoby sojusznikom zbyt cennych baz lotniczych, by Niemcy nie próbowali temu się przeciwstawić. Usadowiwszy się we Włoszech lotnictwo sojusz. natychmiast objęłoby swym zasięgiem połud. część powiększonego terenu Rzeszy Niem., który dotychczas był naogół bezpieczny przed nalotami.-

Niemcy będą więc starali się stworzyć maxymalnie " ruchome " lotnictwo. Wprawdzie, całe lotnictwo niem. posiada wielką ruchliwość wskutek rozporządzania gęstą siecią lotnisk na kontynencie europ. To jednak, do czego dążą, to coś znacznie więcej, niż tego rodzaju ruchomość normalna. Stworzenie łatwej do przerzucania siły powietrz. umożliwiłoby Niemcom trzymanie formacji na froncie ros. i dopiero w ostat. chwili przerzucenia jej wgłąb Europy, gdy niebezpieczeństwo stanie się już bezpośrednio aktualne. Niemcy straciły przewagę liczebną w powietrzu i nigdy już więcej jej nie odzyskają. Jeśli jednak chcą one skutecznie opierać się sojusznikom, to w takim razie muszą być zdolne do osiągnięcia czasowej i lokalnej przewagi powietrz. nad nimi.- O ile chodzi o typy maszyn, to pod tym względem nie zaszły w lotnictwie niem. żadne istotne zmiany. Wśród bombowców główną rolę odgrywają "Do217" i "Ju88". Spośród myśliwców niem. największą rolę "Fokke Wulf 190". Nie jest to nowa maszyna, ale mimo tego znakomita. Podobnie, jak "Me109" jest ona również przystosowana do zabierania ładunku bomb.-

Na morzu Śródz. często bierze udział w walkach powietrz. dwumotorowy "Me110". Ostatnio w roli noc. myśliwca często występuje "Ju88".

Próbowano nieraz z tego powodu wspomniany typ samolotu u nas ośmieszać, zaznaczając, że w gruncie rzeczy chodzi o dzienny bombowiec. Mimo tego jednak wszyscy nasi lotnicy wyrażają się o "Ju88" z najwyższym uznaniem.-

Rok temu oceniano naogół liczebność niem. myśliwców na 400 wyspecjalizowanych myśliwców noc., oraz 1200 dziennych. Przed pewnym czasem wyraziłem opinię, że ilość samolotów pierwszej linii, którymi rozporządzają Niemcy nie sięga 5000. Od tego czasu opinia ta była często przytaczana. Nie przypuszczam, by nawet teraz wspomniana cyfra 5000 została przez Niemców przekroczona.-

W czasie pierwszych faz walk na Sycylii okazało się, że Niemcy rzucają do walki po 80-90 myśliwców. Niebawem Niemcy będą zmuszeni do wysłania do Włoch dalszych posiłków lotniczych. Potrzebują oni największej ilości maszyn w Rosji, ale obecnie zapotrzebowanie na połud. również wzrasta. Nadejdzie w końcu czas, gdy Niemcy będą zmuszeni przerzucać swe lotnictwo z zachodu i z Rosji na Morze Śródz. Niemcy zmuszeni są do skoncentrowania wszystkich swych obec. wysiłków w kierunku podniesienia ruchomości swego lotnictwa. Jak długo lotnictwo npl. nie będzie bez porównania słabsze, niż wolno nam przypuszczać, niema mowy o zmiażdżeniu go przez nas.-

Wg. przyjętej opinii o przegniatającej przewadze nad przeciwnikiem w powietrzu można mówić dopiero wtedy, gdy stosunek sił wynosi conajmniej 3:1. Przy zestawianiu liczebności lotnictwa sojusz. z npl. trzeba by jednak ten stosunek jeszcze podwyższyć, a to z uwagi na wielkie rozproszenie lotnictwa sojusz. na licznych frontach.-

8 X 40 8 ...

Londyn, wtorek, dnia 20.VII.43r. Kom.ang.po połud.
Serwis zamorski.

Front śródz.: Bitwa o Catanię zbliża się do końcowego stadium. VIII-ma armia w dalszym ciągu koncentruje swoje siły. Jej oddz. utworzyły już przyczółek nad rzek. na połud. od miasta. Niemcy rzucili ostanio do walki również oddz. spadochronowe, jednak trzon ich sił stanowi dywizja Goeringa i oddz. pancer. Wszystkie ataki niem. odparte.-
W centrum wyspy oddz. kanad. staczają zacięte walki z npl. piechotą i bronią pancerną. Walczą one w odległ. 12-stu mil od Enna.- Na zach. oddz. ameryk. napotykają na nieznaczny tylko opór.-
Dzisiejszy kom. sojusz. stwierdza istnienie wielu oznak, wskazujących na to, że oddz. włoskie buntują się przeciw niem. oficerom.-
Nalot ciężkich bombowców na stację kolej. Randazzo na płn. od Catanii. Catnia również silnie bombardowana.- Zdjęcia fotograficzne, wykonane przez samoloty wywiad. o ostat. nalocie na Rzym, wykazują, że składy towar. w Littorio zostały zupełnie zniszczone. Cała przestrzeń jest podziurawiona lejami wybuchu bomb, oraz poskręcanymi szynami kolej. Zniszczenie zostało głównie wywołane eksplozją pociągu z amunicją.- Składy towar. w San Lorenzo silnie uszkodzone. Wielkie szkody w urządzeniach lotniska w Littorio / jeden hangar spalony, drugi jeszcze w płomieniach./. Zakłady stal. Pavonelli uszkodzone. Opór myśliwców npl. nad Rzymem był b.słaby. Zniszczono ich dwa, straty własne 5 samolotów / uczestniczyło w nalocie ponad 500/.-
Walcząca Francja: Do W.Brytanii przybył w drodze powrot. z Kanady do Algieru gen.Giraud. Bawi on w charakterze wyłącznie wojskowym. Przewidziane konferencje z prem.Churchillem i z min.Edenem i ewent. innymi członkami gabinetu woj., a ponadto z szefami poszczególnych działów broni.-

Rosja : Wielki manewr oskrzydlający na płn. od Orła rozwija się. Na płn. od linii kolej. Briańsk-Orzeł zdobyto miejscowość Ælinskoje /?/, w odległ. 7-miu mil ang. od wspomnianej linii. Karaczew zagrożony bezpośrednio.- Na połud. od Orła wojska ros. przełamują niem. pozycje obronne, rozbudowane w ciągu zimy.-

Ocean Spokojny : Samoloty USA. wykonały wczoraj nalot na wyspę Paramushi, położoną na płn. cyplu wysp archipelagu wysp Kurylskich / naprzeciw Kamczatki/. Przedmiotem ataku były japon. jednostki morskie, w pobliżu których spadły liczne bomby. Bliższych szczegółów jeszcze brak.-

Birma : Ożywiona działalność RAF., która atakowała w licznych okręgach koncentracje wojsk japon., urządzenia komunikac. i zabud. wojsk.-

Lotnictwo ameryk. atakowało objekty npl. w pobliżu granicy chińskiej.-

Anglia : Min. pracy Bevin, przemawiając na kongresie górników węglowych w Black Pool zapowiedział dalsze jeszcze większe przedsięwzięcia inwazyjne ze strony sojuszników. Jedyną rzeczą, która mogłaby przedłużyć wojnę jest brak węgla. Jeśli mamy wykonać niebawem inwazję na kontynent, w takim razie zapotrzebowanie na węgiel musi wzrosnąć o miljony ton. Ang. produkcja lotnicza znacznie już przewyższa niem. Rezultaty, osiągnięte wogóle w dziedzinie produkcji przez naród ang. z jego 45.000.000 członków stanowią jeden z największych współczesnych wyczynów. 25.000.000 ludzi jest zatrudnionych w pracy na rzecz kraju, pełniąc służbę w siłach zbrojnych, bądź też pracując w przemyśle wojennym. Z końcem tego roku wystąpił już brak sił roboczych w górnictwie węglowym. Będzie trzeba powiększyć jego 30.000-60.000 ludzi i w tym celu powołać do pracy młodzież już od 16 roku życia, chociażby nawet najmłodsze roczniki nie miały jeszcze pracować pod powierzchnią ziemi. Przewodniczący konferencji oświadczył, że jakiekolwiek nowe żądania pod adresem

górników wysunięto i jakiekolwiek nowe metody pracy okazałyby się potrzebne, to górnicy z największą chęcią i radością gotowi są do wszelkich ofiar i poświęceń.- W przemówieniu do przedstawicieli załóg statków handl. wicepremier Attlee oświadczył, że sprawa tonażu była przez długi czas powodem poważnych obaw ze strony rządu. Rezultaty obecne są bardzo zachęcające, aczkolwiek wiele jeszcze łodzi podwod. działa na morzach.- Statek-cysterna, należący do ang. mar. handl. pobił rekord, przebywszy od początku wojny trasę dług. ponad 200.000 mil. Inny rekord pobił jeden z kapitanów mar. handl., który od początku wojny przebył 150.000 mil, przyczym ani jeden ze statków, oraz marynarzy będących pod jego komendą nie poniósł najmniejszej szkody.-

Dzięki nowym metodom ładowania zaoszczędzono 30% tonażu. Przedstawiciel min. wyżywienia oznajmił, że w związku z konieczności sprowadzania żywności najkrotszą trasą Anglia w coraz większym stopniu uzależniona od dostaw z Kanady i USA.-

Prem. Churchill wyraził w Izbie Gmin wielkie uznanie dla kanad. dywizyj, które walczą na Sycylii, a poprzednio uczestniczyły w strzeżeniu wysp bryt. Nieporozumienie, które wynikło z niewłaściwego sformułowania kom. w pierwszej fazie walk na Sycylii zostało zupełnie zlikwidowane w drodze przyjaznej wymiany listów z prem. Kanady. Był to przypadek, za który nie można nikogo potępiać.-

Min. handlu Dalton podkreślił, że Anglia jest w najwyższym stopniu zainteresowana w zacieśnieniu stosunków handl. z Rosją, zwłaszcza w okresie powojennym.-

Szwecja : Władze szwedzkie internowały obsadę niem. samolotu kurierskiego. W związku z tym incydentem min. spraw zagr. wysłało do Berlina energiczny protest z powodu nieprzestrzegania przez rząd niem. warunków, pod którymi dozwolone są przeloty samolotów kurierskich.-

Francja : Radio Paryż zwróciło się dzisiaj ponownie do franc. robotników z apelem o zgłaszanie się do pracy w Niemczech, podkreślając, że jest to ostatnia sposobność, jeśli jej niewykorzystają, postawią siebie samych za nawiasem prawa i na tym ucierpią.-

Londyn, środa, dnia 21.VII.43r.kom.ang.poranny.
Serwis zamorski.

Rosja : Na płn. od Orła oddz. ros. odzyskały 50 miejscowości, w tej liczbie Mceńsk, zajmujący kluczową pozycję w systemie obronnym Orła, oraz większą miejscowość /Gnieżdziłowo ?/, na 10 mil ang. na płn od kolei Briańsk-Orzeł. Od wsch. Rosjanie zajęli 20 miejscowości, między in. Woroszyłow, położony na 25 mil ang. od Orła.- Również na połud. od Orła dluże postępy. Niemcy bronią się rozpaczliwie i przypuścili w ciągu jednej doby 16 kontrataków wszystkie zostały jednak odparte. W dniu wczorajszym zniszczono 170 samolotów niem., a 150 czołgów zniszczono bądź uszkodzono.- W nocy z poniedziałku na wtorek silna formacja lotnictwa sowiec. zaatakowała Orzeł, osiągając dobre rezultaty w atakowaniu lotnisk, koncentracji wojsk. i składów amunicji. Trzy samoloty nie powróciły.- Pod Białgorodem oddz. sowiec. posunęły się na niektórych odcinkach o 6-7 mil ang. wgłąb.- Natarcie ros. nad Dońcem i rzeką Mijus uwieńczone powodzeniem, w szczególności na połud. od Isium, gdzie w kilku punktach Rosjanie przekroczyli Doniec. Kom.urzęd. stwierdza, że są to operacje o charakterze lokalnym, ale wykazujące tendencje do przekształcenia się w bitwę na wielką skalę.-

Ocean Spokojny : Dzisiejszy kom. kwatery gen. Mac Arthura donosi, że wczoraj po północy ciężkie bombowce sojusz. zaatakowały pod wyspą Kolombangara konwój japon., złożony z 3-ch lekkich krążowników, 6-ciu kontrtorped. i 2-ch transport., zmierzających do bazy japon. Villa na wspomnianej wyspie. Jeden krążownik i 2 kontrtorpedowce zostały zatopione, 1 kontrtorped. zatopiony przypusz-

czalnie, ponadto 1 kontrtorped. i 1 transport. uszkodzone. Pozostałe jednostki zawróciły.- Odkąd trzy tygodnie temu gen. Mac Arthur rozpoczął ofenzywę a archipelagu Salomona, 17 japon. okrętów woj zostało zatopionych.- Na Nowej Georgii pierścień wojsk sojusz. dokoła Munda zacieśnia się. Bombowce nurkowe bezpośrednio wspomagają oddz. lądowe. Baza jest prawie zupełnie odcięta i wg. kom. należy się liczyć z powolnym, ale stałym pogarszaniem się sytuacji jej obrońców.- Gwałtowny nalot lotnictwa sojusz. na Kanili, ponadto na Kupang na wyspie Timor i Madang na Nowej Gwinei. W pobliżu Nowej Gwinei lotnictwo zaatakowało 1 kontrtorped. i 1 transport. npl. Rezultaty nie stwierdzono.- Na Nowej Gwinei walki lądowe dokoła Komiatuke poniżej Salamaa przy bezpośrednim poparciu lotnictwa. Nalot 39-ciu samolot. japon. na bazę sojusz. na Nową Gwineę, ofiar w ludziach nie było.-

Front śródz.: Doniesienia niem. o spotkaniu Hitlera z Mussolinim są tym razem wyjątkowo powściągliwe i nie zawierają uświęconych już, gorących zwrotów o serdecznych wymianach zdań i całkowitym porozumieniu.- Nalotem sojusz. na Rzym dowodził gen. major USA. Doolittle, który swego czasu dowodził nalotem na Tokio.- W nocy z poniedziałku na wtorek skoncentrowany nalot npl. na Maltę, najgwałtowniejszy ze wszystkich, wykonanych od grudnia ub.r. Zasięg nalotu znaczny, szkody w urządzeniach cywilnych.- Na zach. Sycylii oddz. ameryk. w dalszym ciągu napotykają na słaby opór i biorą do niewoli setki żołnierzy, przeważnie włoskich. Oddz. te zbliżają się do Santa Catherina, położonego na zach. od Enna.- Enna została zajęta przez oddz. kanad., posuwające się od strony Piazza Arnerina.- Ang. okręty woj. ostrzeliwują Catanię, oraz objekty wojsk. u wsch. stoków góry Etna, podczas gdy lotnictwo sojusz. bombarduje stoki płn.zach.- Ogłoszono obecnie tekst odezwy gen. Eisenhovera,

zwróconej do ludności Sycylii natychmiast po wylądowaniu. Odezwa zapowiada skasowanie na terenach zajętych partii faszystowskiej i wszelkich organizacyj jej podporządkowanych, zakaz wszelkiej działalności politycznej, zupełną swobodę wyznania, a wolność prasy i mowy w granicach, umożliwionych w warunkach wojennych. Wszystkie te swobody naród włoski odzyska po klęsce państw osi, które wolności te zwalczały.-

Francja : Radio Paryż donosi o skazaniu na śmierć właściciela gospody za udzielenia schronienia zbiegłego z niewoli lotnika ameryk. i przypomina, że za tego rodzaju przestępstwa grozi kara śmierci.-

Walcząca Francja : Gen. Giraud, bawiący w Londynie został zaproszony na śniadanie przez min. wojny Grigga, na którym byli też obecni min. Eden i amb. USA. Winnant. Generał odwiedził później kwaterę główn pozym odbędzie przegląd formacyj morskich i lądowych.

Belgia : Dzisiaj przypada narod. święto Belgii. W związku z tym odbędzie się w Londynie defilada oddz belgijskich.-

Anglia : Niezwykłym bohaterstwem odznaczył się marynarz statku handl., ~~angielski~~ 19-letni Donald Clark. Statek na którym pełnił służbę, został trafiony dwoma torpedami i niebawem stanął w płomieniach. Marynarz pomagał w ratowaniu rannych, mimo, że sam poniósł ciężkie oparzenia, a następnie przez dwie godz. wiosłował w łodzi ratunk., niczego po sobie nie okazując. Po dwóch godz. okazało się, że wiosłowa dosłownie tylko kośćmi obu rąk i trzeba było dłonie od wioseł odciąć, gdyż całe ciało przylgnęło do wioseł. Następnego dnia marynarz zmarł. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Jerzego VI, a w dekrecie stwierdzono, że wielkie bohaterstwo i poświęcenie marynarza było godne największych tradycyj ang. mar. handlowej.-

ndyn, czwartek,dnia 22.VII.43r.kom.ang.wieczorny.
rwis kraj.

ront śródz.: Dzisiejszy po połud.kom.kwatery gł. gen.Eisenhovera donosi o zaciętych walkach na południe od Catanii, w których nieprzyjaciel broni każdej piędzi ziemi. Oddz. VIII-ej armii bryt., raz kanad. osiągnęły mimo przeszkód terenowych i pól minowych nieznaczne zyski terytorialne, zadając ciężkie straty oddz. niem.- VII-ma armia ameryk. posuwa się szybko w kier. płn. i płn.zach., spotykając tylko słaby i bezskuteczny opór. Zdobyto znaczne składy amunicji, oraz liczny tabor, m.in. 4 lokomotywy. Liczba jeńców przekracza już 40.000.- Późniejsze doniesienie koresp. wymieniają 12 miejscowości zajętych przez oddz. ameryk., m.in.Caltabellotta i Sciacca na połud. zach. Sycylii.- Między jeńcami znajdują się dotychczas czterej włoscy generałowie.- Wczoraj rano poraz pierwszy półwysep Włoski był ostrzeliwany przez okręty woj. sojusz. Silna eskadra okrętów woj. ang. otwarła ogień na Cotrone na połud. Zatoki Taranto. Ostrzeliwanie trwało 5 minut i dało b. dobre wyniki. Żadnych jakichkolwiek strat, ani uszkodzeń po stronie sojuszników nie było.- W ciągu nocy był bombardowany Neapol przez lotnictwo sojusz., następnie zaś wczoraj w ciągu dnia "latające fortece" wykonały ciężki nalot na lotnisko, położone na 80 mil ang. na płn. odRzymu. Straty npl" 6 samolotów, straty własne 2.- Depart.wojny USA. oznajmił, że desanty powietrz., zrzucone z początkiem inwazji na Sycylię były najliczniejsze ze wszystkich, jakie miały miejsce w ciągu obecnej wojny. Niemcy rzucili wprawdzie więcej piech. powietrz. w czasie inwazji na Kretę, ale operacje te wykonywali partiami, podczas, gdy sojusznicy rzucili wielką ilość piech. powietrz. na samym początku inwazji. Gen. Montgommery oświadczył, że działanie bryt. oddz. spadochronowych przyśpieszyły tempo całych operacyj o 7 dni.-

Rosja : Na wsch. od Orła w odległ. 11-stu mil ang. Rosjanie odzyskali miejscowość Żołotorewo.- Wg. wiadomości pras. artyleria ros. rozpoczęła już ostrzeliwać Orzeł.-

Walcząca Francja : Gen. Giraud złożył dzisiaj na konferencji pras. w Londynie wyjaśnienia w sprawie franc. sił zbroj. w Tunisie. W czasie kampanii w Tunisie walczyło 75.000 żołn. francuskich, mimo nędznego uzbrojenia, które pozostawiła im komisja rozjemcza niem.-franc. Straty franc. w czasie kampanii w Tunisie wyniosły ogółem 15.000 ludzi. Francuzi wzięli do niewoli 40.000 żołnierzy. Wodznaczyli się oni w szczególności pod Medżes-El-Bab, gdzie 150 żołnierzy stawiało skutecznie opór przygniatającej przewadze Niemców, bezustannie nacierających przy użyciu najcięższych czołgów "Tiger" i bombowców nurkowych. Generał potwierdził, że zwrócił się do prez. Roosevelta o odstarczenie broni dla 300.000 żołnierzy. Generał zaznaczył, że w ciągu najbliższej zimy wielu Francuzów będzie głodowało, czynnik czasu odgrywa więc coraz większą rolę.-

Anglia : Prem. Churchill był obecny w Narod. Klubie Liberalnym na manifestacji na jego cześć, w czasie której zawieszono jego portret na honorowym miejscu. Portret został swego czasu zdjęty po wystąpieniu premiera z partii, potym jednak zawieszony z powrotem na swoje miejsce, aż wreszcie wskutek szkód, poniesionych w czasie nalotu na Londyn musiał być z powrotem zdjęty. Przewodniczący klubu podkreślił w przemówieniu, że portret przetrwał zarówno zmienne koleje życia politycznego, jak i nienawiść wroga. W odpowiedzi premier Churchill podkreślił wielką rolę, jaką odegrała myśl liberalna, reprezentowana przez partię w dziejach reform społecznych po 1906 r oraz zaznaczył, iż oczekuje w przyszłości również wytężonej działalności odnowionego liberalizmu ang.- Izba Gmin obradowała nad nowym projektem rządowym, przewidującym ustanowienie spec. trybunałów, które będą rozstrzygały apelacje b. członków sił zbroj.

co do wymiaru emerytur. Projekt ustawy został prze rząd zrewidowany na korzyść uprawnionych pod wpływem ożywionej debaty w Izbie Gmin. Koszta apelacji mają być wykładane przez rząd. Trybunały zaczną działać jeszcze w sierpniu tego roku. Szereg mówców podkreślał niezwykłość wprowadzan tak demokratycznych urządzeń w czasie trwania wojny.- Dalsze rozprawy dotyczyły reformy wyborczej. Chodzi mianowicie o to, że przy systemie okręgów jednomandatowych, obowiązującym w Angli doszło do tego, że wskutek ruchu ludności ilość mieszkańców w poszczególnych okręgach, na które przypada jeden poseł, uległa znacznym zmianom. Tak np.: po jednym pośle wybierają dwa okręgi, z których jeden liczy 170.000 uprawnionych do głosowania, a drugi 27.000. Przewidziane jest utworzenie spec. komisyj, które będą poddawały rewizji granice okręgów wyborczych.-

Prem. Churchill został zainterpelowany co do los pomoc. służby wojsk. kobiet po zakończeniu wojny. Prem er odpowiedział, że niewątpliwie znacz na część korpusu będzie nadal potrzebna, zwłasz cza w krajach okup. Niewielka ilość będzie równ potrzebna w służbie administracyjnej działu pom oy dla tych krajów.-

Londyn, piątek, dnia 23.VII.43r. Kom. ang. poranny
Serwis zamorski.

Rosja : Kom. sowiec. z ub. nocy donosi, że na odcinku Orła oddz. sowiec. postąpiły naprzód na 2,5-5 mil ang. Postępów dokonano zarówno na płn. jak i na wschód, oraz na połud. od Orła. Walki były zacięte, silne kontrataki npl., które jedn wszystkie zakończyły się niepowodzeniem. Najgwałtowniejsze walki rozgrywały się na płn., gdzie Niemcy rzucili wielkie siły czołgów i piechoty. Rosjanie nietylko, że wszystkie ataki odparli, ale nadto zajęli miejscowość Bołchow na płn. od Orła, którą zresztą już od pewnego czasu obeszli z obu stron, pozostawiając ją na tyłach.-

W nocy ze środy na czwartek naloty na Oreł, Briańsk i Karaczew.- W ciągu 10-ciu dni ofenzywy na Oreł Rosjanie wzięli do niewoli 6000 Niemców i zdobyli wielkie ilości czołgów, dział i samolotów, ponadto Niemcy stracili 50.000 zabitych.- Na połud. od Kurska w rej. Białgorodu nietylko, że ofenzywa niem. utknęła, ale Rosjanie odebrali już Niemcom część ich pozycyj.- W dorzeczu Dońca uwieńczone powodzeniem ataki ros. w okręgach Isjum i Woroszyłowgradu.-
Kom. z ub.nocy donosi o okrucieństwach niem. w Mceńsku. Po wkroczeniu do miasta oddz. sowiec. nie zastały ani jednego mieszkańca. Kilkadziesiąt osób, które pozostały przy życiu dawno już zbiegły, cała zaś ludność została wymordowana w czasoe okupacji, przyczym wielu z nich Niemcy wypędzali na pół nagich podczas zimy.-
Dztwo sowiec. zaprzecza kategorycznie kom.niem. o rzekomo nieudanej próbie ros. desantu w Norwegii, stwierdzając, że jest to zupełny wymysł niem.-
Ocean Spokojny : Ameryk. ciężkie bombowce "Liberator" pobiły rekord dług. lotu. Wykonały one mianowicie nalot na najważniejszą bazę mors Indyj holend., t.zn. na port Surabaya na Jawie. Trasa lotów w obu kierunkach liczy 2400 mil dług. Najdłuższy z poprzednich nalotów został wykonany na Makassar na połud. wyspy Celebes, którego trasa w obu kierunkach liczyła 2000 mil ang. Kom. stwierdza, że nieprzyjaciel został zupełnie zaskoczony. W chwili nalotu miasto było rzęsiście oświetlone. Samoloty zrzuciły wielki ładunek bomb, m.in. 500-funtowych, trafiając rafinerje nafty, urządzenia port. i kol. Płomienie były widoczne na 140 mil ang. Wszystkie samoloty powróciły.-
Lotnictwo sojusz. wykonało gwałtowny nalot na bazy japon. na Nowej Georgii, większy nalot, niż nalot z środy na tamt. port Bayroko.-

Samoloty bezpośrednio wspomagają oddz. sojusz. na Nowej Georgii pod Munda.- Pod wyspą Bougainville zaatakowano trzy npl okręty woj., rezultaty niewidoczne.- Nad wyspą Rendava eskadry japon., próbujące ataku, zostały rozpędzone. Ofiary w ludziach i szkody nieznaczne.-
Na Nowej Gwinei oddz. sojusz. nawiązały łączność z npl. na 5 ang. mil na połud.od Salamaua
Podsekretarz stanu w ang. min. spraw zagranicz Law oświadczył, że bezpieczeństwo każdego większego miasta w Anglii zależy w równej mierze od sytuacji na Pacyfiku, co od sytuacji w Europie. Mamy wiele do zawdzięczenia rej. Pacyfiku, Chinom i USA. Jeśli W.Brytania miała siłę uratowania swej wolności w obecnej wojnie, to dzięki temu, że nie była tylko małą wyspą u wybrzeży europ., ale światowym mocarstwem. Tylko pod warunkiem utrzymania tej pozycji W.Brytania potrafi zachować wolność. Wojna obecna jest wojną globalną i dlatego też pokój, który po niej nastąpi, musi być pokojem globalnym.-

Front środz.: Koresp. radia ang. donosi, że trudno sobie wyobrazić teren bardziej niekorzystny do atakowania, jak okręg Catanii. Ze wzniesień, panujących nad równinami od południa nieprzyjaciel może obserwować wszystkie nasze ruchy i pokrywać nasze pozycje morderczym ogniem. Oddz. ameryk. i kanad. w centrum i na zach.wyspy natrafiają na słaby opór. Wg. doniesień korespondentów siły ameryk. znajdują się pod przedmieściami Marsala, inne zaś w odległ. 15-stu mil ang. na połud. od Palermo.- VII-ma armia ameryk. pobiła rekord szybkości, gdyż jedna z jej dywizji przebyła w dwa dni w trudnym terenie 60 mil ang.- Ujawniono dalsze szczegóły w sprawie akcji ang. spadochroniarzy pod Primasola /?/ na połud. od Catanii. Ogień zapor.npl artylerii ~~plxlt~~ p.lotn. był tak silny, że nie wszystkie samoloty potrafiły się przedrzeć.

Mimo tego wylądowała dostateczna ilość spadochr
niarzy, by przystąpić do akcji. Część znalazła
się w samym środku pozycyj niem. Oddział ten,
liczący 10-ciu ludzi przez całą noc atakował
kwatery niem., a Niemcy bronili się granatami
ręcznymi. Jeden żołnierz zginął, pozostałych
9-ciu dostało się nad ranem do niewoli, z któ-
rej wieczorem znowu zbiegli. W połączeniu z
innymi oddz. jedna część obsadziła most, dwie
pozostałe zaś broniły przyczółków od płn. i
płd. Niemcy atakowali z powietrza, oraz arty-
lerią z lądu, a w końcu ostrzeliwali z blis-
kiej odległości z czołgów. Oddział uzbrojony
tylko w karab. maszyn. musiał wreszcie z mostu
się wycofać, ale w międzyczasie nadeszły
ang. oddz. lądowe i most ostatecznie obsadzi-
ły.- W Grecji powstańcy przecięli połączenie
kolej. między Salonikami, a Atenami.-
W Jugosławii powstańcy przecięli w 12-stu miej
cach ważne połączenia kolej., zdobyli trzy
miasta na wsch. Bośni. Powstańcy chorwaccy
opanowali cały połud. wschód chorwacki z
wyjątkiem pasa przybrzeżnego. Głównodowdzący
niem. wojsk okup. ogłosił nagrodę 100.000-marek
za wskazanie miejsca pobytu przywódcy chorwac-
kich powstańców.- Jeden z koresp. niem. donosi,
że powstańcy działają tak szybko, że Niemcy
mają ciężkie zadanie z odpieraniem ich ataków.
W ciągu nocy Niemcy stale ostrzeliwani z za-
sadzek, w ciągu dnia zaś muszą w nieznośnych
upałach przenosić na plecach - innego sposobu
niema - karab. maszyn. i zapasy i to na wzgó-
rzach zupełnie niezalesionych. Łączność powsta
ców doskonała, głównie przez radio.-

Londyn, dnia 23.VIII.43r. poniedziałek. Kom. ang. wieczorny.
Serwis krajowy.

Sowiet.: Trzy godz. temu radio Moskwa rozbrzmiewało dzwonami, oraz co kilka minut wzywało słuchaczy, by czekali na coś bardzo ważnego. W końcu ogłoszono rozkaz Stalina z wyrazami uznania dla trzech generałów ros. dowodzących armiami, które dziś rano zdobyły szturmem Charków. Rozkaz stwierdza, że wojska ros. wykazały w walce o Charków swą wielką wartość bojową i wysoki poziom wyszkolenia. 10-ta dyw. gwardyjska piech., która wkroczyła do Charkowa, otrzymała miano dywizji charkowskiej. Na cześć zwycięstwa 200 dział w Moskwie oddało 20 salw.- Zdobycie Charkowa nastąpiło w wyniku nieustającej presji na zach. od miasta, która doprowadziła wczoraj do zwężenia się jedynego korytarza, którym Niemcy mogli się wycofać, na 13 mil ang.-

Front zach.: Wśród objektów, które ciężkie bombowce RAF. bombardowały ub. nocy w Nadrenii pierwsze miejsce przypadło wielkim zakładom chemicz. w Leverkusen na płn. od Kolonii. Gęste chmury chroniły atakujące samoloty przed artylerią p.lotn., która strzelała na ślepo. Przeszkadzały one w stwierdzeniu dokładnych rezultatów, widoczne jednak były odblaski silnych pożarów w pobliżu zakładów. Tej samej nocy inne samoloty zakładały miny na npl. wodach, oraz atakowały objekty kolej. w Francji. 5 samolotów nie powróciło. Zestrzelono 2 samoloty npl.- Kilka "Latających fortec", które uczestniczyły w dziennym nalocie W.Brytanii na Ratysbonę / Regensburg/ i wylądowały w Płn. Afryce, powróciło obecnie do Anglii. Załogi opowiadają, że w czasie nalotu były przez pełne trzy i pół godz. atakowane przez npl. myśliwce. Bombowce zwalczano wszelkimi możliwymi środkami, nie wyłączając nowych metod, jak t.zw. bomby powietrzne, oraz bomby prostopadle spadające.

Front Środz.: W ciągu ostat. 4-ch dni samo tylko lotnictwo Płn. Zach. Afryki zestrzeliło 114 samolotów npl. głównie w czasie nalotów na Neapol i Foggia.

Nieprzyjaciel rzuca coraz więcej myśliwców do obrony atakowanych objektów, ale mimo tego straty npl. w samolotach są przeciętnie trzy razy większe od sojuszniczych. W czasie nalotu długodystansowych myśliwców na Salerno zestrzelono 33 myśliwce npl. w ciągu 35-ciu min. Ub.nocy ponownie składy towar. w Salerno były atakowane przez ciężkie bombowce "Welington".- W czasie nalotu na Cotrone w nocy z soboty na niedzielę straty własne wyniosły 7 samolotów.- Prasa włoska donosi, że min.pracy odbył konferencję z przedstawicielami robotników w Medjolanie, nacechowaną zupełną szczerością i otwartym uwydatnieniem różnych punktów widzenia. W Turynie wg. tego samego źródła przedstawiciele robotników zażądali zwolnienia swych poaresztowanych towarzyszy odszkodowania za straty, poniesione w czasie nalotów, oraz uchylenia pewnych przepisów, dotyczących godziny policyjnej.-

Finlandia : Radio finlandzkie poraz pierwszy oficjalnie utwierdziło inicjatywę pokojową ze strony szeregu wybitnych osobistości finlandzkich. W piątek 33-ch wybitnych przedstawicieli różnych kierunków złożyło na ręce prezydenta memoriał z prośbą o zapewnienie Finlandii pokoju, wolności, niezależności, oraz zachowania dobrych stosunków z USA.-

Londyn, dnia 24.VIII.43r. wtorek. ~~Swiat~~ Kom.ang.poranny. Serwis samoraki.

Front zach. : Ub.nocy nalot ciężkich bombowców RAF. na Berlin. Brak jeszcze szczegółów. Poprzednio stolica Rzeszy była wielokrotnie bombardowana w mniejszych nalotach przez lekkie bombowce "Moskito". Ostatni wielki nalot na Berlin został wykonany w marcu, kiedy to wyrządzono znaczne szkody w urządzeniach fabryk, domach towar., a w szczególności zakładach metalurgicznych. W związku z tym komentator radia ang. podkreśla, iż w Anglii należy się liczyć z odwetowym nalotem niem. na Londyn.-

Ub. nocy w czasie nalotu niem. na Zagłię zestrzelono 6 samolotów npl.-

Rosja : Ofensywa ros. na południu rozszerza się obecnie w kier. na połud.wsch. od Charkowa. Oddz. sowiec. znajdują się już na 25 mil ang. poza rzek. Mijus i wdzierają się coraz głębiej w połud. część Zagłębia Donieckiego. Obecnie znajdują się one już w odległości 30 mil ang. od ważnego węzła kolej. Stalino. W czasie ataków w kier. na zach. od Izjum Rosjanie zdobyli szereg ważnych pozycji.-

W walkach wzdłuż frontu dług. 50-ciu mil ang. od stacji kolej. Sumy aż po Połtawę, które trwają z niesłabnącą gwałtownością Rosjanie odzyskali na jednym odcinku 15 miejscowości.- Lotnictwo sowiec. atakuje węzłe kolej. wzdłuż całego frontu donieckiego.- Doniesienia reporterów z Moskwy opisują widok, jaki się otworzył przed oddz. ros., gdy wkraczały do Charkowa od zachodu, północy i wschodu. Niemcy wszystko gruntownie poniszczyli. Zabudowania mieszkalne powysadzali dynamitem, ulice zablokowane ruinami domów i pokryte lejami od wybuchów. Charków, liczący przed wojną ponad miljon mieszkańców, był czwartym z rzędu co do wielkości miastem ros. Przedstawia ono obecnie wartość nietylko jako pozycja kluczowa w stosunku do Zagłębia Donieckiego, ale również w pierwszym rzędzie, jako węzeł kolej., przyczym jego znaczenie jest tym razem większe, niż było w lutym b.r., gdyż obecnie całe zaplecze komunikacyjne po Moskwę znajduje się w rękach sowiec.- Komentator radia ang. wskazuje na zamieszanie i sprzeczności wśród propagandy niem., oraz przypomina, że Charków był broniony przez wyborowe oddz. niem. Stąd tym większe znaczenie upadku tego miasta nietylko pod względem czysto wojskowym, ale również z uwagi na prestiż dztwa niem. Experci wojskowi w Londynie uważają, że widoki odzyskania Połtawy są bardzo dobre. Z chwilą wycofania się Niemców z Kubania, Zagłębia Donieckiego i Krymu Rumunia i Bułgaria dostałyby się w zasięg samolotów ros.

Upadek Briańska wydaje się prawie nieunikniony. Niemcy walczyli nader zacięcie i ponieśli b.ciężkie straty, ale i cena, jaką Rosjanie musieli zapłacić za zwycięstwo była wysoka. Ciągle jeszcze bardzo daleko do tego, by mówić o klęsce Niemców w Rosji.-

Ocean Spokojny : Nanne lotnisko japon., znajdujące się w pobliżu Salamaua na Nowej Gwinei jest już ostrzeliwane przez artylerię sojusz. Od połud.zach. oddz. austral. przybliżyły się do lotniska na odległość 2-ch mil ang. Okręty wojenne sojuszników bombardowały z bliskiej odległości bazę japon. w Finchhaven. Jest to wynikiem silnej pozycji powietrznej sprzymierzonych. Brak sprzeciwu ze strony npl. baterji przybrzeżnych. Naloty sojusz. na Salamaua, Gasmata w Nowej Brytanii i Kendary na wyspie Celebes, gdzie mieści się ośrodek remontowania, naprawy i montowania samolotów.-

Konferencja Roosevelt-Churchill:

Prez.Roosevelt, prem.Churchill, chiński min.finans. Soong, oraz przedstawiciele Australii odbyli konferencję w sprawach Pacyfiku. Min.informacji Brecken określił spotkanie, jako b. ważne, na którym zapadły ważkie decyzje na temat wojny na Pacyfiku.

Korespondenci pras. stwierdzają, że ostatnie dni upłynęły pod znakiem sytuacji wojennej w rej.Oceanu Spokojnego. Z całą pewnością są oczekiwane decyzje w sprawie wojny w Europie, aczkolwiek rzecz prosta treść ich nie zostanie ujawniona.-

Wszystko wskazuje na to, że narady w sprawach wojsk. dobiegły końca, natomiast narady w sprawach politycz. będą prowadzone w dalszym ciągu. W związku z tym przewiduje się spotkanie między prez.Rooseveltem a prem.Churchillem w bliskiej przyszłości. Obiegają pogłoski, że w najbliższych dniach prem.Churchill znowu spędzi dzień z prezydentem na wycieczce rybołówczej.- W nocy z soboty na niedzielę prem.Churchill będzie przemawiał przez radio z Ottawy.-

Dopiero teraz po trzech latach z otoczenia premiera ujawniono w Kanadzie, jak w czasie najgorszych nalotów niem. w jesieni 1940 r. tylko cudem uszedł śmierci. W czasie obiadu, który premier spożywał w towarzystwie kilku ministrów w swej rezydencji na Downing Street padła bomba na urząd Prezydium Rady Ministrów, t.zw. White-Hall, oddalony tylko o 50 yardów. 12 osób zginęło, a większa ilość poniosła rany. Na stół, przy którym siedział premier, runął wielki kandelabr, ale nikt nie poniósł szwanku i obiadu nie przerwano.-

<u>Dania :</u> Odbyło się zebranie gabinetu w związku z sytuacją, która powstała wskutek rozruchów antyniemieckich.- W miejscowości Odense na wyspie Fünen doszło do strajku general., w czasie którego niem. oficer został przez tłum zatratowany na śmierć. Około tysiąca osób zebrało się w tej samej miejscowości przed oknami domu, w którym żołnierz niem. przyszedł z odwiedzinami do duńskiej dziewczyny. Gdy zaczął on do demonstrujących strzelać został zabity. W końcu przeciw tłumom wystąpiło Gestapo, czyniąc użytek z rewolwerów, granatów ręcznych i bagnetów. Zarząd duńskich związków zawodowych przestrzegł swych członków przed udziałem w demonstracjach, które pociągają za sobą zbiorowe represje.- Szwedzki dziennik " Swenske Dagbladet" donosi, że sabotażyści duńscy wykradli tysiąc karabinów niem. oraz uszkodzili elektrownię, zaopatrującą w prąd znaczną część Jutlandii.-
Londyński "Times", omawiając te wypadki podkreśla, nagłą i drastyczną zmianę w postawie duńskiej opinii publicznej i nowe nadzieje, łączone przez Duńczyków ostatnimi klęskami niem. Godna postawa króla, który potrafił zaakcentować swą niezależność mimo przymusowego współżycia z władzami okup. doprowadziła do tego, że stał się symbolem duńskiej wierności i woli oporu.-

<u>Anglia :</u> Rada ang. związków zawod. wypowiedziała się za zapewnieniem ciągłości uprawnień z tytułu ubezpieczeń społecz. dla tych, którzy będą emigrowali po wojnie z Anglii do zamorskich części

imperium. Wiadome, że rząd zamierza tę emigrację popierać, zwłaszcza w odniesieniu do byłych wojsk. Świadczenia dla bezrobotnych należy podnieść z 420 na 600 funtów sterlingów rocznie. Należy stworzyć specjalną organizację, zapewniającą b.żołnierzom dokształcanie. Rada uznała, że byłoby nierozsądnym żądać obecnie nacjonalizacji całego przemysłu wojennego, należy jednak rozciągnąć nad nim zarówno obecnie, jak i po wojnie ścisłą kontrolę. Po wojnie należy wprowadzić powszechny 40-godzinny tydzień pracy. Wszystkie te sprawy będą omawiane na plenarnym kongresie związków zawod. w dniu 6 września. Rada wypowiedziała się nadto za uzupełnieniem czterech wolności Karty Atlantyckiej czterema zasadami wewnętrz. polityki społecznej, a mianowicie prawem dla każdego do godnego zajęcia, przyzwoitego mieszkania, ubezpieczenia społecz. i kształcenia się. Niemcy winny być rozbrojone i okupowane, dopóki naród niem. nie nauczy się żyć w ramach światowego systemu, opartego na demokracji.-

M.p.dnia 24.VII.43r.

Londyn, dnia 24.VII.43r. Wickham Steed - przegląd tygodniowy.

W ub. tygodniu nie brakło materiału sprawozdawczego. Ostatnie wiadomości doniosły o spotkaniu, do którego możnaby zastosować tytuł jednej z komedyj szekspirowskich "Dwaj gentlemeni pod Weroną", gdyby nie to, że tego rodzaju określenie grzeszy przesadną kurtuazją. Rzym był bombardowany przez silną formację sojusz., przeszło połowa Sycylii ze swą stolicą Palermo w rękach sojuszników, na froncie wschod. Rosjanie odwrócili role i sami teraz prowadzą ofensywę przeciwko tym, którzy ją rozpoczęli, gen. Giraud przybył do Londynu z USA., odbył przegląd wojsk franc. i wygłosił przemówienie radiowe do narodu franc., w którym złożył wymowny hołd gen. de Gaulle i jako temu, który po upadku Francji zorganizował z oddz. franc. bohaterską awangardę wolności. Wreszcie w dn. 12 b.m. japon. flota poniosła od Amerykanów ciężką porażkę pod Zatoką Kula. Możnaby jeszcze dodać dalsze szczegóły, jak objawy niesubordynacji w armii rumuńskiej, wzrastający opór Grecji, połączenie grup powstańców w Jugosławii. Mimo wszystko, gdyby leżało to w mej mocy, by być świadkiem któregokolwiek z tych wydarzeń, to pragnąłbym przedewszystkiem słyszeć przebieg rozmów między tymi dwoma niebywałymi łotrami, którzy spotkali się w Weronie, czy w Weronie.

Pominąwszy odcinek Catanii, na którym toczą się gwałtowne walki, okupacja Sycylii przez sojuszników przebiega w wybitnie szybkim tempie. W największej części okupowanych miejscowości ludność sycylijska wita życzliwie sojuszników, podczas gdy żołnierze włoscy, z pośród których napewno wielu nie pochodzi z Sycylii również nie okazują nam niechęci. Inaczej natomiast wygląda ich stosunek do własnych sojuszników. Gdy wylądował na wybrzeżach Sycylii 54-ty pułk górskiej piech. szkockiej, z pozycyj niem., b.silnych

nie padł ani jeden strzał. Gdy żołnierze szkoccy zajęli pozycję artylerii niem., okazało się że zostały tam tylko dwa trupy niem. artylerzystów z poderżniętymi gardłami. Było to dziełem Włochów, których następnie sami zbiegli. Samoloty niem. usiłowały nam przeszkadzać w czasie lądowania. Byłyby nam one przysporzyły niemało kłopotu, gdyby nie silny ogień naszej artylerii p.lotn. Wogóle współdziałanie poszczególnych sił zbrojnych osiągnęło stopień doskonałości, nie ustępujący w niczym nawet naszym wyczynom w Tunisie.-

Szybko został utworzony zarząd terenów okup. pod przewodnictwem ang. generała, któremu, jako zastępcy dodano wojskowego amerykańskiego. Prem.Churchill zaznaczył wyraźnie, że celem administracji sojusz. jest wyeliminowanie doktryn faszyzmu.-Decyzja sojuszników w bombardowaniu objektów wojsk.w Rzymie została powzięta po dojrzałej rozwadze. Zarówno z Londynu jak i z Waszyngtonu wystarczająco często i wyraźnie przestrzegano rząd włoski. Podjęto wszelkie środki ostrożności, by bombardowanie było celne. Włosi, obserwujący nalot z uwagą,mogli z łatwością skupić obronę p.lotn. na odcinkach o znaczeniu jedynie wojskowym. Oznaczało to znaczne zwiększenie ryzyka dla lotników sojusz., podjęte jedynie w celu, jaknajwiększego zaoszczędzenia objektów niewojskowych, zwłaszcza religijnych. Z wysokiego i miarodajnego źródła wiadomo mi, że polityka oszczędzania Rzymu była przedmiotem licznych krytyk. Nikt nie odczuwał jej dotkliwiej, niż bohaterscy i pobożni Maltańczycy. Nie mogło im się pomieścić w głowach, że raz po razu są bombardowane ich zabytki, podczas gdy oszczędza się miasta, przez które dostarczane są bomby, zrzucane na Maltę.-

Jest zupełnie zrozumiałym smutek papieża z powod szkody, przypadkowo wyrządzonej czcigodnemu zabytkowi. Szkoda ta powstała w toku walki przeciwko tym rzeczom, które papież tylokrotnie potępiał i dla których nie mniej pogardy żywimy, niż Jego Świątobliwość. Przy sposobności zasługuje na uwagę ciekawy moment, że w bazylice San Lorenzo spoczywają zwłoki Piusa IX, ostat. papieża, który sprawował świecką władzę, aż po dzień 20 sierpnia 1870, kiedy po zbombardowaniu przez artylerię włoską murów Marka Aureliusza papież dobrowolnie wycofał się do Watykanu i żył tam aż do swego zgonu w r.1878, jako więzień. W dniu 12 lipca 1881 r. procesja duchowieństwa przeniosła w nocy zwłoki papieskie do bazyliki San Lorenzo. Na drugi dzień doszło wskutek tego do rozruchów. Bismarck, który za wszelką cenę usiłował wbić klin między Włochy a Francją zaprosił ówczesnego papieża Leona XIII, by schronił się do Fuldy w Niemczech, gdzie będzie zabezpieczony przed incydentami, obrażającymi jego uczucia. Bismarck dobrze sobie z tego zdawał sprawę, że papież tego rodzaju zaproszenia nie przyjmie. Z drugiej strony jednakwiedział również, iż nawet najbardziej antyklerykalny Włoch zdaje sobie sprawę ze znaczenia kości łacińskiego, jako wielkiej włoskiej instytucji. Przewidywania jego okazały się słuszne, Włochy, które Bismarck, jak już wspomniałem, starał się za wszelką cenę poróżnić z Francją, m.in. podsycając ich dążności w kierunku opanowania Tunisu, zlękły się tej groźby i przystąpiły do sojuszu z Niemcami i Austro-Węgrami, znanego później pod nazwą trójporozumienia. Dopiero w czasie wojny światowej ówczesny min. spraw zagranicz. San Giuliano, jak już wspomniałem tydzień temu, Sycylijczyk z pochodzenia , odmówił udziału po stronie mocarstw centralnych w ich wojnie zaczepnej przeciwko

ntencie. Wszystko to mogłoby się wydawać sprawy przebrzmiałe, mające mało wspólnego z aktualnością. A jednak nie tracą one wymowy, jako dowód, do czego potrafi doprowadzić niem. intrygi. Zaznajomiwszy się z pismem papieża do wikariusza general., wystosowanym xxxxxxxxxxxx xxxxxxx po nalocie, znajduję w nim nietyle zaprzeczenia strategicznego uzasadnienia nalotu, a tym mniej - cytując własne słowa papieża - xxxxxxx " podnietę do rozgoryczenia i nienawiści" - co wyraz gorącej nadziei, by doszło jaknajrychlej do złożenia broni i by nastał prawdziwy pokój na świecie. Papież niewątpliwie wie o tym, jak wielce ta nadzieja jest podzielana przez naród włoski. Najlepszym sposobem jej urzeczywistnienia będzie zastosowanie się przez naród włoski do rady prez. Roosevelta i prem. Churchilla, by się zdecydował i czy chce umierać za Mussoliniego i Hitlera, czy żyć za Włochy i cywilizację.- Niebawem i Niemcy staną przed podobnym dylematem. Poraz pierwszy zdarzyło się, że niem. ofenzywa letnia zakończyła się zupełnym niepowodzeniem - mało tego, ros. ofenzywa zdobywa sukcesy. Na zachodzie wiązana jest coraz większa ilość sił niem., do wielkich strat w ludziach i materiale, ponoszonych na wschodzie należy doliczyć szkody w głównych ośrodkach zaopatrzenia w Zagłębiu Ruhry. Na całym horyzoncie Hitler nie może stwierdzić żadnego jasnego okna w skłębionych chmurach. Trudno mu liczyć na to, by Japonia była w stanie podjąć jakąkolwiek akcję dywersyjną na jego korzyść. Tymczasem zaś serca wszystkich ujarzmionych ludów biją coraz żywiej na myśl o chwili wyzwolenia.-

Londyn,niedziela,dnia 25.VII.43r.Kom.ang.poranny
Serwis wschodni i europ.

Front zachodni. Ub.nocy RAF.wykonała ze swych baz w W.Brytanii nalot na Niemcy na Niemcy. Szczegół jeszcze brak. Ostatni raz nalot na kontynent został wykonany 10 dni temu w porze nocnej, kiedy RAF. bombardowała centrale elektr. w płn. Włoszech, oraz w Monachium.- Wczoraj w ciągu dnia silne formacje amerykl. "latających fortec" wykonały nalot na objekty w Norwegii. Jedna formacja zaatakowała Trondheim. Był to najdłuższy nalot, wykonany przez "latające fortece" na którymkolwiek z teatrów wojennych. Trondheim stanowi bazę łodzi podwod. uszkodzeniami do remontowania i naprawienia, oraz ośrodek szkolenia załóg. By dostać się do celu "latające fortece " musiały przebyć w obu kier. 1800 mil ang. Obserwatorzy stwierdzali, że ani jedna bomba nie padła poza celem. Gdy eskadry odlatywały, pozostawiły za sobą jedną masę płomieni i eksplozji. W szczególności gwałtowne pożary składów benzyny.- Druga formacja zaatakowała Heria /?/ na 60 mil ang. na połud. zach. od Oslo. Mieszczą się tam kopalnie rud metalowych, zwłaszcza aluminium. Ze wszystkich tych operacyj nie powrócił jeden samolot. W czasie starć zestrzelono 17 myśliwców npl.- Wczoraj w ciągu dnia naloty myśliwców na objekty w Belgii.-

Rosja. W toku natarcia na Orzeł oddz. ros. posunęły się znowu naprzód, w niektórych miejscach posuwając się po 5 mil ang. Zaj. to m.in. miejscowość Żmijewkę, oddaloną w kier. połud. o 10 mil ang. od Małoarchangielska /i odzyskanego w poniedziałek/ na linii kolej Oreł-Kursk/.-
W Zagłębiu Donieckim ważne lokalne starcia na płd. od Isjum i płd.zach. od Woroszyłowgradu.- W dorzeczu Kubania poprawa pozycji na połud. zach od Krasnodaru.- Ogółem w dniu wczorajszym unieruchomiono 23 czołgi npl. i 94 samoloty zestrzelono.- Stalin wydał rozkaz z wyrazami podziękowania dla trzech dowodzących ros. na odcinku Oreł-Kursk/.generałowie Rokosowski,Batutin i Popow, oraz dla wszystkich oficerów i żołnie-

rzy. Stalin stwierdza, że w ciągu 18-stu dni między rozpoczęciem niem. ofensywy w dniu 5.VII., a dniem 23.VII. Niemcy stracili w rej. Kurska 17.000 zabitych, 2900 czołgów, ponad 1000 dział, 1300 samolotów i 5000 ciężarówek. Mimo, iż rzucili do walki na odcinku Kurska 38 dywizyj, z których połowę stanowiły dyw. pancer., to jednak cały teren, początkowo uzyskany na płn. i płd. Kurska musieli Niemcy oddać z powrotem. Ofensywa niem. skończyła się kompletnym fiaskiem i raz na zawsze upadła legenda, jakoby ofensywa w lecie miała stale przynosić Niemcom zwycięstwo nad Rosją.-

Front środz.: Ostatnie doniesienia koresp. donoszą o zajęciu Trapani przez oddz. ameryk., które likwidują silne formacje włoskie, przechodzące masowo do niewoli. Wg. dotychczasowych obliczeń ilość jeńców, wziętych od początku do niewoli przekracza 100.000. Na płn. Sycylii zajęto również Termini, położone na 20 mil ang. na płd. wsch. od Palermo.- Niemcy skupują się pod Catanią, gdzie w dalszym ciągu trwają zacięte walki. Zgrupowały się tam najlepsze oddz. niem., m.in. dywizja Goeringa i formacje pancerne. Mimo stałego atakowania konwojów npl. przez Messynę / ostat. w piątek zaatakowano konwój z 22-ch statków /, Niemcy z natury rzeczy mają możność ściągania znacznej ilości posiłków przez cieśninę Messyńską, częściowo morzem, częściowo drogą powietrz. Wśród oddz. niem., walczących na odcinku Catanii, można wyróżnić dwie kategorie: 1/ to byli uczestnicy afryk. korpusu Rommla, którzy jeszcze przed zakończeniem kampanii afryk. opuścili ją, udając się na urlop bądź na rekonwalescencję, 2/ to żołnierze, spec. szkoleni do kampanii w Rosji.-

W walkach na Sycylii uczestniczy potężna kanad. formacja czołgów.- Na połud. od Rzymu jeden statek handl. zatopiono, na drugim wzniecono pożar.- W związku z wiadomościami ze źródeł osi, jakoby ilość piech. powietrz., rzuconej na Sycylię sięgała 10.000, wiceminister wojny USA. Patterson oświad

czył, że wspomniane siły liczyły 5000 ludzi.- Silny nalot na Kretę, wykonany przez ponad 100 samolot. bryt. i greckich. 17 samolot. nie powróciło.- koresp. radia ang. opisuje sceny niebywałego entuzjazmu, które się rozgrywały w czwa: tak w Palermo, w czasie wkroczenia wojsk ameryk. Rozpoczęło się to jeszcze w Mon Reale. Ludność witała wkraczających Amerykanów flagami, potrząsała im r ce, obdarowywała żywności , a gdy nie mogli już wi cej udźwigać, to wlewano im wprost wino do gardła. Jeśli który z żołnierzy miał nieszcz ście rozumienia choćby trzech słów po włosku, to z miejsca zasypywano go opowiadaniami o tym, co ludność musiała wycierpieć. Korespondent stwierdza, że była to największa sensacja, jaką przeżył w czasie wojny . Entuzjazm był tak frenetyczny, jak gdyby to wkraczali sprzymierzeńcy. Amerykan witano, jak ukochanych przyjaciół. Zewsząd rozlegali się okrzyki: ~~xxxxxxxxx~~ niech żyje Anglia, niech żyje Ameryka, do których przyłączali się również żołnierzy włoscy. Koresp. zaznacza, że oczekiwał, iż sojusznicy będą kiedyś tak witani w Atenach, Oslo, czy Warszawie, ale nigdy nie przypuszczał, by mogło się to zdarzyć w Palermo.- Komentator radia ang., omawiając przebieg walk na Sycylii podkreśla, jako najznamienniejszy objaw, iż w ciągu ostat. kilku dni nie było zupełnie oporu myśliwców niem. względnie był minimalny. Szereg lotnisk pozostało w stanie zdatnym do użytku , a na gorączkowe tempo odwrotu wskazywały fakty tego rodzaju, jak pozostawianie licznych samolotów zupełnie nieuszkodzonych. Przyczyną tak szybkiego odwrotu był nietylko brak samolotów, wywołany stratami w ciągu ostat. walk, co konieczność zdobycia pauzy, w czasie której możnaby formacje lotnicze odświeżyć i zorganizować, oraz konieczność zaoszczędzenia samolotów, na chwilę odwrotu przez Cieśninę Messyńską. Dzięki zdobyciu większej części Sycylii, w szczególności Palermo sojusznicy zyskali dobrą baz wypad. dla swych szybowców z możliwości

wyboru celów, co jeszcze zwiększa uczucie niepewności po stronie osi. Z Palermo do Neapolu jest bliżej, niż z Sycylii do Tunisu i ewent. próba odwrotu wzdłuż tej trasy mogłaby drogo nieprzyjaciela kosztować.- Włosi specjalnie znajdują się w trudnej sytuacji. Ponieważ Niemcy w razie inwazji na połud. Włochy będą niewątpliwie starali się utrzymać się we Włoszech płn., by nie przepuścić lotnictwa sojusz. zbyt blisko ważnych ośrodków na płd. Rzeszy i krajów okup., przeto Włochy płd. ryzykują w pierwszym rzędzie zniszczenie przez wycofujące się oddz. niem., a następnie naloty ze strony niem. lotnictwa. Włochy płn. znowu narażone będą w coraz większym stopniu na naloty sojusznicze.-

We wczorajszej audycji wieczor. radiostacja watykańska, nawiązując do wiadomości ze źródeł osi jakoby w związku z nalotem na Rzym papież wysłał protest do pres. Roosevelta, oraz jakoby bryt. i ameryk. charges d'afaires zostali zawezwani do Watykanu, oznajmiła, iż obie te wiadomości są bezpodstawne. To samo dotyczy wiadomości, jako papież stwierdził, iż bazylika San Lorenzo została całkowicie zniszczona. W rzeczywistości zniszczeniu uległa tylko partia frontowa, natomiast krypta i grób papieża Piusa IX pozostały nietknięte. Papież oświadczył, iż iż lotnicy ameryk. nie zbombardowali wierzy bazyliki rozmyślnie. Papież zaznaczył również, iż pragnąłby, żeby Rzym został ogłoszony miastem otwartym.-

<u>Ocean Spokojny</u> Lotnicy sojusz. wykonali dwa silne naloty na Munda na Nowej Georgii.- Nalot na Lae na Nowej Gwinei, gwałtowne eksplozje. Dwugedrstanoowe myśliwce sojusz. atakowały bazy japon. na wyspie Aroe.-

<u>Walcząca Francja:</u> Pierwszą czynnością gen. Giraud po powrocie do Algieru było odwiedzenie gen. de Gaulle. Wraz z gen. Giraud przybyli komisarz dla spraw zagranicz. Massigli i spraw wewn. Philiphe. Generał oświadczył swe wielkie zadowolenie z powodu rezultatów swej wizyty

w USA., Kanadzie i w W.Brytanii.- Radio Algier zwróciło się z wezwaniem do urzędników w Francj by wspomagali franc. robotników i rolników, do czego mają specjalne możliwości. W szczególności mogą im oddać wielkie usługi przez zniszczenie rejestrów i staraniem się o fałszywe dokumenty.

Sprawy polskie : Prem. Mikołajczyk oświadczył w wywiadzie z przedstawicielem " Sundey Express że gdy nadejdzie godzina wyzwolenia Polski, do walki przyłączą się liczne dywizje armii podziemnej, obecnie szkolonej.-

Jugosławia : Niemcy porozmieszczali w całej Jugosławii ogłoszenia, przyrzekające wynagrodzenie 100.000 marek w złocie za dostarczenie żywych lub umarłych gen. Michajłowicza, oraz przywódcy powstańców chorwackich Tito.-

Turcja : Min. spraw zagr. ogłosił w półurzęd. piśmie turec. " Ulus" artykuł, podkreślający ścisłość przymierza z W. Brytanią. Obax państwa są wiernymi i stałymi sojusznikami. W związku z upływem 20-stu lat od zawarcia traktatu w Lozanie, który ustalił europ. i do pewnego stopnia także azjatyckie granice Turcji, minister oświadczył, że wspomniany traktat stanowi zasadniczą kartę turec. polityki, wiernie wypełnianą. Jeśli chodzi o stosunki z Grecją, to interesy obu państw są prawie identyczne, zł a ich przyszłe stosunki będą oparte na bezwzględnym zaufaniu.-

Londyn, niedziela, dnia 25.VII.43r. Kom. ang. wieczorny. Serwis zamorski.

Front zach.: Ub.nocy RAF. wykonała największy ze wszystkich nalotów, jakie kiedykolwiek dotychczas zostały przeprowadzone. Na Hamburg zrzucono w ciągu 50-ciu min. ponad 2300 ton bomb. Płomienie były tak potężne, że kłęby dymu wznosiły się na 4 mile wysok., a część bombowców, które atakowały Zagłębie Ruhry, mogła zaobserwować płomienie jeszcze z odległ. 200 mil ang. Były również liczne gwałtowne eksplozje. W czasie zbliżania się do Hamburga zachmurzenie było b.silne, ale nad samym Hamburgiem była tylko mgła, dzięki czemu była widoczna Łaba i cele dały się zidentyfikować. Niem. reporter woj. oświadczył przez radio, iż wydawało się, iż cały Hamburg stoi w płomieniach. Jeszcze w 6 godz. po nalocie miasto było zasnute kłębami dymu.- Wspomniany nalot był rekordowym zarówno co do ładunku bomb, jak i krótkości czasu, w ciągu którego bomby zrzucono. Największy z poprzed. nalotów został wykonany na Düsseldorf i Monastyr. Zrzucono wtedy ponad 2000 ton bomb, tracąc 43 własne samoloty. Ub.nocy stracono tylko 12 samolotów, które to straty zostały poniesione również w czasie równoczesnego atakowania Niemiec zach. i pdn.zach., oraz Włoch. Obrona p.lotn.Hamburga została gwałtownością nalotu szybko zmiażdżona, tylko niewielka ilość myśliwców noc. próbowała oporu.- Ze wszystkich tych operacyj nie powróciło 12 samolotów.- Tej samej nocy myśliwce RAF. wykonywały naloty dywersyjne na npl. lotniska. Dziś w ciągu dnia ameryk. "latające fortece" atakowały Kilonię i Hamburg, a średnie bombowce RAF. objekty w pobliżu Gandawy. Szczegółów jeszcze brak.-

Front śródz.: Ub.nocy formacja najcięższych bombowców "Lancaster" wykonała nalot na Livorno. Wywołała pożary skład. benzyny. Jest to sama formacja, która 15 b.m. atakowała centrale elektr. w płn. Włoszech. Wylądowała ona wówczas w Afryce Płn., a obecnie zaatakowała Livorno w drodze powrotnej.- Oddz. osi kontrolują obecnie jedną szóstą część Sycylii. Odcinek, obejmujący około 50 mil ang. dług., między wybrzeżem na południe od Catanii a wnętrzem wyspy jest broniony przez Niemców i dobrze przygotowany. Natomiast odcinek płn., gdzie przeważnie znajdują się Włosi znajduje się w stanie płynnym. Koresp. donoszą, że na tym odcinku nieprzyjaciel bardzo szybko się wycofuje wzdłuż płn. wybrzeża w kier. wschod., aby uniknąć odcięcia. Tempo natarcia sił sojusz. pokrzyżowało plany npl. Sytuacja na tym odcinku będzie zależała obecnie od tego, jak szybki będzie postęp sojuszników w kier. na wschód.- Oddz. kanad., walczące na odcinku środ. posuwają się na wschód i niektóre z nich biorą już udział w ostrych walkach.- O oddz. ameryk. brak wiadomości ze źródeł sojusz. Włosi donoszą o uporczywych atakach ameryk. na płn. skrzydło ich armii.- Koresp. radia ang. podkreśla, iż z faktów, że na płn. Sycylii walczą Włosi nie należy wnioskować, jakoby opór tutaj miał być słaby. Poza linjami ang. zlikwidowano włoskich spadochroniarzy, zrzuconych tam w znaczniejszej ilości. Wskazuje to w każdym razie na chęć walki ze strony Włochów.- Ub.nocy ameryk. "latające fortece" zaatakowały Bolonię. Nieprzyjaciel został zupełnie zaskoczony. Przez wspomniane miasto przebiegają wszystkie połączenia kolej. z Brenneru. Wyleciał w powietrze jeden pociąg z amunicją. Inna formacja atakowała lotnisko w Reggio di Calabria.-

Londyn, dnia 26.VII.43r. kom. ... poranny. Serwis zamorski.

Front środz. - Wczoraj późnym wieczorem radio rzym podało do wiadomości, że król przyjął prośbę o dymisję, złożoną przez Mussoliniego i mianował w jego miejsce premierem marszałka Badoglio.- Wspomniana wiadomość została powitana w Londynie, jako zapowiedź załamania się faszyzmu. Jedyną miarodajną wypowiedzią do tej pory jest wezwanie, nadawane w ciągu nocy szereg razy przez radiostację londyńską w serwisie europ. do Włochów. Wezwanie stwierdza, że naród włoski nareszcie znalazł w sobie siłę, by wypędzić dyktatora, który nałożył na naród jarzmo niewoli i zdradził go. Pozostają jednak jeszcze Niemcy. Dzieło nie będzie dokończone, dopóki ostatni Niemiec na terenie Włoch nie zostanie zabity, wzięty do niewoli, bądź wyrzucony, a rząd włoski nie przyjmie honorowej kapitulacji.-
W Londynie reakcja ujawnia się w formie wielkiego zadowolenia, miarkowanego powściągliwością w ocenie dalszych konsekwencyj.- Prasa stwierdza, że być może, iż chodzi o zapewnienie zwycięstwa kierownikowi obecnie niemiarkowanemu i że Mussolini został poświęcony, by uratować co się da.- "Daily Telegraph" podkreśla, że nie jest to jeszcze koniec wojny, ale może być koniec faszyzmu. O ile chodzi o oświadczenie marszałka Badoglio, iż wojna będzie kontynuowana, to pozostaje jeszcze do stwierdzenia, czy to będzie jego rzeczywistą polityką, czy też zwyczajny w podobnych okolicznościach okres przejściowy przed zupełnym załamaniem się. Pismo podkreśla również, że prestiż Hitlera jest ściśle związany z sytuacją Mussoliniego.- "Daily Herald" zaznacza, że 21 lat ucisku w niczym nie zmieniło nastawienia ludności na Sycylii.- W USA. olbrzymie podniecenie.- Na ulicach miasta konna policja z trudem utrzymuje porządek wśród tłumów, zbierających się dla wysłuchania komunikatów.-

W Waszyngtonie reakcja optymistyczna,ale powściągliwa. Dotychczas brak ofic. komentarzy, ogólna tendencja wyczekiwania na dalsze szczegóły.-Premier Kanady King oświadczył, że wygląda to na początek końca reżimu faszystowskiego. Wczoraj przed północą radio Rzym nadało dwie odezwy : 1/ króla Wiktora Emanuela stwierdzającą, że obejmuje osobiście naczelne dowództwo wszystkich sił zbrojnych, 2/ marszałka Badaglio stwierdzającą, że wojna będzie kontynuowana i wzywającą do skupienia się dokoła króla. Rzecz znamienna, że po audycji nadano jedynie hymn królewski. Od tej chwili ani razu nie nadano hymnu faszystowskiego, ani też nie używano przy podawaniu dat rachuby czasu wg.ery faszystowskiej.-
O Mussolinim brak jakiejkolwiek wzmianki. Radio niem. podało dopiero w sześć i pół.godz.. później, że Mussolini ustąpił z powodu stanu zdrowia. Radio londyńskie powtarzało proklamację, skierowaną do Włochów także w audycjach, zwróconych do Niemców.-

Front zach.: Ub. nocy nalot na Niemcy, szczegółów jeszcze brak. Wczorajszego dnia największa seria nalotów, wykonanych kiedykolwiek przez "latające fortece". Jedna formacja atakowała Hamburg, druga zaś Kilonię / stocznie statków zaopatrz. po 1600 ton dla łodzi podwod./,Wustrow / baza hydroplanów/ i Warnemunde / wytwórnie myśliwców "Foke-Vulf 190"- najdalszy nalot ameryk./, równocześnie naloty myśliwców na Europę zach.- Z operacyj dziennych nie powróciło 19 ciężkich bombowców i 7 myśliwców.-

Rosja : Odzyskano dalszych 30 miejscowości na odcinku Orła. Nieprzyjaciel stracił 64 czołgi i 56 samolotów.- Wg. relacji jednego z koresp. w Moskwie sytuacja przedstawia się następująco :

od płn. Rosjanie znajdują się w odległ. 3 mil od Orła, od płn. wsch. o 10 mil, od wschodu o 7 mil, od płd. wsch. o 10 mil, od południa o 20 mil. Przednie formacje dotarły znacznie bliżej.-

Londyn, dnia 26.VIII.43r. Z kom. połud. ...

xxxxxxxxxxx: Prem. Badoglio wydał proklamację rozciągającą faktycznie prawo wojenne nad całymi Włochami. W odezwie stwierdza, że po oświadczeniu króla i jego własnym zwraca się do Włochów z wezwaniem, by każdy z nich spełniał swój obowiązek. Obecna poważna chwila nie jest właściwą porą dla demonstracji. Wszyscy winni zachować dyscyplinę i subordynację. Wojsko obejmuje odpowiedzialność za cały porządek w kraju. Nie wolno zbierać się więcej, niż trzem osobom naraz. Między zmrokiem a świtem nie wolno wychodzić na ulicę. Zabroniona jest sprzedaż broni oraz noszenie broni przy sobie. Dzienniki mogą się ukazywać tylko raz dziennie. Przekroczenie rozkazów będą rozpatrywane przez trybunały wojsk. Ostra cenzura wszelkiej obsługi informacyjnej dla zagranicy. Bezpośrednio przed nią wysłana depesza koresp. szwajcarskiego do Berna Szwajcarskiego doniosła o masowych demonstracjach ulicznych w miastach włoskich w ciągu ub. nocy.- Ub. nocy ciężki nalot na Essen, oraz na Kolonię 25 bombowców i 1 myśliwiec nie powróciły.-

10

Londyn, poniedziałek, 26.VII.43r. Kom.sna.wieczorny.

Serwis kraj.

Front środ. – W Londynie są wciąż ożywione możliwości, wynikające z obecnego rozwoju sytuacji we Włoszech. Brak jakichkolwiek konkretniejszych wiadomości uniemożliwia wdawanie się w przewidywania. Niewiadomo, w jakim sensie należy rozumieć oświadczenie marszałka Badoglio o kontynuowaniu wojny. Ani ze strony marszałka, ani też ze strony króla nie padły w tej sprawie żadne dalsze oświadczenia. Znamiennym objawem jest zarządzenie, iż milicja faszystowska stanowi odtąd część armii.– Przed chwilą została ogłoszona lista członków nowego gabinetu. Ministrów mianował król na wniosek marszałka. Wszystkie nazwiska są zupełnie nowe i nieznane poza granicami Włoch. Są to przeważnie wyżsi urzędnicy cywilni, profesorowie uniwersytetów, bądź wyżsi wojskowi, oddani idei monarchistycznej. Dla każdego z pięciu resortów, które ostatnio Mussolini skupiał w swoim ręku, został mianowany oddzielny minister. Stosunkowo najbardziej znaną osobistością poza granicami Włoch jest nowy minister spraw zagranicz. Guariglia. Był on poprzednio ambasadorem we Francji aż do chwili zdradzieckiego napadu Mussoliniego, następnie w Watykanie, a ostatnio w Turcji. Jest to zawod. dyplomata.– Korespondenci berlińscy dzienników szwajcarskich donieśli w depeszach, które potrafiły przecisnąć przez cenzurę niem. donoszą, że reakcja w środowiskach niem. na wydarzenia we Włoszech jest b. silna i że zarówno w tych ośrodkach jak i ośrodkach neutralnych w Niemczech słychać powszechnie zdanie, że do oświadczenia Badoglio o kontynuowaniu wojny należałoby dodać słowo " narazie".– Pierwsza oficjalna wypowiedź na temat Włoch padła ze strony sekretarza stanu USA. Hulla, który oświadczył, że zakończenie kariery Mussoliniego nastąpiło bardzo w porę. Musi dojść do tego, by zniknął z powierzchni ziemi ostatni ślad faszyzmu,

narodowego, czy też międzynarodowego.-
Min. Eden odbył konferencję z amb. Rosji i USA.
Na najbliższej sesji w Izbie Gmin złoży wyjaśnienie w sprawie Włoch prem. Churchill.-
Podkreślają w Londynie, że jeśli Badoglio będzie miał dość wojny, to na jej zakończenie ma prosty sposób, mianowicie zgodzić się na żądania sojuszników: bezwarunkowe poddanie się i honorowa kapitulacja.-
Wiadomości z Berna Szwajcarskiego i Sztokholmu są nader rozbieżne. Jedne donoszą o uwięzieniu Mussoliniego, drugie, że zbiegł do Niemiec.-
Kom. włoskie zupełnie o Mussolinim nie wspominają. W radio włoskim ustały napastliwe wycieczki przeciw sojusznikom.- Niem. propaganda wciąż twierdzi, że przyczyną dymisji Mussoliniego był zły stan zdrowia.- Zaprzeczają doniesieniom, że bezpośrednio po zmianie rządu odbyły się tłumne demonstracje przed Watykanem.- Ostatni kom. włoski z Sycylii różni się o tyle od poprzed., że został podpisany przez "Najwyższe dowództwo" i figuruje nazwisko gen. Ambrosio, szefa sztabu gener., podczas gdy na poprzed. kom. figurował podpis "Główna kwatera sił zbrojnych".
Kom. sojusz. donosi o postępach na wszystkich odcinkach. Na odcinku środ. posuwają się oddz. kanad., aczkolwiek powoli ze względu na nader zacięty opór. Wg. obecnych szacunków odcinek płn.wsch. Sycylii jest obsadzony przez 3 dyw. włoskie, oraz 3,5 dywizyj niem. Siły niem. składają się mianowicie ze słynnej 15-tej dyw. panc. której opór tak opóźnił postępy amerykan., następnie z dyw. im. Goeringa, która zajmuje stanowiska ponad równiną, oraz z 29-tej dyw. zmotoryzowanej, która została utworzona właściwie nanowo gdyż poprzednio walczyła pod Stalingradem i z ówczesnego składu pozostały tylko szczątki.
Pozostałe pół dywizji tworzą oddz. spadochronow.
Wg. obecnych obliczeń wzięto dotąd około 70.000 jeńców, z czego 56.000 przypada na oddz. ameryk. a 14.000 na bryt.

Oprócz 4-ch włoskich generałów i jednego admirała, wzięty do niewoli poprzednio, pojmano ostatnio 6-ciu dalszych generałów i drugiego admirała.-
Z powodu niekorzystnej pogody ciężkie bombowce nie były czynne nad Włochami, natomiast bombowce średnie pod eskortą myśliwców kontynuowały ofensywę. Straty npl. 3 samoloty, straty własne 1.-
Dalekodystansowe samoloty myśliwskie RAF. atakowały lotniska i urządzenia radiotechnicz. w płd. Grecji. Wszystkie samoloty powróciły.-
Burmistrz Nowego Jorku, La Guardia / pochodzenia włoskiego/wygłosił przez radio przemówienie do narodu włoskiego z wezwaniem do zrzucenia jarzma faszystowskiego.-
W Londynie ujawniono obecnie, że przy organizacji desantu na Sycylię ogromne usługi oddały władzom ang. zdjęcia amatorskie, nadesłane przez osoby, które swego czasu podróżowały po Sycylii. Zdjęcia zostały nadesłane na apel władz ang. Dzięki zdjęciom można było stwierdzić, jaka jest konfiguracja wybrzeży, jak daleko sięgają płytkie wody, zdjęcia kąpiących, a jeszcze większe usługi oddały zdjęcia ze środka wyspy, gdyż pozwoliły ustalić miejsca równinne, nadające się do lądowania szybowców i spadochroniarzy, bardzo nieliczne ze względu na górzysty charakter terenu. Wielkie usługi oddały również zdjęcia z Taorminy. Zapewne żaden z przygodnych podróżników nie przypuszczał, że w luksusowym hotelu San Domenico będą kiedyś mieszkali ofic. gł.-sztabu niem. i że fotografie amatorskie ułatwią zniszczenie tego budynku.-
Front zach.: Ub.nocy RAF. wykonała bardzo gwałtowny i skoncentrowany atak na Essen. W ciągu 50-ciu min. zrzucono 2000 ton bomb.- Lekkie bombowce RAF. i "Moskito" atakowały w ciągu nocy Kolonię, oraz Hamburg, w którym jeszcze płonęły pożary z ostat. nalotu. Inne lekkie jednostki wykonywały naloty dywersyjne na lotniska npl. w Holandii, Belgii i Francji. Ze wszystkich tych

nocnych operacyj nie powróciło 25 bombowców i 1 myśliwiec.- Dziś w ciągu dnia patrole ofenzywne nad płn.Francją i Belgią.- Wczoraj w ciągu dnia jedna wielka formacja "latających fortec," atakowała Hamburg, druga zaś Kilonię, Wustrow i Warnemünde. Ponadto lekkie jednostki RAF. atakowały Caёnaw, a myśliwce wykonywały patrole ofenzywne nad Francją i Belgią. "Latające forteca" zniszczyły wielką ilość myśliwców npl. Z tych wszyst. operacyj dziennych, wykonanych wczoraj nie powróciło 19 ciężkich bombowców i 7 myśliwców.- Ub.nocy nalot npl. na Anglię płn.wsch. Ofiar w ludziach nie było, szkody nieznaczne. 4 samoloty zestrzelono.

Rosja : W toku natarcia na Orzeł ze wszystkich trzech kier. oddz. ros. posunęły się wczoraj na dwie do sześciu mil ang. Zabito 5000 Niemców, wielu wzięto do niewoli. Odzyskano 50 miejscowości, w tym stację kolej. na linii Orzeł-Kursk.

Sprawy polskie : Napływają wiadomości o nowych masowych mordach niem. w Polsce. Terenem ich jest cały dystrykt Lublina, obejmujący 8 powiatów. Ludność licząca 1.000.000 składa się prawie wyłącznie z rolników. Wielu z nich morduje się na miejscu, a wielu wywozi się do miejscowości Majdanek, gdzie są wytruwani w komorach gazowych. Mężczyźni zdolni do pracy w wieku od 14 do 50 lat są wywożeni.w niewiadowym kierunku w zaplombowanych wagonach. Od połowy czerwca dystrykt lubelski jest kompletnie odcięty od połączenia z resztą kraju. Do przedmieści Lublina zbiegło ze wsi około 100.000 ludzi. Lublin jest otoczony przez oddz. SS., a cały okręg lubelski również jest otoczony przez zbrojne oddz. niem.

Belgia : Wg. napływających informacyj coraz częściej Niemcy stosują wobec ludności belgijskiej tortury w celu wymuszenia zeznań bądź też w charakterze odwetu.-

Ocean Spokojny : Na Munda na Nowej Georgii został wykonany największy ze wszystkich nalotów, jakie kiedykolwiek miały miejsce w rej. Pacyfiku

Ponad 200 ciężkich bombowców zrzuciło 186 ton bomb. Tylko jeden samolot nie powrócił.-
Lotnictwo kanad. atakowało Gasmatę na Nowej Brytanii. Wszystkie samoloty powróciły.-
W czasie nalotu japon. na Rendova zestrzelono 4 samoloty.- Przy Zatoce Huon na Nowej Gwinei zatopiono 6 japon. barek zaopatrz.-

<u>Birma :</u> Intensywne naloty lotnictwa ameryk. i ang. Samoloty ameryk. unieruchomiły trzy ważne mosty.-

<u>Anglia :</u> Przybył liczny kontyngent wojsk kanad.

<u>USA. :</u> Wiceprez. USA. Wallace, przemawiając wczoraj w Detroit podkreślił z naciskiem doniosłą rolę przodownictwa Ameryki w świecie powojennym. Nie wystarczy nam zniszczenie narod. hitleryzmu i faszyzmu, jeślibyśmy mieli potym powrócić do dżungli nacjonalistycznych imperjalizmów. Stoim przed dylematem, czy demokracja ma się stać udziałem wszystkich, czy też tylko niewielu. Z wielu stron słyszy się pytanie, dlaczego nie mamy rozpocząć krzewienia wolności od naszego własnego podwórka ? Nie omawia się wystarczające sprawy udziału Ameryki w przyszłym układzie stosunków. Muszą nam przyświecać trzy cele 1/ uświadamianie ludu o czekających nas zadaniach, 2/ zorganizowania gospodarki na takich podstawach, by zostało zapewnione pełne zatrudnienie, 3/ planowa współpraca światowa. Potrzebujemy ściślego współdziałania z W. Brytanią, jak również z Rosją, z którą musimy się lepiej wzajemnie rozumieć.-

Londyn, wtorek, dnia 27.VII.43r. Kom. ang. poranny.
Serwis zamorski.

Front śródz.: Skład nowego gabinetu włoskiego nasuwa przypuszczenie, jakoby obecnemu kierownictwu Włoch zależało na tym, by unikać udziału w jakichkolwiek osobistości, bliżej związanych z reżimem faszystowskim.- Komentarze w Londynie w dalszym ciągu powściągliwe. Prawdziwa powódź plotek : donoszą o niszczeniu głównych kwater faszystowskich, o strzelaniu Niemców do atakujących ich tłumów włoskich i t.d.-
Źródła włoskie nadal milczą zupełnie na temat faszyzmu, ani słowa nie słychać o general. sekretarzu partii faszystowskiej Sforzy. Nawet wiadomości wojenne, nadawane przez radio włoskie stały się znacznie więcej jak pa. Z nominacją Badoglio nie wiąże się wielkich nadziei co do zmiany stanowiska Włoch. Podkreślają, że w swych enuncjacjach wciąż tytułuje króla cesarzem. Panuje powszechne przekonanie, iż cała zmiana rządu, to tylko manewr, zmierzający do wytargowania lepszych warunków pokoju od tych, na które mógłby liczyć rząd faszystowski.- Komentator radia ang. zaznacza, że w Londynie nikt nie jest w stanie wyjaśnić właściwych powodów upadku Mussoliniego. Niewiadomo, czy został zwolniony, czy też sam podał się do dymisji, niewiadomo gdzie jest i co się z nim dzieje. Obecny rząd jest typowym rządem przejściowym, przeznaczonym do wypełnienia powstałej luki.-Charakterystyczne są słowa w odezwie króla, że nie pora obecnie ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx dxxxgxx~~ na rozbieżności, ani na wypominania. Ani król, ani nowy premier nie wyjaśnili, o co właściwie Włochy teraz walczą. W odezwie króla znajduje się tylko wzmianka, że Włosi walczą, zachowując szacunek dla starodawnych

instytucyj, które zawsze wskazywały drogę odnowienia. Marszałek Badoglio wspomniał, że Włochy walczą, szanując dane słowo.-
Doniesienia koresp. z ośrodków neutralnych wspominają, o demonstracjach na uczczenie faszyzmu. Wg. innych papież miał się zwrócić do króla z apelem o ogłoszenie Rzymu za miasto otwarte. Jednym słowem panuje zupełny zamęt. Propaganda niem. w dalszym ciągu trzyma się tezy o chorobie Mussoliniego. Rzecznik berliński podkreślił, że Badoglio odbył konferencję z niem. dztwem. Radio niem. donosi o zaciętym oporze państw osi na Sycylii i o decyzji obu państw kontynuowania obrony. Znamienne jest wreszcie oświadczenie rzecznika berlińskiego. przedstawiciela jednego z pism sztokholmskich, rzecznik ów oświadczył, że Włochy zapewno nie zadadzą Niemcom ciosu nożem w plecy. My ze swej strony wiemy, że w obecnej wojnie Niemcy zadały cios plecy Rosji mimo układu o przyjaźni, o którym ani Rosja, ani my nie zapomnieliśmy.-
Wiadomość o upadku Mussoliniego wywołała szczególny entuzjazm wśród Maltańczyków, którzy pamiętają dobrze, iż swego czasu Mussolini zapowiedział przyłączenia Malty do imperium włoskiego.- Koresp.ang. z Sycylii donoszą, że Niemcy w dalszym ciągu ściągają posiłki z Włoch na szybowcach i małych łodziach. Odcinek od Messyny aż na płd. od Catanii jest obecnie od płn. atakowany przez oddz. ameryk., w środku przez kanad., a na płd. przez VIII-mą armię bryt.- Koresp. radia bryt. stwierdza, że oczywistym celem niem. jest przedłużanie walk na Sycylii i zadawanie jaknajcięższych strat sojusznikom, aby w ten sposób opóźnić ich dalsze działania ofensywne. Równiny pod Catanią są tym polem bitwy, które przeciwnik sobie wybrał do rozprawy z sojusznikami.

Przygotowania obronne są tu tak wielkie, iż odnosi się wrażenie, jak gdyby przeciwnik liczył się z desantem sojusz. raczej tutaj, niż na płd. wsch. Nasza przewaga w broni pancer. nie na wiele się przyda, gdyż warunki terenowe na równinie pod Catanią uniemożliwiają użycie czołgów. Do tego dołączają się straszliwe upały, również uniemożliwiające wyciąganie na jakiśkolwiek większy wysiłek. Obecna statyczna sytuacja może wywoływać rozczarowanie u tych którzy mają w pamięci tak szybkie jeszcze niedawne temu postępy sojuszników. Atak na pozycje npl. musi być jednak równie starannie przygotowany jak swego czasu desant.-

Rosja: Dalsze postępy sowiec. pod Orłem, które doprowadziły do posunięcia się o 3-6 mil ang. naprzód. Oswobodzono dalszych 70 miejscowości, w tej liczbie dwie stacje kolej. na płd. od Orła wzdłuż linii do Kurska, dokoła których rozegrały się najzacieklejsze walki. Jedna z nich znajduje się w odległ. 15-stu mil ang. od Orła. Opór niem. szczególnie zacięty. przeprowadzili oni pięć kontrataków. W dniu wczorajszym Niemcy stracili 5000 zabitych. Pod Białogrodem poprawa pozycji ros.- W Zagłębiu Donieca ożywiona działalność patroli.-

Ocean Spokojny: Na Nowej Georgii oddz. sojusz posunęły się o ćwierć mili ang. ku Mundzie, korzystając z poparcia lotnictwa.- Nowy nalot sojusz. na Salamaua na Nowej Gwinei, w czasie którego 11 npl. samolotów zestrzelono napewno, a 5 dalszych przypuszczalnie. Straty własne 1 samolot.- Radio Tokio ostrzegło naród japoń. iż obecnie znajduje się w sytuacji, której powaga zarówno wewnątrz, jak i poza Japonią jest bez precedensu z powodu przygotowań sojuszników do natarcia. Rzeczą największego znaczenia jest konieczność wzmocnienia produkcji.-

Chiny: Radio Czung-King podkreśla znaczenie wizyty min. finansów Soonga w W.Brytanii dla scementowania przyjaźni ang.-chińskiej.

W.Brytania może liczyć na ofensywę chińską na Birmę. Radiostacja przypomniała oświadczenie min. Soona, że Chiny odegrają kierowniczą rolę przy utrwalaniu pokoju w Azji.-

Front zach.: Wczoraj w dzień naloty "latających fortec" na Wilhemshaven, Wesermunde i Hamburg, oraz patrole ofenzywne myśliwców nad Francją płn. zach. i Belgią.-

USA.: Do wyspy Martynika i Guadelupa przybiły pierwsze statki z żywnością dla ludności. Były one przygotowane już zdawna i czekano tylko na ustąpienie adm. Roberta, by je wysłać.-

Przed federalnym trybunałem sądu przysięgłych rozpoczął się w Pensylvanii proces przeciw 30 osobom na podstawie nowej ustawy przeciwstrajkowej. W razie zasądzenia grozi im kara do roku więzienia.-

M.p.dnia 27VII.43.

Londyn, dnia 23.VII.43r. kpt.Cirril Falls : przegląd wojsk.

Niektórzy z moich znajomych był zdziwieni, gdy dowiedzieli się, że w ub.tyg dniu wyjechałem na urlop w chwili, gdy kampania na Sycylii była w pełnym toku. W ub.tygodniu kampania nie przedstawiała jednak szczególnego znaczenia dla komentatora wojskowego. Z punktu widzenia experta najciekawsze były dwie pierwsze fazy, których zresztą składa się pierwsza połowa każdej operacji desantowej : 1/ wysadzenie wojsk na ląd i zdobyjcie pierwszych przyczółk 2/ rozbudowa sił, niezbędnych do dalszego prowadzenia inwazji. Ta druga faza sprowadza się głównie do zadań administracyjnych. Chodzi o zorganizowanie własnych sił, zanim jeszcze przeciwnik zdąży sam zorganizować obronę.- Trzecia faza wchodzi już w zakres drugiej połowy operacyj wojsk., gdy niemal wiolé zadaniem dztwa wojsk lądujących jest wykorzystanie udanego desantu.- Obie pierwsze fazy przyniosły nam zupełny sukces. Opór npl. był słabszy, niż przypuszczano. Włosi załamali się i z ich sił nie pozostał nawet szkielet, na którym możnaby rozbudować armię, przeznaczoną do współdziałania z Niemcami w Catanii.- Odnosi się wrażenie jakgdyby dztwo wojsk osi zgóry zrezygnowało z Sycylii i zamierzało jedynie ograniczyć się do obrony Messyny i w ten sposób opóźnić atak na fortecę europ. Zamiar ten nie może się jednak udać, jeśli Niemcy nie będą mieli do dyspozycj wystarczającej ilości rezerw.- Trzeba pamiętać o jednym : podczas, gdy po utracie Tunisu nieprzyjaciel był od nas oddzielony bądźcobądź szerokim Kanałem Sycylijskim, to po upadku Sycylii między nami a kontynentem włoskim pozostanie zaledwie wąziutkie pasmo wody. Nie zamierzam udawać się w przepowiednie, ale jestem pewien, że prędzej czy później wylądujemy we

Włoszech pad. Na moment ten nie będziemy długo czekać, o ile Niemcy nie nadeślą posiłków. Zasługuje na uwagę niezwykła szczerość propagandy niem., przyznającej otwarcie, że Sycylia, to już część Włoch, część fortecy europ., a nie samotna wyspa na morzu Śródz. Porty i lotniska Sycylii przedstawiają dla nas największe znaczenie bez względu na to, czy uderzymy na Sardynię, na Kretę, czy też na Peloponez. Niemcy stoją przed dylematem : albo wyślą 10-20 dywizyj do Włoch, albo też w ciągu niewielu tygodni Włochy się załamią. Odpadnięcie zaś Włoch, to ogołocenie krajów bałkańskich z garnizonów okup., które do Włoch powrócą. - Pod niektórymi względami kampania ros. jest nawet jeszcze ważniejsza. Ofensywa niem. po utracie całego terenu dotąd zdobytego załamała się. Jeśli zbadamy ten fakt ze stanowiska przebiegu walk w latach 1941-42, to stwierdzimy zdumiewający kontrast. Oddawna i stale powtarzałem, że Niemcy podejmą w tym roku ofensywę na ograniczoną skalę. Mówiąc tak, miałem jednak na myśli ograniczenie, wynikające z relacji do wielkich przestrzeni i wielkich liczb, znamiennych dla frontu wschodniego. Liczyłem się w każdym razie z tym, że Niemcy podejmą coś na znacznie większą skalę, niż to się stało. Tak jednak, jak sprawy stoją, już byłoby dużo, gdyby Rosjanie byli doprowadzili do zupełnego powstrzymania ofensywy niem. Zdziałali oni jednak coś znacznie więcej : zlikwidowawszy niem. próby natarcia pod Kurskiem przystąpili z kolei sami do natarcia na wysunięty klin niem. pod Orłem. Od klęski pod Stalingradem Niemcy chorują na chorobę, którąby można nazwać " stalingraditis".Jest to rodzaj kompleksu. Sam kształt klina przyprawia ich o drżawki. Tym razem zgromadzili oni największe siły na południe od własnego klina, skąd zagrażało największe niebezpieczeństwo oskrzydlenia i otoczenia.-

Na odcinku Orła Rosjanie odnieśli wielkie powodzenie w natarciu frontowym, niż w ataku od wschodu i płn.wschodu. Reasumując : nie sposób oprzeć się wrażeniu, że jest to największy sukces, jaki Rosjanie kiedykolwiek odnieśli w toku obecnej wojny. Samych dywizyj pancer. rzucili Niemcy do walki 15 - a jednak natarcie pod Białgorodem zostało wstrzymane. W ten sposób od tak dawna przygotowywana ofenzywa niem. skończyła się na niczym.-
W Zagłębiu Dońca i nad rzeką Mijus Rosjanie sondują npl. opór. Co przyniesie przyszłość niewiadomo - narazie wciąż jeszcze jest to tylko sondowanie, podczas gdy pod Orłem są to ciosy.- Inwazja na Sycylię nie przyniosła bezpośredniej pomocy ros. siłom lądowym, chociaż do pewnego stopnia odciążyła je od ataków niem lotnictwa. Inwazja przyniosła natomiast pomoc pośrednią wskutek rozciągnięcia i rozrzedzania wewnętrznych rezerw niem. Niemcy gromadzili centralne rezerwy strategiczne, ale dzięki inwazji sycylijskiej, jakkolwiek sama w sobie stanowi niewielką operację, rezerwy te uległy rozproszeniu - a z tą chwilą nie można po nie sięgać w razie potrzeby z możliwościami szybkiego ich użycia, nie można powiedzieć, by niejako były pod ręką.- Wciąż jeszcze stoimy wobec wczesnej fazy procesu wyczerpywania się sił przeciwnika. Brak jeszcze oznak jego załamania się,które może być jeszcze bardzo odległe. Same warunki jednak załamania się stały się już widoczne na horyzoncie.-

Londyn, wtorek, dnia 27.VII.43r. kom. ang. wieczorn. serwis zamorski i kraj.

Wieczor: Prem. Churchill wygłosił dzisiaj w Izbie Gmin przemówienie w sprawie sytuacji we Włoszech. Przed Włochami stoi wybór, czy chcą oswobodzić się od jarzma wojny, zrzucić niewolę, a po okresie przejściowym zająć miejsce wśród wolnych narodów. Gdy dowiedziałem się o tym, jak nasze wojska były witane w Palermo, tej pięknej stolicy Sycylii, nie pozostała mi najmniejsza wątpliwość co do życzeń ludu włoskiego. Nie pragnie on niczego więcej, jak zrzucenia niem. panowania. Powrót do dawnych, demokratycznych instytucyj parlamentarnych - oto droga, stojąca przed Włochami otworem. Czego zaś pragną Niemcy ? Zamienienia całych Włoch na pole bitwy i zarazem przedpole, na którym naród włoski ma ponosić cierpienia po to tylko, aby okropności wojny rozgrywały się tak daleko od Niemiec, jak to tylko możliwe i tak długo, jak to możliwe. Jeśli Włochy na to przystaną, w takim razie będziemy je atakowali od połud. i od płn., z morza i z powietrza, będziemy prowadzili operacje amfibijne. Odnośne rozkazy zostały już wydane. Jeśli Włochy zdecydują się trzymać z Niemcami, to nie wpłynie to wiele na przebieg wojny, a tym mniej na jej wynik. W ciągu najbliższych miesięcy Włochy zostaną zalane powodzią stali i ognia. O ile chodzi o nowy rząd włoski, to narazie nie potrafię o nim nic powiedzieć. Z chwilą, gdy został wyrwany kamień węgielny faszyzmu, cała budowla faszystowska runie. Ważniejszym jest jednak, iż rząd włoski ponosi obecnie odpowiedzialność za dalsze losy włoskiego narodu, stojąc przed koniecznością powzięcia decyzji największej doniosłości. Doświadczenie uczy, że po pierwszych zmianach w strukturze rządu, sięgających tak głęboko, następują dalsze i że przejścia tego rodzaju trwają długo. Jak dotąd rząd włoski z żadnymi propozycjami do nas się nie zwrócił.

Będziemy walczyć tak długo, dopóki faszyzm nie zostanie ostatecznie złamany. Byłoby ciężkim błędem z naszej strony, gdybyśmy teraz, gdy stosunki są tak płynne doprowadzili do zupełnego załamania się całej struktury włoskiego państwa. Rezultatem byłby tylko chaos i anarchia. Włochy nie posiadałyby żadnego autorytetu, do którego moglibyśmy się zwrócić. W takim przypadku musielibyśmy okupować całe Włochy, obsadzić każdy powiat, dostarczyć sił okup., któreby wykonywały funkcje policyjne, co w sumie oznaczałoby stratę czasu i znaczne obciążenie dla sojuszników. W żadnym przypadku nie możemy dać się wmanewrować w tego rodzaju sytuację, jak Niemcy w krajach okup. Nie może być mowy o stworzeniu systemu gauleiterów, z czym byłoby połączone przejęcie odpowiedzialności za losy całego kraju. W takim przypadku uczucie oswobodzenia wnet przekształciłoby się w niezadowolenie. Stalibyśmy się równie znienawidzeni, zmieniwszy się z oswobodzicieli w tyranów, jak obecnie niem. sojusznicy Włoch. Nie mamy najmniejszego zamiaru wstępować na drogę, wiodącą do ustanowienia plutonów egzekucyjnych i zakładania obozów koncentracyjnych - tem mniej troszczenia się o wyżywienie miljonów ludzi, co winno być zadaniem samych wolnych Włochów. Obecnie najlepsze wyjście, to - mówiąc popularnie - dać się Włochom smażyć we własnym sosie i dorzucać ognia, by ten proces przyśpieszyć.- Między nami a USA. istnieje jaknajściślejsze porozumienie. Również nasi ros. przyjaciele są stale informowani o przebiegu wypadków. Ang. i ameryk. siły zbrojne działają tak solidarnie, jak gdyby stanowiły armię jednego i tego samego narodu. Z prez. Rooseveltem pozostaję w stałym kontakcie. Jako przedstawiciel gabinetu woj. codziennie omawiam z nim sprawy bieżące.- Po wielu ciężkich dniach weszliśmy w okres coraz większych politycz. i wojsk. sukce-

sów. Nie wolno nam jednak zapominać o tym, że potencjał militarny Włoch stanowi, a raczej stanowił zaledwie jedną dziesiątą potencjału niem. Wprawdzie lipiec przyniósł Niemcom w udziale bardzo ciężkie straty. Wojna w Rosji przekracza wszelkie operacje lądowe, jakie kiedykolwiek rozegrały się między nami a Niemcami. Niem. maszyna woj. jest jednak mimo to jeszcze nadal potężna - jest ona nietknięta i niezłamana. Niemcom stoi do dyspozycji 300 czysto niem. dywizyj., a więc bez uwzględniania wojsk wasali. Trzy czwarte tych sił, to oddz. rzucone, pod względem wojsk. siły niem. są dobrze wyekwipowane. Część tych sił, stacjonowanych na Sycylii stawia energiczny opór. Niem. maszyna rządowa trzyma w garści całe życie kraju, jej kontrolą sięgiera do najdalszych i najdrobniejszych komórek. Pod zarządem niem. pozostają liczne kraje europ. Widoki żniw zapowiadają się przeciętnie dobrze. Hitleryzm z całą swą maszyną wojenną, oto ohydna zmora, która ciąży nad Europą. Naszym pierwszym obowiązkiem jest tę zmorę przezwyciężyć. Wojna z Włochami nie może nam przesłonić faktu, że najważniejszym naszym zadaniem jest powalenie tego naszego głównego i odwiecznego wroga.-

Korespondenci szwajcarscy z nad granicy włoskiej donoszą, że w całych Włoszech odbywają się demonstracje ku uczczeniu upadku faszyzmu. W Medjolanie odbyły się sebrania, na których przemawiali przedstawiciele wszystkich kierunków antyfaszystowskich. Redakcja dziennika Mussoliniego " Popolo d'Italia " została przez władze zamknięta, a przedtym jeszcze tłum zdemolował wszystkie urządzenia. Szereg ulic w Medjolanie nazwano nazwiskami socjalistycznych i liberalnych przywódców, którzy padli ofiarą faszystowskiego terroru, jak Matteoti i Amendola. Faszystowskie dotychczas pismo turyńskie "Stampa" ogłosiło odezwę przedstawicieli pięciu tajnych organizacyj antyfaszystowskich.- Wszędzie zrywane są faszystowskie emblematy, wywieszone na miejscach publicznych, podobnie też funkcjonariusze państwowi zrywają te oznaki ze swoich mundurów.-

Radio Rzym ogłosiło, że marszałek Badoglio zamianował nowego prezydenta Senatu. Jest nim jeden ze starszych wiekiem admirałów.- Do Lizbony przybyli kurierzy dyplomatyczni rządu włoskiego i Watykanu.-

Front Śródz.: Na Sycylii oddz.sojusznicze pozostają w kontakcie z nieprzyjacielem na odcinku dług. 60-70 mil ang., sięgającym od Catanii aż po wybrzeże płn. Z Catanii ciekawa wiadomość, iż Niemcy niszczą lotniska i wysadzają w powietrze składy z amunicją. Dowodzi to, iż nie mają nadziei wyratowania swych zasobów. Na odcinki central. gwałtowne kontrataki przeciwko siłom kanad. i ameryk., zakończone jednak niepowodzeniem i bardzo ciężkimi stratami.- Na płn. oddz. ameryk.VII-ej armii posunęły się już ku wschodowi poza port Cefalu, położony w odległ. 50-ciu mil ang. na wsch. od Palermo.- Nieprzyjaciel wciąż jeszcze dysponuje kilku lotniskami. Obecnie służą one głównie do ściągania posiłków na transportowcach "Ju52". Myśliwce "Spitfire" zestrzeliły 21 takich transportowców, tracąc 1 samolot własny.- W dniu wczorajszym samoloty z Malty atakowały objekty na Sycylii.- 6 bryt.łodzi podwod. zatopiły na wschod. i zach. Morzu Śródz. 25 statków. Na cyfrę tą składają się 5 statków handl. i 1 statek cysterna, zatopiony torpedami oraz 19 małych jednostek zatopionych ogniem z dział Ponadto łodzie podwod. ostrzeliwały z dobrym skutkiem 6 npl. baterij przybrzeżnych nad Morkem Egejskim.-

Walcząca Francja : Gen. de Gaulle, przemawiając przez radio oświadczył, że upadek Mussoliniego jest donośną zapowiedzią upadku całego systemu, który stworzył i ~~xxxxxx~~ odpowiedzialności za niecną napaść na Francję. Ukształtowanie przyszłych stosunków w Europie nie jest do pomyślenia bez udziału Francji. Franc. Komitet Wyzwolenia Narod. jest wypełni świadom swych obowiązków i będzie ściśle współpracował z sojusznikami.-

Front zach.: Dziś w ciągu dnia silne formacje lekkich bombowców i myśliwców atakowały lotniska we Francji, Belgii i Holandii. Wszystkie samoloty powróciły.- Lotnictwo morskie zatopiło jeden poławiacz min, a drugi uszkodziło.- Ub.nocy lekkie bombowce "Moskito" atakowały Hamburg, w którym wciąż jeszcze płonęły pożary z poprzedniego nalotu. Inne atakowały lotniska we Francji płn. i płn.zach. Jeden samolot nie powrócił.-

Rosja.: Dzisiejszy kom.wieczorny poprzez pierwszy wspomina o walkach pod Leningradem. W ciągu ważnych walk lokalnych odds. ros. poprawiły swe pozycje na płn. i wsch. od miejscowości Mga, położonej na 10 mil ang. na połud. od Szlisselburga.-

Z komentarza do komunikatu.

W krótki czas po ogłoszeniu tekstu przemówienia prem.Churchilla radio włoskie w ang. audycji na Bliski Wschód oznajmiło, że Włochy odrzucają faszyzm, ponieważ pozbawił je wolności, a natomiast okazał się niezdatny do wprowadzenia porządku, zasad organizowania i planowania w rozmiarach, potrzebnych do prowadzenia wojny. Opinja polityczna we Włoszech - w myśl wywodów tego przemówienia - stoi na stanowisku dalszego prowadzenia wojny. Włochy nie załamały się, zachowują jedność i są silniejsze, niż były kiedykolwiek dzięki spojeniu w jedno swych sił duchowych.-

Londyn, środa, dnia 28.VII.43r. Kom. ang. poranny. Serwis zamorski.

Front Śródz.: Na Sycylii zacięty opór niem. wobec oddz. kanad., nacierających na odcinek środkowy wzdłuż wzgórz Etny. Wszystko wskazuje na to, że Niemcy będą przeciągali obronę do ostateczności. Pagórkowaty teren szczególnie dobrze do tego się nadaje. Niemcy rozporządzają wielką ilością gniazd karab. maszyn. Z drugiej strony oddz. kanad. i ameryk. czynią dobry użytek ze swej artylerii.- Pod Catanią oddz. VIII-ej armii trzymają pozycje nad rzeką Detalno./?/. Z Sycylii donoszą, że na wiadomość o upadku Mussoliniego kobiety mało co nie tańczyły z radości. W Lentini publiczność powitała wiadomość z znaczącymi uśmiechami i głośnymi komentarzami " Benito finito".- Komentator radia rzymskiego zaznaczył, że Włochy znajdują się obecnie w fazie przejściowej z dawnego reżimu do nowego. Żadnych wzmianek o przemówieniu Churchilla, ani żadnych oznak, któreby wskazywały na zmianę w kierunku polityki Badoglio. Jeśli chodzi o wojnę radio stoi w dalszym ciągu na stanowisku, że wojna toczy się dalej. Ze źródeł neutralnych o starciach na ulicy Rzymu między faszystami a demonstrantami. Napływają również wiadomości o przebywaniu dalszych posiłków niem. przez Brener. Żadnej jednak wiadomości nie można polegać.-

Rosja : Na Orzeł naciera obecnie 8 ros. armij. Na niektórych odcinkach posunęły się o 3-4 mil ang. Na płn. główne siły znajdują się w odległ. niecałych 30 mil ang. Gwałtowne walki, rozgrywające się przy ciągłych ulewach i zabłoceniu terenu. Nader zacięty opór niem. Na jednym z odcinków 19 niem. kontrataków.- Na połud. od Orła Niemcy próbują przeprowadzić w porządku odwrót na stację kolej. Kromy, która jednak również już jest zagrożona.- Na wsch. i płn. wsch. od Orła niektóre oddz. ros. przybliżyły się na 7-9 mil ang. do miasta, inne są od niego oddalone o 35 mil ang.- Amb. Majski zos-

tał mianowany wicekomisarzem spraw zagranicz. Przebywa on w Anglii od 1932r. i odegrał wraz z min. Edenem wybitną rolę w dojściu do skutku sojuszu ang.-ros. Poprzednio był na placówkach w Japonii i Finlandii, zna również dobrze Niemcy.-

Ocean Spokojny : Na Nowej Georgii oddz.sojusz. znajdują się w odległości mili i ćwierć od lotniska w Munda. Stałe poparcie własnego lotnictwa.- Nalot na Salamaua, najgwałtowniejszy ze wszystkich, wykonanych na tę bazę W ciągu 40-stu minut zrzucono 120 ton bomb. Wielkie szkody.-

USA.: Dziś w nocy prez.Roosevelt ma wygłosić przemówienie o wielkiej doniosłości, które będzie trwało przeszło pół godziny.- W dniu 9 września rozpocznie się subskrypcja trzeciej pożyczki wojennej. Prezydent wezwał wszystkich obywateli do współudziału. Wysokość pożyczki przewidziana na trzy miljardy siedemset pięćdziesiąt miljonów funtów ster.- Przewodniczący ameryk. komisji morskiej, admirał Lang oznajmił, że od przystąpienia do wojny mar. handl. USA. wzrosła o 250%. Począwszy od sierpnia USA. będą dostarczać W.Brytanii 15-20 statków miesięcznie przez 10 miesięcy.

M.p.dnia 28.VII.43r.

Londyn, dnia 16, 20 i 28.VII.43r. : Major Oliwer Stewart : przeglądy lotnicze .

Współpraca mi dzy naszymi siłami l dowymi, morskimi i powietrz. w walkach na Sycylii jest wpełni oceniana, istnieje jednak tendencja traktowania tej współpracy, jako jedynie udoskonalenia doświadczeń stosowanych już poprzednio. W rzeczywistości jednak problem, przed którym stanęło dztwo sojusz. w czasie inwazji na Sycylię był czymś zupełnie nowym. Zasługuje on na tym większą uwagę, że poraz pierwszy armie sojusz. stanęły przed zadaniem przeprawienia się przez cieśniny morskie. Tego rodzaju zadania niewątpliwie będą się w przyszłości powtarzać. Istota rzeczy tkwi w tym, że w czasie walk w Afryce Płn., a poprzednio jeszcze na Sycylii zachod. współpraca między lotnictwem a armią lądową była sprawdzie ścisła, ale nie musiała być nieprzerwana. Natomiast w czasie desantu na Sycylię nasze oddz. musiały bezustannie korzystać z ochrony lotniczego "parasola". To z kolei wskazuje na drugi problem. Jak wiadomo czynnikiem, który decyduje o przebiegu i wyniku walk powietrz. jest jednoosobowy, krótkodystansowy myśliwiec. Z chwilą jednak, gdy chodzi o ochronę oddz. desantowych, z natury rzeczy oddalonych od rodzimych baz lądowych, zasięg myśliwców krótkodystansowych nie pozwala na ich zastosowanie. Trzeba zatym posługiwać się mniej sprawnymi myśliwcami długodystansowymi. Niedość na tym ; nawet przy tych myśliwcach wyłania się dalsza trudność, wynikająca stąd, że działając stosunkowo daleko od swych baz, są one ograniczone w możliwościach manewrowania, szczupłością zapasów benzyny. Dztwo lotnicze staje zatym wobec swego rodzaju matematycznej łamigłówki : w jaki sposób zapewnić stałą ochronę lądujących oddz. przez aparaty myśliwskie, nie ryzykując zarazem przedwczesnego wyczerpania się paliwa w zbiornikach?

Przed Sycylią raz jeden tylko nasze lotnictwo miało podobne zadanie do rozwiązania, mianowicie w czasie raidu na Dieppe. Zachodziła jednak przytym jedna istotna różnica mianowicie było zgóry przewidziane jż chodzi o operację czasowo ściśle określoną, która o oznaczonej porze miała się zakończyć powrotem oddz. szturmowych. Natomiast w czasie desantu na Sycylię jedynym terminem było osiągnięcie sukcesu. Operacje na Sycylii były czasowo tak doskonale zestrojone, że odcinek czasu, wyznaczony do działania pojedyńczemu myśliwcowi nie był długi, a mimo tego ochrona lotnicza działała nieprzerwanie i w krótkim czasie najważniejsze lotniska zostały opanowane. Jedyne podobieństwo z operacjami w Afryce Płn., to przygotowanie terenu przez naloty strategiczne. Nowym czynnikiem natomiast było użycie piech. powietrz. i zespolenie jej akcji z działalnością lotnictwa bombardującego.-

Z chwilą, gdy raz dojdzie do starcia w powietrzu, manewry poszczególnych samolotów są zgóry wyznaczone rodzajem maszyny i siłą jej uzbrojenia. Schemat bywa w tych wypadkach zawsze podobny. Wg. przyjętej opinii najgwałtowniejsze bitwy powietrzne rozgrywają się wówczas, gdy w porze dziennej ciężkie bombowce ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ a raczej towarzysząca im, z natury rzeczy silna eskorta aparatów myśliwskich zostanie zaatakowana przez myśliwce, broniące objektu nalotu. Niektórzy twierdzą, że bywały już bitwy powietrzne rozmiarami i zaciętością przewyższające wielkie starcia nad W.Brytanią w jesieni 1940 r. Moim zdaniem jednak żadna z bitew powietrz. nie przewyższyła pod tym względem walk w toku wielkiej "bitwy o Anglię". Bywały dnie, gdy strącaliśmy około 100 samolotów niem., a dwa lub trzy razy strącili-śmy ich ponad 150. Wprawdzie w dniu 5 kwietnia zniszczyliśmy w Płn. Afryce przeszło 200 maszyn npl., ale w tej liczbie tylko 53 w starciu bezpośrednim, a resztę na lotniskach. Nad Sycylią najgwałtowniejsze walki toczyły się w dzień po desancie, kiedy zestrzeliliśmy 45 samolotów npl.-

W Rosji często Niemcy tracili do 200 samolotów dziennie, ale nigdy nie było wiadomo, jaką proporcję stanowiły samoloty zniszczone w powietrzu, a jaką zniszczone na ziemi. Ciężkie bombowce USA. w czasie dziennych nalotów na Niemcy i kraje okup. zestrzeliwały nieraz ponad 50 npl. myśliwców. W rej. Pacyfiku straty w ciągu jednego dnia nigdy nie dochodziły do 50-ciu samolotów.- Rozmiary tych walk wykazują tendencję wzrostu.- W czasie walki o W.Brytanię środek formacyj niem. stanowiły średnie bombowce, nad nimi zaś leciały eskortujące myśliwce. Z chwilą zbliżania się do naszych baz startowały na spotkanie myśliwce eskortujące. Aparaty typu "Hurricane" rzucały się na bombowce, usiłując zmusić je do złamania szyku. Bombowce były te atakowane ze wszystkich możliwych kierunków. Nasze "Hurricane" często rzucały się z góry, ryzykując w większym stopniu zderzenie się, niż dostanie się w ogień dział i karab. maszyn. niem. bombowców. Trzeba przyznać, że niem. lotnicy z wielką zaciętością trzymali się w skupionym szyku, broniąc się przed próbami rozerwania go. Cała działalność "Hurrican"ów" niewiele jednak by się przydała, gdyby równocześnie druga kategoria naszych aparatów myśliwskich, mianowicie "Spitfire" nie atakowały równocześnie eskorty npl., lecącej ponad bombowcami i złożonej z myśliwców "Messerschmidt 109".

Tutaj ujawnia się cała różnica walki. Bombowiec posiada ruchome urządzenie strzelnicze i dzięki temu nie musi w ciągu walki zmieniać kursu. Jednoosobowy myśliwiec ma natomiast całą broń nieruchomą i umieszczoną z przodu. Wskutek tego musi on przez cały czas mieć dziób skierowany na przeciwnika i walka polega na tym, iż zatacza on coraz ciaśniejsze kręgi. Z chwilą, gdy nasz myśliwiec rozpocznie walkę z myśliwcem npl., nie ma już sposobu na oderwanie się. W tym punkcie uwydatnia się cała trudność walki aparatu, działającego ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ zdala od

własnego lotniska z aparatem, działającym w pobliżu swych baz. Rzecz prosta, że aparat broniący własnych objektów jest w tym przypadku w korzystniejszej sytuacji. Dzięki temu w czasie bitwy o W.Brytanię nasze "Spitfire" odniosły zwycięstwo nad samolotami npl., mimo że tamte były liczniejsze. Sytuacja się zmieniła z chwilą przejścia aljantów do ofenzywy. Teraz naszym myśliwcom przypadło w udziale zadanie operowania zdala od własnych baz wypadowych. Mało tego : operacje te musiały być ciągłe, gdyż warunkiem powiedzenia się desantu, jak np. na Sycylii jest właśnie nieprzerwana ochrona wojsk lądujących. Tutaj właśnie lotnictwo sojusz. wykazało swą wyższość. Dzięki lepszym aparatom, sprawniejszej obsadzie i lepszej taktyce osiągnęliśmy to, czego nie powiodło się uzyskać Niemcom w 1940 r. : myśliwiec dalekodystansowy, działający daleko od swych baz pokonał myśliwiec krótkodystansowy, mający bazy pod ręką.- Drugi sukces, to dzienne operacje bombowców ameryk. nad Niemcami i terenami okup. Potrafiły one, atakując bez eskorty, przełamywać pierścień myśliwców npl. i docierać do objektów. Zatem osiągnęły sukces w tej dziedzinie, w której zawiodło lotnictwo niem., próbując dziennych nalotów ~~bombowych~~ bombowych na W.Brytanię.- W przyszłości ilość uczestniczących w walkach samolotów będzie stale wzrastać. Schemat walki między aparatem myśliwskiem z jednej strony, a myśliwcem, czy też bombowcem z drugiej pozostaje jednak w zasadzie ten sam. O wyniku zadecyduje jedynie wyższość maszyny, oraz przeszkolenia pilota.-

Londyn, środa 28.VII.43r. Kom.ang.wieczor. Serwis kraj.

Front zach.: Ub.nocy nalot ang.na Hamburg, który gwałtownością pobił rekord nalotu z soboty. Wówczas w ciągu 50-ciu min. zrzucono na Hamburg 2300 ton bomb, ub.nocy zrzucono w ciągu 45 min. 3000 ton bomb. W międzyczasie Hamburg był bombardowany dwukrotnie w ciągu dnia przez amerykańskie bombowce, ponadto atakowały go również ciężkie bombowce ang. Ogółem w ciągu 72 godz. Hamburg atakowany sześciokrotnie. Warunki atmosfer. były idealne. Kłęby dymu, sięgające 4-5 mil ang. wysok. były widoczne z odległ. 100 mil ang., a płomienie z odległ. 200 mil. Tej samej nocy inne formacje lotn. atakowały objekty w Zagłębiu Ruhry. Nie powróciło 18 bombowców, strącono npl. 3 myśliwce.- Dowódca komendy bombowców, marszałek Harris podkreślił, że każdy nalot na Niemcy daje coraz lepsze wyniki. Dzięki systemowi nalotów skoncentrowanych nieprzyjaciel zmuszony jest do rozpraszania własnej obrony, a zarazem zaoszczędza się własnych samolotów. Przy organizacji tego rodzaju nalotów liczy się każda minuta. Jeśli jakiś bombowiec spóźni się 2 do 3 min., to nie może już w nalocie uczestniczyć. W ciągu dnia naloty lekkich bombowców "Moskito" na 4 lotniska npl., oraz na objekty kolej. w Niemczech, Holandii i Francji.

Front środz.: Radio Rzym doniosło dziś wieczór, że nowy gabinet postanowił na pierwszym posiedzeniu, które się odbyło dziś po połud. rozwiązać partię faszystowską, najwyższą radę faszystowską, jako nie pozostającą w zgodzie z konstytucją, oraz skasować spec. trybunały, których funkcje przejdą na trybunały wojsk. Opublikowano zarazem listę nowych stref operac., do których został włączony także Neapol.- Jedyna dotychczasowa reakcja ze strony Włoch na ostatnie przemówienie prem. Churchilla, to audycja radia rzymskiego dla zagranicy, stwierdzająca, iż przemówienie premiera dowodzi, że W.Brytania pragnie zniszczenia Włoch i wobec tego wojna musi być kontynuowana.- W dalszym ciągu powódź pogłosek.

donoszą m.in., że w Medjolanie odbyły się masowe demonstracje, w czasie których wznoszono okrzyki " chcemy pokoju". Liczni robotnicy strajkują, starcia demonstrantów z policją. W Izbie Gmin prem. Churchill wyjaśnił, że dotychczas ze strony włoskiej nie padła żadna odpowiedź na orędzie jego i prez. Roosevelta. Premier zaprzeczył, jakoby rząd ang. wyraził ubolewanie z powodu bombardowania składów towar. w Rzymie. Przeciwnie, jeśli Włosi ich nie usuną, składy będą bombardowane ponownie. Zdjęcia aparatów wywiad. wykazują, że bazylika San Lorenzo jest oddalona o 600 yardów od składów towar., nie wykazują natomiast uszkodzenia bazyliki. Min. Eden, zapytany przez jednego z posłów, czy w ogóle zostaną Włochom zwrócone wszystkie ich posiadłości w Afryce Płn., odpowiedział nie.- Na Sycylii walki przebiegają obecnie wzdłuż linii ciągnącej się od San Stefano na płn. / nad wsch. od Cefalu /, aż po Catanię. Główny kontyngent broniących się stanowią Niemcy, ale tu i tam widuje się Włochów. Wielu jest zatrudnionych przy mostach i w ogóle przy pracach zafrontowych.- Koresp. radja bryt. donosi, że walki rozgrywają się w godzinach porannych, gdyż później upały uniemożliwiają jakąkolwiek działalność. Na lewym skrzydle Kanadyjczyków, które walczą na odcinku centrał., przylegające do nich oddz. amerykańskie posuwają się naprzód.-

Ocean Spokojny: amerykańskie ciężkie bombowce "Liberator" przeprowadziły nalot na Salamaua na Nowej Gwinei, najsilniejszy ze wszystkich, przeprowadzonych dotychczas na tę bazę.- Po raz drugi w ciągu 3-ch dni bombowce "Liberator" zaatakowały wyspę Wake. Z pośród 15-stu myśliwców japon., które próbowały przeszkodzić, zestrzelono 7.-

Londyn, czwartek, dnia 29.VII.43 r. kom. ang. poranny.
Serwis zamorski.

USA.: W przemówieniu, wygłoszonym ub. nocy prez. Roosevelt ujawnił szereg szczegółów w sprawie inwazji na Sycylię. Została ona opracowana już 6 miesięcy tem. Pierwsze siły sojusz., które wylądowały na Sycylii liczyły 160.000 ludzi, w skład których wchodzili żołnierze ameryk., bryt., kanad. i franc. W operacji uczestniczyło 3000 jednostek morskich wszelkiego rodzaju. Przewiozły one 14.000 pojazdów, 600 czołgów i 1800 dział. Od wylądowania stale dopływają dalsze posiłki. Straty w ludziach i okrętach są niewielkie, znacznie niższe, niż przewidywano. Najzaciętszy opór stawiają Niemcy na odcinku, na którym walczy VIII-ma armia wraz z Kanadyjczykami. Nie jest to jednak nic nowego dla VIII-ej armii, która już obecnie każe Niemcom ciężko płacić za każde przedłużenie oporu. Ameryk. VII-ma armia lądowała przy wzburzonym morzu. Sycylia i Tunis zadały kłam twierdzeniom, jakoby Anglia i USA. nie mogły współpracować. Zbędnym jest przypominać, jakie są uczucia narodu ameryk. w stosunku do Churchilla, którego czyny i słowa mają wartość historyczną. Komentując zapowiedź prem. Churchilla, Roosevelt oświadczył, że wojna będzie prowadzona, dopóki Włosi nie nabiorą przekonania o zbędności dalszego oporu. Ustąpienie Mussoliniego, to pierwsze pęknięcia osi. Hitler odmówił udzielenia Włochom wystarczającej pomocy. Mussolini ujrzał już cień długiego ramienia sprawiedliwości. On i jego faszystowska banda zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za zbrodnie przeciw ludzkości. Niechaj nikt nie łudzi się, że uniknie sprawiedliwości, ustępując z władzy, jak to uczynił Mussolini. Nasze warunki w stosunku do Włoch są takie same, jak w stosunku do Niemiec i Japonii: bezwarunkowa kapitulacja. Najgwałtowniejsze walki toczą się w Rosji. Hitler pragnął przeprowadzić tam krótką, a uwieńczoną powodzeniem ofensywę, by w ten

sposób dodać otuchy Niemcom. Rosjanie rozpoczęli swą ofenzywę stosownie do własnych planów, uzgodnionych z sojusznikami. W tym roku USA wyprodukują 19.000.000 żeglugi handl., w następnym roku 21.000000. Na Pacyfiku inicjatywę posiadają sojusznicy i nie wypuszczą jej z ręki. Będziemy zajmować bazy na wyspach i na lądzie, które umożliwią nam atakowanie Japonii od połud., wschodu i zachodu. Chinom dostarczymy samolotów i materiału wojennego i dostawy te za wszelką cenę muszą wzrosnąć.-

Front śródz. Potwierdzenie pogłosek o zaburzeniach w Medjolanie wynika z audycji radia Rzym, które ub. nocy doniosło, że Medjolan został poddany całkowicie pod zarząd wojskowy i zagroziło zarazem, że agitatorowie zostaną rozstrzelani, jeśli będą szerzyli niepokoje. Grupy, składające się z 3 lub więcej osób będą ostrzeliwane bez ostrzeżenia. Wszystkie działy użyteczności publicznej zostały w Medjolanie objęte przez wojsko.- Komentator radia ang. streszcza źwięźle rozwój wypadków w ciągu ostat. dni. W sobotę zebranie wielkiej rady faszystowskiej w udziałem członków starej gwardii faszystowskiej. We wtorek rano wielka rada powzięła uchwałę, wzywającą Mussoliniego do przekazania władzy królowi. /Wszystkie te fakty odnoszą się oczywiście do ub. tygodnia /. Za uchwałą głosowało 19 członków rady, przeciw uchwale 7, jeden uczestnik wstrzymał się od głosowania. Ciano głosował przeciw pozostawieniu władzy Mussoliniemu. Wg. niesprawdzonych pogłosek Mussolini miał zamiary na radzie poprzeć żądania Hitlera, by ustąpić z Włoch połud. i central., a obronę skupić na północy. Większość rady stanęła natomiast na stanowisku, że Hitler winien bronić całego terytorium włoskiego.-

Na Sycylii ożywiona działalność patroli.- Oddz. ameryk. znajdują się w pobliżu San Stefano.- Naloty sojusz. na port Milazzo na północy Sycylii. Czasopisma niem. publikują zdjęcia, przedstawiające Rommla w Salonikach.-

Rosja : Największe postępy ros. na połud. od Orła, gdzie zajęto stację kolej. Satnowo Kołodziec na linii Kursk-Oreł, oddaloną o 10 mil ang. od Orła. Na płn. i wsch. od Orła pochód postępuje naprzód. Ogółem posunięto się na szeregu odcinków o 4 mile ang. odzyskując dalsze 30 miejscowości. Napływają wciąż dalsze posiłki niem., opór niem. nader zacięty.- Naloty ros. na Oreł i Briańsk.-

Front zach.: Wczoraj w dzień dwie silne formacje "latających fortec" wykonały najdalsze z dotychczasowych nalotów wgłąb Niemiec. Jedna z nich atakowała Kassel, druga Aschersleben o 30 mil ang. na połud. od Magdeburga. W obu nalotach celem były zakłady wytwórcze samolotów. Na spotkanie eskadr wyleciały całe chmary niem. myśliwców. "Latające fortece " zestrzeliły conajmniej 60, ponadto myśliwce ameryk., eskortujące wzdłuż początkowego odcinka trasy, zestrzeliły 9 dalszych myśliwców.- 23 bombowce nie powróciły. W czasie nalotu zrzucono na Niemcy ulotki z zapowiedzią prez.Roosevelta iż Niemcy będą coraz silniej bombardowane.-

Irlandia : Hydroplan, odbywający regularnie drogę między Lizboną a Anglią, zleciał w czasie przelotu nad Irlandią połud. Szereg osób poniosło śmierć.-

Londyn, dnia 29.VII.43r. czwartek. Kom.ang.wieczorny. Serwis kraj.

Włochy. Radio Rzym ogłosiło dziś wieczór, że rząd rozwiązał Izbę Korporacji, będącą w ustroju faszystowskim odpowiednikiem izby niższej. Wybory do izby Deputowanych, w której miejsce konstytucja faszystowska wprowadziła Izbę Korporacji odbędą się w cztery miesiące po zakończeniu działań wojennych. Zwalnianie więźniów politycznych już się zaczęło i będzie postępowało możliwie szybko. Równocześnie rząd zaaresztował szereg przywódców faszystowskich i przypomniał zakaz działalności jakichkolwiek organizacyj partyjnych i używania partyjnych odznak. Przedstawiciele 5-ciu partyj opozyc. stwierdzili w memoriale do rządu, że wielkie demonstracje antyfaszystowskie stanowią wierny wyraz uczuć społeczeństwa, które pragnie społecznej i politycznej rekonstrukcji. Zwolnienie więźniów politycznych będzie najlepszym dowodem szczerości intencji rządu.-

Doniesienia szwajcarskie z granicy stwierdzają, że w Medjolanie wojsko położyło kres demonstracjom za zawarciem pokoju. Otwarto ponownie teatry. Obsługa transportowa przejęta przez wojsko. W Turynie spokojniej, zakłady przemysł. wznawiają pracę. Były sekretarz partii faszystowskiej z dawniejszych czasów, Farinacci został jakoby zaaresztowany w chwili, gdy próbował przekroczyć granicę szwajcarską.- Radiostacja rzymska podała w serwisie kraj. wiadomość o udzieleniu dymisji prefektom 20-stu okręgów, m.in. Medjolanu, Turynu, Wenecji i Triestu.-Podsekretarz Stanu w Min.Wojny USA. Patterson oświadczył, że ze strony Włoch nie skierowano do aljantów żadnych urzędowych, ani też nieurzędowych propozycyj pokojowych. Dopóki Włochy nie skapitulują aljanci będą je atakować ze stale wzrastającą siłą.- W 60-tą rocznicę urodzin Mussoliniego rzecznik niem. wyraził pod jego adresem hołd, nazywając go wielkim pionierem nowego ładu.- Gen. Einsenhover wygłosił przez radio przemówienie do narodu włoskiego, w którym winszował narodowi, oraz dynastii sabaudzkiej pozbycia się największej przeszkody na drodze do pokoju, mianowicie Mussoliniego.-

Pozostaje jeszcze do usunięcia druga przeszkoda, mianowicie Niemcy. Włochy mogą zawrzeć pokój na honorowych warunkach, już im znanych. Dotychczasowe doświadczenia wykazują, że okupacja przez sojuszników jest łagodna i życzliwa. Jeńcy wojenni, którzy obecnie przebywają bezpiecznie w Anglii, zamiast pracować na rzecz Niemców, będą mogli powrócić do kraju. Starodawne tradycje i wolności Włoch zostaną przywrócone.-

Front śródz.: Doniesienia z ostat. godz. wspominają o dalszych postępach sojusz., głównie na odcinku central. Oddz. amerykań. zajęły Nicosia, oddz. kanad. Leonforte, poza które wysunęły się już na 7 mil ang ku wschodowi, oraz Agira. Oddz. kanad. stoczyły szereg zaciętych walk. Stosy trupów niem., leżące na drodze świadczą o wysokich stratach nieprzyjaciela.- Ilość jeńców, wziętych do tej pory, dochodzi już do 75.000.- Min.wojny USA. Stimson udaje się do Afryki Płn., by zwiedzić tamt. pola bitew.- Jeden z batalionów VIII-ej armii powrócił po 7-miu dniach pobytu na pierwszej linii. Przez cały czas żołnierze prawie że nie spali, gdyż w ciągu dnia byli bezustannie ostrzeliwani przez artylerię niem. dobrze ukrytą w skalistych pozycjach, a w ciągu nocy byli ustawicznie niepokojeni npl. podjazdami. Jedno ostrzeliwanie artyler. trwało 23 godziny bez przerwy. Skalisty teren uniemożliwiał okopanie się. Wszystkich rannych żołnierze musieli wynosić na rękach.- Koresp. radia ang. donosi, że zarząd wojsk. nad okupowaną częścią Sycylii działa sprawnie. Tendencją jest wykorzystywanie jaknajszerszych rozmiarach pomocy miejscowego korpusu urzędniczego. Jedynie ci, którzy figurują na czarnych listach aljantów, jako podejrzani o zbrodnie są oczywiście od tego rodzaju udziału wyłączeni. Życie powraca na normalne tory, rozdawane są normalne racje żywnościowe, w szczególności mleko skondensowane dla dzieci.-

Rosja : Mimo, iż obecne lato jest jednym z najbardziej ulewnych, jakie od długiego czasu Rosję nawiedziły, ofenzywa ros. postępuje pomyślnie. W natarciu na Oreł posunięto się o 2-3 mil. Po zaciętych walkach zdobyto stację kolej. na 10 mil ang. na połud. od Orła. Na płn. i płn.zach. od miasta bardzo gwałtowne walki.-

Atlantyk : W płn. części Atlantyku zostały zatopione w ciągu 9-ciu godz. dwie npl. łodzie podwod. przez spec. szalupy nowego typu, przeznaczone do zwalczania łodzi podwod.-

Anglia : Min. pracy Bevin podkreślił w Izbie Gmin brak sił roboczych w przemyśle lotniczym, oraz w kopalniach węgla. W związku z tym od jutra nie będzie się więcej przyjmować kobiet do pomoc. służby wojsk., lecz jedynie do zakładów lotniczych. Rozważane jest równocześnie podwyższenie górnej granicy wieku podlegających przymusowej rejestracji do lat 50, z drugiej strony zaś obniżenie dolnej granicy wieku młodzieży męskiej, podlegającej przymusowej rejestracji do lat 17 wzgl.16. Chłopcy w tym wieku byliby powoływani do pracy w zakład. lotniczych oraz w kopalaniach węgla.-

Afryka Połud. : Wybory przyniosły przygniatającą większością koalicji partyjnej, popierającej program gen.Smutsa pełnego udziału Unii w obecnej wojnie. Partie koalicyjne rozporządzają dotychczas większością 63 miejsc, gdyż zdobyły w Parlamencie 97 mandatów, podczas gdy opozycyjna partia nacjonalistów burskich pod przewodnictwem Mallana zdobyła 34 mandaty. Brak jeszcze rezultatów z 19-stu okręgów wyborczych. W poprzednim parlamencie partia Mallana miała 40 mandatów, a koalicja rządowa rozporządzała większością 21 głosów. Tym razem szczególnie wielka frekwencja wyborcza w miastach.-

Ocean Spokojny : Lotnictwo sojusz. wznieciło pożary na jednym japon.kontrtorpedowcu i jednym statku handl. przy wybrzeżach Nowej Brytanii, ponadto zatopiło 7 barek i 2 szalupy.-

Chiny : Min. Eden wydał śniadanie na cześć chińskiego min. spraw zagranicz. Soonga. W przemówieniu, wygłoszonym w czasie śniadania, minister oświadczył, że przyjaźń między narodami federacbryt. a Chinami będzie trwała po wojnie i wówczas obie strony, jako równi partnerzy będą kontynuować współpracę nad dziełem odbudowy świata. Anglia dała już dowód swej dobrej woli, rezygnując ze wszystkich praw eksterytorialnych, z których w Chinach korzystała. W odpowiedzi min. Soong podkreślił, że w czasie swej bytności miał sposobność zaznajomić się ze wspaniałym wysiłkiem wojennym W. Brytanii i obecnie, gdy mógł przekonać się, jak blisko Anglii znajduje się jej główny wróg, lepiej rozumiem, że Anglia jest do tego stopnia pochłonięta wojną w Europie.-

Londyn, piątek, dnia 30.VII.43. komunik. poranny.
Serwis europejski.

Włochy : Londyński " Daily Telegraph" stwierdza, że jak dotąd brak jakiejkolwiek oznaki pozytywnej reakcji ze strony Włoch na propozycje sojuszników, przewidujące jaśniejszą przyszłość dla tego kraju. Jeśli rząd Badoglia do tych propozycji nie przechyli się, w takim razie zasłuży na takie samo potępienie, jak Mussolini.- Z Madrytu napływają informacje w sprawie ostat. rozmowy między prem. Badoglio, a niem. ambasadorem w Rzymie von Mackensen. Badoglio miał oświadczyć, że albo Niemcy zarzucą plan wycofania się z Włoch połud. i central., albo też Włochy zwrócą się do aljantów o zawarcie pokoju. Mackensen przyrzekł na to pomoc w granicach możliwości. Badoglio zażądał conajmniej 40 dywizyj. Mackensen oświadczył, że taką ilością Niemcy nie rozporządzają. W toku rozmowy Badoglio miał nadto wskazać na konieczność stopniowego nadsyłania posiłków ze względu na nastroje włoskie. W czasie rozmowy miały napłynąć informacje o dalszych rozruchach antyniem., uniemożliwiających narazie przewóz

większej ilości wojsk niem.- Ze Szwajcarii donoszą, że w niektórych okręgach robotnicy powracają do pracy. Nastroje jednak nie uległy zmianie, jak tego dowodzą rozliczne napisy z żądaniem pokoju i wolności. Ruchy opozyc. rozszerzają się coraz bardziej na południe. Ostatnio rozegrały się demonstracje w Bari, Taranto i Foggia.- Godne uwagi są reakcje na ostat. wydarzenia włoskie w różnych krajach europ. W Bułgarii demonstracje uliczne, rozrzuca się ulotki, zwrócone przeciw Niemcom i germanofilskiemu rządowi Filoffa.- W Rumunii również ulotki analogicznej treści. Korespondent jednego z pism, wychodzących w Bernie Szwajcarskim przewiduduje, że Rumunia podda rewizji swój stosunek do państw osi.- Urzędowa agencja pras. w Węgrzech stwierdza, że wchodzi w rachubę tylko jedna droga - węgierska - i tylko jedna ideologia - węgierska.- W Madrycie odbyło się nadzwyczajne zebranie gabinetu na którym postanowiono zwolnić 10.000 więźniów politycznych.- W Portugalii wybuchły strajki. W związku z tym min. spraw wewn. zapowiedział szereg spec. zarządzeń.- W Szwecji król Gustaw zwołał spec. zebranie gabinetu.-

Front śródz.: Żadnych zmian.-

Front zach.: Ub.nocy nalot RAF. na Niemcy. Szczegółów jeszcze brak. Wczoraj w ciągu dnia nalot ciężkich bombowców ameryk. na stocznie łodzi podwod. w Kilonii, oraz zakłady lotnicze Heickela w Warnemunde. Rezultaty dobre. Zestrzelono 30 myśliwców, straty własne 10 bombowców.- Wczoraj w ciągu dnia patrole ofenzywne myśliwców RAF. nad Francją płn.- W ciągu ostat. 7-miu noc. nalotów RAF. na Niemcy straty wyniosły mniej niż 3% ilości atakujących samolotów.-

Rosja : Bez zmian.-

~~Pacyfik :~~

Pacyfik : Sojusznicy zatopili bądź uszkodziły 20 statków japon., z czego na ameryk.łodzie podwodne przypada 10 zatopionych i 4 uszkodzone.-

M.p.30.VII.43r.

Londyn, dnia 25.VII.43r. Ernest K.Lindley : z tygod. przeglądu ameryk.

Opinia ameryk. najwięcej zainteresowania objawia ostatnio naszym dziennym nalotem na Rzym. Panuje ogólne przekonanie, że była to konieczność wojskowa i że nalot został przeprowadzony z niezwykłą precyzją i ostrożnością. Wszyscy żałują szkód, które poniosła bazylika San Lorenzo, położona bardzo blisko linij kolej. Zwracają przytym uwagę, że największa eksplozja nastąpiła z powodu zderzenia się pociągów z amunicją. Ogółem biorąc trzeba stwierdzić że rzadko kiedy nasza prasa była tak jednomyślana. Nawet najbardziej izolacjonistyczne organy stwierdzają że Włochy miały tylko dwie drogi do uniknięcia nalotów na Rzym : 1/ ogłoszenie stolicy miastem otwartym, 2/ wycofanie się z wojny.-

Ważną rolę odgrywa oczywiście świat katolicki, reprezentowany w USA. przez 22.000.000 wiernych z rozległą hierarchią kościelną, w której skład wchodzi dwóch kardynałów, 20 arcybiskupów i stu trzydziestu biskupów. Dotychczas brak jakiejkolwiek reakcji ze strony najwyższych autorytetów tej hierarchii. Zasługuje natomiast głos jednego z najpoważniejszych tygod. katolic. Tygodnik ten podkreśla w dłuższym artykule, że katolicy powinni unikać wywoływania wrażenia, jakoby wprowadzali nieistotne rozróżnienia. W rzeczywistości katolicy nie przeprowadzają żadnej różnicy między zniszczeniem wielkiej bazyliki rzymskiej, czy też najnędzniejszego kościółka z Calabrii. Niema jednej sprawiedliwości dla Rzymu, a drugiej dla jakichkolwiek innych ośrodków. Nasza wiara niezna granic i nie jest ograniczona do okręgu rzymskiego.- W ośrodkach Waszyngtonu mamy do zanotowania nową kampanię przeciw łatwemu optymizmowi. Zastępca szefa sztabu marynarki oświadczył, że o ile chodzi o Pacyfik, to musimy się liczyć z przeciągnięciem się wojny do roku 1949. Nie jest to żaden pesymizm, lecz poprostu następstwo gigantycz-

nych odległości. Min. mar. Knox zaznaczył, ze swej strony w przemówieniu radiowym, iż przygotowując się na prowadzenie wojny aż po rok 1949, możemy ją wygrać wcześniej. Z drugiej strony jednak może ona trwać jeszcze dłużej, jeśli ulegniemy złudzeniu, że zwycięstwo mamy już w kieszeni.-
Reakcja opinii publicznej na te anuncjacje jest różnolita. Wielu poprostu nie wierzy tym przepowiedniom, uważając je tylko za manewr w celu pobudzenia do jeszcze większych wysiłków. W kołach Waszyngtonu panuje przekonanie, że najlepszym przygotowaniem jest gotowość do prowadzenia długiej wojny. Decyzja poniesienia wysiłków nietylko wielkich, ale i długotrwałych może się najlepiej przyczynić do skrócenia wojny.-
Wiele uwagi poświęcono ostatnio sprawie lotnictwa cywilnego. Został ogłoszony memoriał, opracowany przez sześć największych towarzystw lotniczych, które przed wojną obsługiwały tylko linje wewnętrz. a dopiero podczas wojny przerzuciły się na żeglugę międzynarodową. Wśród autorów memoriału brakuje towarzystwa " Pan-American Airways", które jeszcze przed wojną obsługiwało linje międzynarodowe.
Jak już wspomniałem tych sześć towarzystw rozszerzyło swą działalność na komunikację międzynarodową i zamierza ją po wojnie kontynuować. Memoriał opiera się na dwóch zasadach : 1/ prywat. własności i administracji linij lotniczych, 2/ zachowanie odrębności poszczególnych spółek w ramach systemu, kontrolowanego współzawodnictwa.-
W stosunkach międzynarodowych winien panować liberalizm. Każdy kraj winien drugiemu zezwolić na swobodny przelot, oraz lądowanie w celu uzupełnienia paliwa, co nie oznacza jednak swobody zabierania, czy też dostawianie pasażerów i towaru.
W tym przypadku byłoby potrzebne odrębne zezwolenie każdego kraju.-

Londyn, dnia 30.VI.43r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Front zach.: W nocy z poniedziałku na wtorek silna formacja RAF. wykonała gwałtowny nalot na Kolonię. Inne formacje atakowały w niewielkiej ilości Hamburg, oraz zakładały miny na wodach npl. 25 bombowców nie powróciło.- Wczoraj w ciągu dnia myśliwce RAF. atakowały objekty kolej. we Francji, przyczym 11 lokomotyw oraz barki przybrzeżne zostały ostrzelane. W pobliżu Paryża zestrzelono 6 myśliwców npl. w przeciągu 2-ch minut. Wśród pilotów znajdował się jeden, który stracił ramię w czasie bitwy o Anglię.- Jak się obecnie okazuje, "latające fortece" w czasie nalotu na Saint Nazaire w poniedziałek trafiły wszystkie trzy śluzy portowe, między którymi jedna znajdowała się właśnie na ukończeniu. Nalot odbył się z wysok. 15 mil ang. i uważany jest za przykład precyzyjnego bombardowania z wielkiej wysokości.- Od nalotu na Hull z piątku na sobotę nie było nad W.Brytanią żadnych samolotów npl.- Koresp. sztokholmski "Dailly Telegraph" donosi, że wskutek wielkich szkód, poniesionych przez niem. przemysł radiotechniczny z powodu nalotu RAF, zakłady radiotechniczne "Philipsa" w Holandii, jak również "Telefunken" i "Blaupunkt" w Berlinie wstrzymały dostawy do Szwecji.-

Rosja: W nocy z poniedziałku na wtorek nalot lotnictwa sow. na koncentracje wojsk i składy amunicji na Tamaniu. Był to drugi z rzędu w ciągu 24-ch godz. nalot sow. na wspomniany przyczółek niem. Ponadto atakowany był również Orzeł, gdzie wywołano na dworcu kolej. pożary, oraz składy w Karaczewie.- Na lądzie tylko działalność patroli.-

Front śródz.: W poniedziałek w ciągu dnia ponad 100 "latających fortec" atakowało Livorno. Trafiono 4 statki zaopatrz., jeden krążownik, składy towarów i zakłady przemysłowe. Ogień artylerii p.lotn. słaby, na spotkanie wystartował tylko jeden npl. myśliwiec. Dzisiejszy ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ "Giornale d'Italia", że nalot spowodował znaczne szkody, głównie w śródmieściu. Inne formacje lotnictwa sojusz. atakowały lotniska na Sardynii, w Sycylii, oraz w pobliżu

San Giovani. Ze wszystkich tych operacyj nie powróciły dwa samoloty sojusz. Straty npl. 12 samolotów. Z końcem ub. tygodnia lotnictwo osi podejmowało ustawicznie wysiłki w celu zwalczania sojusz. żeglugi. Ataki rozpoczęły się w sobotę po południu. Zostały one jednak szybko odparte przez myśliwce "Spitfire" i "Hurricane", przyczym 8 samolot. npl. zostało zestrzelonych. Nieprzyjaciel zmienił wówczas taktykę i rozpoczął naloty pojedynczymi samolotami. Również i ta metoda nie została uwieńczona powodzeniem, a lotnictwo sojusz. zestrzeliło dalsze 4 bombowce, podczas gdy artyleria morska zniszczyła 2.- Polska łódź podwodna "Żbik" zatopiła w pobliżu Messyny transportowiec włoski 4.000 ton.- Ujawniono obecnie szczegóły ataku jednej z ang. łodzi podwod., wykonanego kilka tygodni temu na porto Torres w Sardynii. Łódź dotarła pod sam port gdzie już woda sięgała tylko 6 stóp głębokości i wyrzuciła dwie torpedy, z których jedna silnie uszkodziła molo, druga zaś trafiła statek npl., dosłownie rozłamując go na dwie połowy.-

Walcząca Francja : Gen. Giraud bawi w USA., gdzie prowadzi z władzami ameryk. pertraktacje w sprawie dostaw broni i ekwipunku dla armii franc. Przewodnictwo w Komitecie wyswobodzenia Francji objął pod jego nieobecność gen. de Gaulle.-

Ocean Spokojny : Złe warunki atmosferyczne zmusiły lotnictwo sojusz. do ograniczenia działalności. Wczoraj jeden samolot ciężki ameryk. "Liberator" atakował stanowiska npl. pod Salamaa. Ponadto naloty na Lae, oraz na bazy japon. w holend. części Nowej Gwinei.- W ciągu ub. 6-ciu miesięcy od początku stycznia do końca czerwca ponad 600 samolot. japon. zostało zestrzelonych bądź też zniszczonych na ziemi na Pacyfiku połud. zach.-

Atlantyk : Wysoki komisarz ang. w Kanadzie, Malcom Mac Donald oświadczył wczoraj na konferencji prasowej, że w ciągu ub. 14-stu dni codziennie na śniadanie była jemu zatopiona npl. łódź podwod. Nie widzi celu w zajmowaniu się pogłoskami na temat buntu na niem. łodziach podwod., w każdym razie jednak ostatnio te łodzie nie wykazywały zwykłej im śmiałości. Sytuacja na Atlantyku uległa kompletnej zmianie. Nie będziemy już długo czekać na

inwazję na Europę, aczkolwiek początkowo może chodzić o ataki na niewielką skalę, nie zaś o inwazję w pełnym tego słowa znaczeniu.-

USA.: W związku z konfliktem między wiceprez.USA. Wallace a min. Handlu Jones, prez.Roosevelt zaznaczył dziś na konferencji pras., że prasa przywiązuje zbyt wielką wagę do tego rodzaju sporów, co do których byłoby lepiej, gdyby członkowie rządu załatwiali je między sobą prywatnie, a nie wynosili na forum publiczne.- Koresp. radia ang. w Waszyngtonie zaznacza, iż zatargi między poszczególnymi resortami, rozgrywające się w stolicy mogą wywołać mylną ocenę stosunków USA. Zbyt łatwo zapomina się o tym, że co jest naprawdę miarodajne i ma praktyczną doniosłość, to postęp wytwórczości, a tam sprawy przedstawiają się całkiem inaczej.- Nowy kierownik depart. żywnościowego oświadczył, że Amerykanie będą mieli mniejszy wybór w dziedzinie środków spożywczych, niemniej jednak wyżywienie pozostanie dostateczne. Koszta utrzymania wzrosły dotychczas o 6%, ceny żywności o 13%, jeśli zaś nadto uwzględnić warzywa, to o 58%. Z tego powodu konieczne są subsydia, by ceny środków spożywczych obniżyć.- Dalszych 16.000 górników węglowych powróciło do pracy. 140.000 jeszcze strajkuje. Min.spraw wewn. Ickes przemówi dziś wieczór przez radio na temat sytuacji węglowej. W dniu wczorajszym odbył on długą konfrerencję z prez.Rooseveltem.-

Anglia : W ciągu ostat. 15-stu tygodni jedna tylko z grup zakład. przemysł. powiększyła produkcję o przeszło 30%.-

Niemcy : Niem. rzecznik wojsk.,gen.Ditmar, przemawiając ub.nocy przez radio ujawnił nowy kierunek propagandy niem. Wskazał mianowicie na to, że w coraz większej mierze prawdziwym wrogiem Niemiec staje się Ameryka. Nie miała ona najmniejszego powodu wtrącania się do spraw europ. Nie grozi jej ze względu na oddalenie żadna inwazja i w rezultacie nawet niepowodzenia militarne nie przedstawiają dla niej istotnego znaczenia. Oto przy-

czyna, dla której w Niemczech wzrasta rozgoryczenie w stosunku do Ameryki.-

Anglia : Min. Lotnictwa ogłasza szczegóły w sprawie konstrukcji nowego myśliwca typu "Tayphun", który ostatnio oddaje wielkie usługi w akcji na zachodzie. Stanowi on połączenie bombowca i myśliwca. Jako bombowiec nurkujący jest znacznie dokładniejszy w działaniu od niem. " Stucka", Jako myśliwiec posiada uzbrojenie z 4-ch działek kalibru 20mm., bądź też z 12-stu karab.maszyn. Jest w stanie zabrać na pokład dwie bomby po 500 funtów, i z tym obciążeniem osiąga szybkość 400 mil ang. na godz. Dzięki łusce bomby te posiadają siłę wybuchową dwukrotnie większą, niż przeciętnie bomby tej samej wagi. Z chwilą zrzucenia bomb samolot przekształca się z powrotem na myśliwiec o olbrzymiej sprawności, przewyższający wszelkie myśliwce niem.-

wicie jedno, położone [illegible]
Rzym i drugie pod Neapolem, ponadto zaś na [illegible]
w Cieśninie Messyńskiej.
Londyn, piątek, dnia 30.VII.43r. Kom. wieczorny.
Serwis zamorski.

Front Zachod.: Dziś w ciągu dnia RAF., oraz bombowce ameryk. atakowały objekty w Niemczech, Holandii, Belgii i Francji. Zniszczono 61 myśliwców npl. a ponadto pewną ich ilość uszkodzono. Wszystkie straty własne po stronie sojuszników wyniosły 15 bombowców i 7 myśliwców. Ameryk. "latające fortece" atakowały w ciągu dnia Kassel, przyczym zniszczyły 27 myśliwców. Myśliwce ameryk., które eskortowały na początkowym odcinku drogi, zestrzeliły 25 myśliwców.- Średnie bombowce USA. atakowały lotniska w Holandii płd. zach.-
Ub. nocy ponowny nalot na Hamburg. W ciągu 45 min. zrzucono znowu 2300 ton bomb. Niemcy wzmocnili obronę p.lotn., w szczególności powiększyli liczebność myśliwców noc. 3 myśliwce npl. zestrzelono, straty własne 28 bombowców. Nigdy dotychczas nie atakowano z taką siłą jednego objektu. Był to siódmy nalot na Hamburg od soboty.-
Front Środz.: Dalsze postępy sojuszników na odcinku środkowym. Oddz. ameryk. zbliżają się do San Stefano i Troina. Korespondenci donoszą, że liczba jeńców npl. sięga 77.000.- Naloty na npl. lotniska, mianowicie jedno, położone na 40 mil ang. na płdn. od Rzymu i drugie pod Neapolem, ponadto zaś na objekty w Cieśninie Messyńskiej.- Krążowniki sojusz. ostrzeliwały ponownie Crotone.- Lotnictwo sojusz. zatopiło 1 statek handl., oraz wzniecilo pożar na npl. kontrtorpedowcu i łodzi torpedowej.- Radio Algier przestrzegło wczoraj w audycji dla Włoch marszałka Badoglio, by nie zapominał o swych obowiązkach teraz, gdy nadeszła pora zawarcia przez Włochy pokoju, który uwzględni ich honor i interesy. Należy pamiętać, że faszyzm może być gruntownie zniszczony tylko pod warunkiem zniszczenia hitleryzmu, a nadto, że gra na zwłokę nie przyniesie Włochom żadnej korzyści.-
Radio Rzym zaznaczyło w audycji dla Włochów, iż wielu sobie wyobraża, że wobec upadku reżimu faszystowskiego zakończenie wojny jest rzeczą łatwą. W rzeczywistości jednak Włochy mogą się z wojny wydobyć tylko przy maksymalnym wysiłku rozsądku i energii.-

Obsługa kolei, poczt, telegrafów i radia zostały zmilitaryzowane.- Na konferencji pras. prez. Roosevelt przestrzegł kraje neutralne przed udzieleniem schronienia Mussoliniemu i innym zbrodniarzom wojennym. Krok ten został powitany przez rząd bryt. z uznaniem i z podkreśleniem pełnej solidarności. W Londynie zaznaczają urzędowo, iż w tej sprawie istnieje całkowite porozumienie między rządami W.Brytanii, USA. i Rosji.-
Rosja : Ataki niem. piech. i jednostek zmotoryzowanych na wielką skalę w rej. Dońca, t.zn. na płd. zach. od Woroszyłowgradu.- Na odcinku Orła odzyskano 20 miejscowości.- Pod Leningradem ożywiona działalność patroli.-

Londyn sobota, dnia 31.VII.43r. Kom.ang.poranny. Serwis zamorski.

Front zach. : Ub. nocy nalot RAF. na Niemcy. Szczegółów jeszcze brak. Niemcy w ten sposób są atakowane już siódmą noc z rzędu.- W toku wczorajszych operacyj lotnictwa ameryk. i ang. nad Europą uczestniczyło ponad 500 myśliwców. Walki lotnicze, w ciągu których Niemcy stracili 61 myśliwców należą do najgwałtowniejszych, jakie kiedykolwiek się rozegrały od czasów bitwy o W.Brytanię.-
Rosja : Zmasowane ataki niem. nad Dońcem, podjęte w celu zlikwidowania przyczółków mostowych, zdobytych przez Rosjan na prawym wybrzeżu Dońca zakończyły się zupełnym niepowodzeniem.- Pod Orłem wzdłuż całego odcinka kontrataki niem. Gwałtowne walki toczą się na płn., wschód i południe od Orła. W niektórych punktach Rosjanie postąpili o 3 mil ang.- Front przedstawia wijącą się, zygzakowatą lin dług. 200 mil ang. Najbliżej Orła znajdują się prze nie formacje od strony wschod., mianowicie w odległ 7-miu mil ang., najdalej zaś na płn.zach., mianowicie w odległ. 65-miu mil ang.-

Jedna z najgwałtowniejszych walk rozegrała się na 25 mil ang. na połud. od Orła.- Po gwałtownych walkach zdobyto miejscowość Katinise /?/ na linii kolej. Orzeł-Briańsk.-

Ocean Spokojny: Pod Munda na Nowej Georgii oddz. ameryk. zaczynają używać miotaczy płomieni.- Przy wybrzeżach Nowej Brytanii lotnictwo sojusz. zatopiło 4 barki npl., a przy wybrzeżu Nowej Gwinei jednostki morskie zatopiły 7 barek.- Min. mar.USA. Knox oświadczył, że Japonia traci jednostki mar.woj. i handl. znacznie szybciej,niż jest w stanie je zastąpić. Operacje sojusz.pod Munda postępują stosownie do planu, ale Japończycy stawiają tam równie rozpaczliwy opór, jak swego czasu na Guadalcanar. Sojusznicy posiadają zupełne panowanie w powietrzu i na morzu. Zdobywanie jednej wyspy za drugą, to tylko wstęp do ofenzywy przeciw Japonii na wielką skalę.-

USA.: Kier. produkcji woj. Nelson oświadczył, że produkcja wojenna w czerwcu wykazała wzrost tylko o 2% i pozostaje znacznie w tyle poza planem. Daje się to w szczególniści odczuć w zakresie produkcji samolotów, chociaż wyprodukowano ich ponad 7000. Jeśli zakreślony program ma być dopełniony w ciągu drugiego półrocza 1943, to potrzebny jest olbrzymi wysiłek. Należy wypowiedzieć bezwzględną walkę tego rodzaju objawom, jak niestawienie się do pracy, strajki, opóźnienia ze strony zarządów fabryk.-

Afryka Płd.: Ostateczne wyniki wyborów przyniosły nieoczekiwany i wspaniały sukces partiom koalicji rządowej gen. Smutsa, stojącym na gruncie pełnego udziału Unii afrykańskiej w wysiłku wojennym. Z partii koalicyjnej partia gen.Smutsa zdobyła 89 mandatów, partia pracy 9, t.zw. partia Dominium 7 i pozostałe 5, czyli łącznie 110 mandatów. Ponieważ partia opozyc. zyskała tylko 43 mandaty, przeto większość wynosi 67 mandatów.

Koresp. radia ang. podkreśla, że wyniki zostały przyjęte w kraju ze szczególnym zadowoleniem z uwagi na wytężoną propagandę npl., która od wybuchu wojny nie szczędziła wysiłków, by doprowadzić do rozbicia w kraju.-

Włochy: Liczne, choć niepotwierdzone wiadomości, wciąż donoszą o demonstracjach ludowych na rzecz pokoju.- Liczne i znamienne są wypowiedzi na ten temat radia włoskiego. W jednej z audycji podkreślono, że warunki sojuszników są za ciężkie, w innej, że cały naród rozważa te warunki z uwagą, jeszcze w innej, że wszystkie sojusz. warunki pokoju zostały już faktycznie wykonane.-

Radio Moskwa zawiadomiło, iż rząd ros. zwrócił się do rządów tureckiego i szwedzkiego z ostrzeżeniem przed udzielaniem schronienia osobistościom z krajów npl., zaangażowanych w wojnie. Byłby to akt, stanowiący pogwałcenie zasad, w których obronie narody zjedn. walczą i których przestrzeganie są zdecydowani dopilnować wszelkimi środkami.-

Front środz.: Na odcinku VIII-ej armii gwałtowny ogień dalekonośnych dział niem., posiadających doskonale ochronione pozycje w skałach. Mimo tego kilka baterji na płn.zach. od Catanii wykryto i zmuszono do milczenia. Niemcy niszczą za sobą mosty. Wiele wskazuje na to, że są zdecydowani bronić do ostatka swych przyczółków mostowych.- Oddz. kanad., które zajęły Agira, posuwają się naprzód.-